

حسین عارف

سەچىلەميش شعرلىرى

كۈچۈن : محمد عبادى قاراخانلو «آلېسىقى»

حسین عارف

سەچىلەميش شعرلىرى

كۈچۈن : محمد عبادى قاراخانلو «آلېسىقى»

HÜSEYN ARIF

SEÇİLMİŞ ŞERLƏR

KÖCÜRƏN:
MƏHƏMMƏD İBADI QARAXANLU
<<ALIŞIQ>>

ANAS PRESS

مەركى بېشىن

ئىردى - اول خىابان ئاتاقانى ، شەراختىر
تەلف: +91 411 5555342 و +91 411 5555343

حسین عارف

سئچىلەميش شعرلىرى

كۈچۈرن: محمد عبادى قاراخانلىو «آلىشىق»

سر شناسه

: حسينزاده، حسين، ۱۹۲۲ - ۱۹۹۲م.

Hussein, Arif

عنوان و پدیدآور

: حسين عارف سنجيلميش شعرلر/كوجورن محمد عبادى قاراخانلو (آلبيشيق)

مشخصات نشر : تبريز: اختر: آناس، ۱۳۸۸.

مشخصات ظاهری : ص. ۲۸۸.

شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۷۰۰۳-۳۲-۲.

وضعیت لهرست نویسی : فیبا

موضوع : شعر تركى — جمهوري آذربایجان — قرن ۲۰م.

شناسه افزوده : عبادى قاراخانلو، محمد - ۱۳۵۸ -

رده بندی کنگره : ۱۳۸۸: ۵۵۲۷۷/۱۳۱۲/

رده بندی دیویسی : ۸۹۲/۳۶۱۱

شماره کتابشناسی ملی : ۱۹۵۲۳۰۳

انشرات آناس

حسين عارف (سنجيلميش شعرلر)

حاضريليان: محمد عبادى قاراخانلو «آلبيشيق»

ناشر: نشر اختر با همکاري انتشارات آناس

تيران: ۱۰۰ جلد / چاپ اول ۲۸۸/۱۳۸۹ صفحه / قطع رقعي

شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۷۰۰۳-۳۲-۲

مرکزفروش : تبريز- اول خيابان طالقاني، جنب داروخانه رازى، نشر اختر

تلفن : ۰۹۱۳۱۱۶۶۸۹۷ و ۰۳۱۱-۵۵۵۵۳۹۳

قيمت : ۷۵۰۰ تومان

ایچیندە کیلر

۱۳ اؤن سؤز يشىنه.

وطن

۱۸	آذربايجان
۲۰	آذربايجانىن
۲۳	قديم شهر
۲۵	اورا وطندىر
۲۵	وطن دئنكىن
۲۶	سلام آ جىئران چۈل

طبيعت شعيرلى

۳۰	طبيعت دوشونور
۳۱	سۋىن، دويون طبيعتى
۳۳	آنا طبيعت
۳۵	دئمير
۳۶	مشئملر
۳۷	بولاق
۳۸	بىر اوووج تورپاق
۳۹	باھار نغمەسى
۴۰	بنؤوشەلر
۴۱	كۈك و بوداق
۴۱	ذىروهە بوز اوستىدە اۇلور داغ كلى
۴۳	آى داغلار
۴۴	گۇرن داغلار منسىز غېرىسىھ يېرمى؟
۴۵	طبيعت گتىري

اوغلوما

۴۸	گشتدى.....	
۴۸	منىم ايدى.....	
۴۹	اوغلوما.....	
۵۱	دونيا نجه بوشالىدیر؟	
۵۲	آرخاسى گشتدى	
۵۲	ايسترديم	
۵۳	برى	
۵۴	چكىر	
۵۴	كيم من	
۵۵	بىر داغ كلى يارالاديم ذيروهەد	
۵۷	واختسيز كۆچمهسىن	
۵۸	بوخ! - دئى	
۵۹	آرزولارام من	
۶۰	دئى	
۶۰	اولومه قوربان اولوم	
۶۱	دۈزۈرديم	
۶۲	ياشا بىر آز دا...	
۶۳	دایانماز	
۶۴	اوغول	
۶۴	بىر قىز گۇردوم، تورك قىزى	
۶۶	ايىندىم	
۶۶	قارداشىم	
۶۷	رفيق ذكايىا	
۶۷	قالدى	
۶۹	بىر ده گللم	
۷۰	ساخلادى منى	

۷۱	سن بیر دفعه
۷۲	انتقام آلدیم
۷۲	کۆچمه سین
۷۳	دۇنە سین
۷۴	اڭلە اولدو
۷۴	ياشايار
۷۵	نىليلە يە سن
۷۵	بو نىچە داغمىش
۷۶	آى اوغول

گۈزىللە

۷۸	يازارشىين
۷۸	نە وئېجىنە
۷۹	يوك اولار
۸۰	گۈزىللە
۸۰	سن درسە گلەمە يىنە
۸۱	گۈزىلرم
۸۲	سن مىيمە گشت
۸۳	من ايانىنادىم
۸۳	نە دېئىم
۸۴	پالان اولار، بو بويدا يوخ!
۸۵	سۈپىلە، يادىندا مى؟
۸۵	گۈنشمى او دلودور، سىنمى او دلوسان
۸۶	لەت چكىر
۸۷	منىم
۸۷	سوپوق دېرى سە
۸۸	قويمابىن
۸۹	يورولىدوم

۸۹	دئدیم، دئدی
۹۰	اولماسین
۹۱	بیر عادت دیر شاعیرلرده ستو گیلیم!
۹۳	تاپدیم - ایتیردیم
۹۴	حئیفیم گلدى
۹۵	سنسن
۹۶	لزگى قىزى
۹۷	اٹله بونا گۇرەمى؟
۹۸	اوللام
۹۹	بیرى سنسن، بیرى من
۹۹	خاطيرلا منى
۱۰۰	اينجييرم من
۱۰۱	كچىپ
۱۰۱	بیرى من، بیرى كىم؟
۱۰۲	سنى اونودا ييلمرم
۱۰۳	آراسىندا

تورش مزه شعيرلور

۱۰۶	قاراتال قانادى
۱۰۶	داها ياخشىدير
۱۰۷	اینانما
۱۰۸	مین شو گور
۱۰۹	سن ده سوس
۱۱۱	بو دونيا دوزلسه...
۱۱۲	خالق سىز خالق شاعيرلرى
۱۱۲	ابدى سعادت
۱۱۳	حمزه
۱۱۵	قوجا ناظر

۱۱۵	عالیم وار...
۱۱۶	قارتاللا صحبت
۱۱۸	پورغون واختیدیر
۱۱۹	دئمیرم، دئیرم!
۱۲۱	قوجالیق
۱۲۱	اوزو یولا شاعیر

عمومی شعیرلر

۱۲۴	خالقیما
۱۲۴	شاعیری
۱۲۶	تلسمه
۱۲۷	یاشایا بیلسیم
۱۲۷	انسان
۱۲۷	دئیرلر
۱۲۸	آبریلیق
۱۲۹	دایانیبدیر
۱۳۰	واختیدیر
۱۳۱	خبرسیز
۱۳۲	من قورخاردیم
۱۳۲	دونیا فیکیر دونیاسیدیر
۱۳۳	شاعیرم
۱۳۴	دونیانین
۱۳۵	بیر ده من
۱۳۵	من اولام
۱۳۷	اونودولارمی
۱۳۸	انسان
۱۳۸	ایسترم
۱۳۹	اور کدیر

۱۴۰	کیمی
۱۴۱	سیغماز
۱۴۲	قازاخدا
۱۴۳	وار منیم
۱۴۴	وار ایمیش
۱۴۵	باغلی دیر
۱۴۶	شعیر دیللمى
۱۴۷	دونیانین
۱۴۸	شاعیری یم من
۱۴۹	دوشونمك، دوشونمك ايسته ييرم من
۱۵۱	ياواش - ياواش
۱۵۲	سئویرم
۱۵۳	بیز آیرى دوشەلى
۱۵۴	تاپیلماز
۱۵۵	تورپاغا قوشولدوم
۱۵۵	سۆزدە وورغون، سازدا میرزە
۱۵۶	صمد وورغونا
۱۵۸	اون ايلليك حسرت
۱۶۱	گۈزىل گۈنلر قاباقدادىر
۱۶۲	سنى دوشونتىدە
۱۶۵	تورپاق
۱۶۶	آنامى خاطىرلايدىم
۱۶۹	آنالار
۱۶۷	كىچر
۱۶۸	قييماسين
۱۶۹	ساده آداملارا مىتدارام من
۱۷۰	قوجالار
۱۷۲	مشە يى

حسین عارف ۹

۱۷۳	آی میرزه دای!
۱۷۴	خالقدان سوروش
۱۷۵	او دئیب، ائله دئیب
۱۷۵	قوجالان دئیلم
۱۷۶	بدل اولمارام
۱۷۸	تلە سیرم
۱۷۹	حرام اولسون
۱۸۰	ایستە میرم
۱۸۱	بیری من
۱۸۲	واختیدیر
۱۸۳	دئیبلر
۱۸۴	ائیله دی
۱۸۴	دئیه - دئیه
۱۸۵	قویماين
۱۸۵	يئيشىمە ميش
۱۸۶	دئمک اولماز
۱۸۷	اۋزوم ده بىلمىرم
۱۸۷	آختارار سنى
۱۸۸	وعددە سىننە
۱۸۹	قلېيم اوردا دۇيونوب، فيكريم اوردا دولانىپ
۱۹۰	آغريما، اور گىم
۱۹۱	گۈرونمىز
۱۹۱	آيرىلىق
۱۹۲	ساخلايا بىلمىز
۱۹۳	غزل
۱۹۳	ياخشى كى
۱۹۴	چۈرك
۱۹۴	شىئىر

۱۹۵	بترد
۱۹۶	خبر یوخ
۱۹۷	بیلنده کی
۱۹۸	آمان، آغزی!
۱۹۹	سوروش
۲۰۰	بابالار
۲۰۱	یاش آلتیشیدیر
۲۰۴	قاییت، اوشاقلیغیم
۲۰۵	آى اۆزىن گونلاريم
۲۰۶	اوشاقلیق
۲۰۷	گونلر اولايدى
۲۰۸	او گونلر
۲۱۰	دونيانين
۲۱۱	ياخشى کى وارميش
۲۱۱	من نه گۈرم
۲۱۲	هله
۲۱۳	دوراسى يام من
۲۱۴	شاعيرين
۲۱۴	دىئيلدى
۲۱۵	بلکه
۲۱۶	عؤمور بلکه چاتدى، بلکه چاتمادى
۲۱۷	عاشقى علسگره
۲۱۹	چاتديم، قاييتديم
۲۲۰	تاپارسان
۲۲۱	وارييدى
۲۲۳	ياشاپير
۲۲۳	وانختى گشتدى
۲۲۴	قوجاليق

حسین عارف / ۱۱

۲۲۵	یاشایا بیلسم
۲۲۵	حشیف دئیرلر
۲۲۶	بیر آرزوم وار
۲۲۷	دئیردیم
۲۲۸	آرزو
۲۲۸	صاباحا ساخلایاق
۲۲۹	تورالیم
۲۳۰	ایشاللاه
۲۳۱	تورپاغیندا
۲۳۲	من صولحه سس وئریم
۲۳۳	کۇنۇل دئیرلە ياشا هلە
۲۳۴	قارتال کیمی
۲۳۵	ابدی بورج
۲۳۷	تک سنی آندیم
۲۳۹	ساز
۲۴۳	دونیادا
۲۴۶	حسین عارف
۲۴۸	آختاریرام
۲۵۳	ابدی بورج
۲۵۴	گلیب كىچىلر
۲۵۵	یاواش - یاواش
۲۵۵	آیيل دئمزىن
۲۵۶	وطن عشقى، بیر دە نىگار
۲۵۸	يېنى دن
۲۵۹	ایسترم
۲۶۰	بیر گول آچدى، سارى گول
۲۶۱	سحر نغمەسى
۲۶۱	نىگار رفی بىلى يە

۲۶۴	گوردوں
۲۶۵	قورویون منی
۲۶۶	عُئمور چشمہ سی
۲۶۷	ابدی عنوان
۲۶۸	اینانیرام - اینانیرام
۲۶۹	هچ وخت
۲۷۰	همیشہ گولن
۲۷۱	آچیلڈی
۲۷۱	سوئیله، یادیندامی؟
۲۷۲	سچیلمز
۲۷۳	نیلہ سین
۲۷۴	کیم من
۲۷۴	اوزادوم الیمی
۲۷۵	حییف سنه سرین مٹھے بوز بولاق
۲۷۷	دئیر منه
۲۷۸	دؤزومدور منیم
۲۷۸	زیلمخان یعقوبا
۲۸۱	بیلمز
۲۸۳	یاشایرام
۲۸۳	منیمدیر
۲۸۴	بوداقدان
۲۸۵	قرخ
۲۸۵	حیاتدا اور کدن قو جالیر انسان
۲۸۷	اینشاللہ
۲۸۸	بیلسن

اون سؤز يئرينه

حسین حسینزاده جمال اوغلو (حسین عارف) ۱۹۲۴- جو ايل ايونون ۱۵ ده قازاخ بؤلگه سينين آغستافا شهرىنه تابع اولان يشى گون كندىنده آنادان اولموشدور.

۱۹۵۱- نجى ايلدە آذربايچان دولت اوپيئرسيتىتىن شرق شناسلىق بؤلوموندە يوكسک تحصىلىنى تماملامىشدیر. ۱۹۵۲- جى ايلدە موسكودا «ماكسيم قوركى» آدىنا ادبىات اينسېتىوتونون علمى تدقىقات مرکزىنە داخل اولموشدور. (۱۹۵۷- ۱۹۵۹) ايللرده، خارجى اولكەلرە دوستلوق و مدنى علاقەلر آذربايچان جمعىتىنە شعبە مۇديرى، (۱۹۶۵- ۱۹۶۷) ايللرده، «آذرنىشر» يىن بديعى ادبىات شعبە سينىدە رئيس، (۱۹۶۸- ۱۹۶۹) ايللرده، گنجىلەك نشرياتىندا بديعى ادبىات شعبە سينىدە مۇديرى، و ۱۹۸۲- جى ايلدن آذربايچان عاشيقىلار بىرلىگى نىن صدرى و ظيفەلىرىنە ايشلەمىشدیر.

۱۹۹۱- جى ايلدە آذربايچان يازىچىلار بىرلىگى آغ ساققاللار شوراسى نىن عضوو سئچىلەمىشدیر.

ادبى فعالىته اىكىنجى دونيا محاربەسى ايللرینە باشلامىشدیر.

۱۹۷۱- جى ايلدە «داغ كندى» پونىمسىنا گۈرە، «قىزىل اوراق» مکافاتىنا لايق گۈرولمشىدۇر. اثرلىرى كىچمىش شوروى و بىر سира خارجى اولكە خالقلارىنин دىللەنە ترجمە اولونموشىدۇر. ماھىلارىنا موسىقى بىستەلەنمىشدیر.

۱۹۷۶- جى ايلدە يوقىسلاوييادا (سارايئوو) بىن الخالق شعر گونلرى نىن، ۱۹۷۹- جو ايلدە ليوييادا إس إس رى گونلرى نىن اشتراكچىسى اولموشدور. ۱۹۸۹- جو ايلدن خالق شاعيرى آدىنى آلمىشدیر.

او گنج یاشلی اوغلو عارفی ایتیردیکدن سونرا، اوزونه «عارف» تخلصونو
گؤتورموشدور.

حسین عارف ۱۹۹۲-جى ایل سئتیابین ۱۴-دە باکى دا وفات ائتمىش،
دوغما كىندىنده دفن اولۇنمواشدور.

حسین عارفین چوخ سايدا كتابلارى چىخىمىشدىرى كى بونلارا اشارە ائتمىك
اولا:

- (۱) يىتى حيات يوللارىندا (شعرلىر)، باكى، آذرنشر، ۱۹۵۰، ۴۵ صفحە، ۳.۰۰۰ نسخە
- (۲) من صولحە سىس وئيرىم، باكى، آذرنشر، ۱۹۵۱، ۳۱ صفحە، ۴.۰۰۰ نسخە
- (۳) روس دىلى معلمەسى (شعرلىر)، باكى، اوشاق گنج نشر، ۱۹۵۴، ۵۲ صفحە، ۷.۰۰۰ نسخە
- (۴) محبت نغمەلرى، باكى، آذرنشر، ۱۹۵۶، ۲۲ صفحە، ۵.۰۰۰ نسخە
- (۵) دوستلوق تىللرى (شعرلىر)، باكى، اوشاق گنج نشر، ۱۹۶۰، ۸۰ صفحە، ۷.۰۰۰ نسخە
- (۶) يولدا (پئىما)، باكى، آذرنشر، ۱۹۶۲، ۱۱۱ صفحە، ۱۰.۰۰۰ نسخە
- (۷) ئۇمور چىشمەسى، باكى، آذرنشر، ۱۹۶۳، ۱۱۲ صفحە، ۸.۰۰۰ نسخە
- (۸) سىبىر تحفەلرى (شعرلىر)، باكى، آذرنشر، ۱۹۶۴، ۵۶ صفحە، ۱۰.۰۰۰ نسخە
- (۹) تورپاق عشقى، باكى، آذرنشر، ۱۹۶۴، ۸۴ صفحە، ۷.۰۰۰ نسخە
- (۱۰) يوللار و خاطىرلار، باكى، آذرنشر، ۱۹۶۶، ۳۳۴ صفحە، ۱۵.۰۰۰ نسخە
- (۱۱) دورو گۈل افسانەسى، باكى، گنجلىك، ۱۹۶۹، ۷۴ صفحە، ۹.۰۰۰ نسخە
- (۱۲) سەچىلىميش اثرلرى (شعرلىر و پۇئىمالار)، باكى، آذرنشر، ۱۹۶۹، ۲۳۰ صفحە، ۱۰.۰۰۰ نسخە
- (۱۳) باھار گلنە، باكى، آذرنشر، ۱۹۶۹، ۱۲۰ صفحە، ۷.۰۰۰ نسخە

- (۱۴) سن منیمله گئت، باکی، گنجلیک، ۱۹۷۰، ۲۶۸ صفحه، ۶.۵۰۰ نسخه
 - (۱۵) سویله، یادیندامی؟، باکی، گنجلیک، ۱۹۷۲، ۲۰۵ صفحه، ۲۵.۰۰۰ نسخه
 - (۱۶) قوجالان دئیلیم، باکی، گنجلیک، ۱۹۷۸، ۳۵۱ صفحه، ۱۰.۰۰۰ نسخه
 - (۱۷) سئچیلمیش اثرلری (ایکی جلدده)، ۱ ج، باکی، آذرنشر، ۱۹۷۵، ۳۰۰ صفحه، ۲۵.۰۰۰ نسخه
 - (۱۸) سئچیلمیش اثرلری (ایکی جلدده)، ۲ ج باکی، آذرنشر، ۱۹۷۵، ۲۸۳ صفحه، ۲۵.۰۰۰ نسخه
 - (۱۹) عؤمور گۆزلەسە، باکی، گنجلیک، ۱۹۷۸، ۳۵۱ صفحه، ۱۰.۰۰۰ نسخه
 - (۲۰) شامخور سو - انلەكترييک ستانسيياسي (شعرلر)، باکی، ايشيق، ۱۹۷۹، ۲۴ صفحه، ۴.۰۰۰ نسخه
 - (۲۱) عؤمور دئىير (شعرلر)، باکی، گنجلیک، ۱۹۸۱، ۱۳۸ صفحه، ۱۵.۰۰۰ نسخه
 - (۲۲) آبرى دوشەلى (شعرلر)، باکی، گنجلیک، ۱۹۸۳، ۲۸۰ صفحه، ۱۰.۰۰۰ نسخه
 - (۲۳) ديلقىم (شعرلر و پۇئمالار)، باکی، يازىچى، يازىچى، ۱۹۸۴، ۲۴۰ صفحه، ۱۲.۰۰۰ نسخه
 - (۲۴) دونيا فيكىر دونياسى دىر (شعرلر)، باکی، يازىچى، يازىچى، ۱۹۹۲، ۳۱۲ صفحه، ۶۵۰۰ نسخه
 - (۲۵) سئچیلمیش اثرلری، باکی، شرق-غرب، ۲۰۰۴، ۲۲۴ صفحه، ۲۵۰۰۰ نسخه
- بو اليينىزدە اولان كتاب شاعيرين سون كتابى نىن (سئچیلمیش اثرلری، باکی،
شرق-غرب، ۲۰۰۴) كۈچۈرولموشودور.

وطن

آذربایجان

اودلار یوردو شعله ساچیر،
سئنمز اودو، آلووو وار.
گوندوزلر نور ساچیر گونش،
گشجه لر چیلچیراغی وار.

دوستا محکم صداقتلى،
قوینو باهار طراوتلى،
بین الملل طیعتلى،
بیر دیاردیر آذربایجان.

بوی آتدیقجا ایلدن - ایله،
نسیللر وئریر ال - اله،
ھئر دولو گونلرلە
بختیاردى آذربایجان.

اوز او دوندان آلوولانان،
گله جگە قاناد چالان،
میلیون قىشى يولا سالان
ایلك باهاردى آذربایجان.

بیر نغمەدى، بیر شعيردى،
دېننده وورغۇن دئيردى،
فضولىدى، گۈزىرىدى،
شهرىاردى آذربایجان.

او جاق چاتدیم، او دو، کۆزو،
نفسيله آليشديرىب،
بابك او جاق چاتان يئرده.
قارا باتديم داوا گونون
مرد جاوانشىر دىزە قدر
قارا، بوزا باتان يئرده.

آى او زومە با خىب گىتدى،
اولدوزلار دا آخىب گىتدى
او يوماديم، تك دان آتديم
گىزىر او غلو شىشپرىنى آتان يئرده.

آت او بىنا تديم،
آغلى كۆھلن آغلى كىمى
قار تاللارين قىيى ووردوغۇ
كۆپوكلهنى،
سئلين، سوپيون قودوردوغۇ.
قوقچ كور او غلو، سيناق اوچون
قىر آتى او بىنا دان يئرده.

سۋىنجى كىدرە قاتديم
الى قانلى ياغىلارى
كرم، نبى
بىر - بىرينه قاتان يئرده.

اور كى ساغلام، آياق مەحکم،
اوز كۆكمون او ستوندەيم،

۲۰ / حسین عارف (مکلیش شرلی)

یاتاندا دا یاتاجاغام
بابالاریم یاتان یشدە.

قلبی داغلار باش - باشادیر.
او شکی دیر، بو شوشادیر،
دوغرودان دا تاماشا دیر
باشدان - باشا آذربایجان.

صف وجدانین، صاف اورگین،
اونو دولماز دوز، چئورگین،
هر مسلکین، هر دیلگین
وارسین باشا آذربایجان.

با خدیم آنا تور پاغیما
آرائیما، یا یلا غیما،
مین سس گلدی قولاغیما
- یاشا، یاشا، آذربایجان!

آذربایجانین

آخدي قولاغیما دان سؤکولنده
چوبان بایاتیسی آذربایجانین.
او فوق قیزاراندا، گونش گولنده
باشقادری صفاتی آذربایجانین.

آرانی دولاشدیم، داغی دولاشدیم.
بو یورددان، او یوردا نئچه یول آچدیم.
قیشین چیللەسیننە ذیروھلر آشدیم
باشیمدا سئوداسی آذربایجانین.

هر او دلو سینه ده بیر گئیش اور ک
اوپدوم بالالاری بالالاریم تک.
نه قدر منیمله کسدی دوز - چئور ک
جاوانی، قوجاسی آذربایجانین.

چایلار دره لردن شوتیوب گنگدیر،
سئللر پالیدلاری دؤیوب تیتره دیر.
اور کک ماراللارین گئوروش پئریدیر
یام یاشیل تالاسی آذربایجانین.

چئللری، دوزلری چیچک - چیچکدیر،
هر چیچک بیر چئشید، بیر تزه رنگدیر.
خینالار، بویالار ایچیننە تکدیر
خیناسی، بویاسی آذربایجانین.

"چیچی" ، "پیردیل" دیللر ازبری؛
تو خودو خالقیمین اؤز گئوزلری.
گزدی اؤلکەلری، گزدی ائللری
اپگی، آطلازی آذربایجانین.

بابالار ذؤوقله یاراتدی، گئتدی،
دمیری قاینادیب، میسی اریتدی،

شرقی حیران قویوب، غربی مات ائتدی،
بز کلی دولچاسی آذربایجانین.

تک دئیل نظامی، او بئیو ک انسان،
نیسمی عؤمر و ده بیر جانلی داستان.
چیخیب عصرلرین امتحانیندان
یوز صنعت اوستاسی آذربایجانین.

فضولی حسرتی تو تدو عالمی،
یاشادی واقیفین سئوننجی، غمی،
کؤنولسوز کؤنوللر فتح ائدردیمی
غزلی، قوشماسی آذربایجانین؟

آزمی گویدن یئره او د النیدیر.
شادلیق سکوت ائدیب، کدر دینیدیر.
بیر دؤورون حؤ کمویله بستله نیدیر
بیر آنا لا یلاسی آذربایجانین.

داشلار ناخیش - ناخیش قارالی، آغلی،
ناخیشلار نشجه ده قوللو - بوداقلى.
بیر قالین کتابدی سیرلی، سوراقلى
هر قدیم قایاسی آذربایجانین.

گوللر آیشديقجا اولدوزلار کيمي،
شیرشیرلار او خويور نغمکار کими.
دورور بابالاردان يادگار کيمي
جاوانشیر قالاسی آذربایجانین.

غضبی طوفاندیر، ستوینجی دنیز.
و جدانی بویاسیز، عشقی لکه‌سیز.
گونشله یاشیددیر، گوندوزله آکیز
حیات سیمفونیاسی آذربایجانین.

دؤیوشده بودره‌ییب جنگده پوزولماز،
گیرسه هر میدانا تک ده پوزولماز.
چتینده بوشالیب، بر کده پوزولماز
قارداشلیق دونیاسی آذربایجانین.

جعفر صحنه میزین زینتی اولدو،
عَزِير موسیقی شهرتی اولدو.
و ورغون قلمینین قدرتی اولدو،
نریمان - دوهاسی آذربایجانین.

باشیما قاخینجمی، باشیمین دنی؟.
آغزیلار، آجیلار سارستیماز منی.
هله ایندن بته یوز ایل حسینی
یاشادیر هاواسی آذربایجانین.

قدیم شَهر

قارالمیش او فوقلر قاشینی چاتیر،
سیخلاشیر باشیمدا آغیر فیکیرلر.
توریاغین قوینونا سیغینیب یاتیر
قبله آدلانان قدیم بیر شهر.

نه يوللارى دورور، نه کوچهلىرى،
دايانىب حرکت، کسىلىپ ايشيق.
قالا قاپىسىنداڭ كېچىپ اىچرى،
بو گوندن دوننه ياخىنلاشىرىق.

آچسا دا آغزىنى اود نىسلى ياي،
گزىرىيڭ يىلمەدن يورغۇنلوق ندىر.
يىئە اوڭلۇكى تك آخىب گىلدیر چاي،
طىبىعەت - هەر شئىھ او، بىگانەدىر.

سوسموش قدىم شهر، سوسموش ئۇمۇرلۇك
نه آلان، نه ساتان، نه بازار قالىب.
جانلى بىر انساندا، جانسىز بىر اوزوڭ،
بؤيوڭ بىر يىنادان بىر دىوار قالىب.

پوللار سېلەنېب كونجه، بوجاغا،
ساغىمىز، سولوموز اوپۇقى - اوپۇقدور.
مېن ايللىك بىر كۆپە چىخىر قاباغا،
بىر قولپۇ تاپىلىپ، بىر قولپۇ يوخدور.

چىخمىشام سئىرينه سىرلى عالىمەن،
ھە داش پارچاسىنەن اۆز يازىسى وار.
جلب ائدىر فيكىرىنى جاوان عالىمەن،
ساخسى قابارداڭى الوان ناخىشلار.

نسیلر دیل آچیب وئیر سس - سس،
بوردا ایللر ندیر، عصرلر ندیر...
باشيميز نه قدر يو كسلر دسه،
كئ کوموز او قدر درينلر ده دیر.

اورا وطنديز

هاردا گۆزلىرىنى آچدىن دونيايا،
قايىنالىپ، قارىشدىن ائله، او بىايا،
هاردا كۆنول وئدىن تورپاغا، سويا،
اورا وطنديز.

هاردا بير بورد سالىپ، بير يووا تىكدىن،
حىيىطىدە بير او حاق، بير چىچىك اكدىن،
هاردا او غول نازى، قىز نازى چكدىن،
اورا وطنديز.

هاردا خىرىھ قاچىب، شره تلسدىن،
نه آدداد آلىشدىن، نه يىلدە اسىدىن،
حلال سوفره آچىب، دوز - چۈرك كىسىدىن،
اورا وطنديز.

وطن دئمكدىن

دوزلر باهار فصلى آل گىيىننده
سۇزىلر ئۇز - ئۇزونە آخرى اوركىدىن.

۲۶ / حسین عارف (پیشیش شرلری)

یئنه آخشم - صاباح سازیم دیننده،
بیلین، دویمامیشام وطن دئمکدن!

ازلدن وورولوب آنا تورپاغا
مین دسته باغلاڈیم گولدن، چیچکدن.
اوتنده بولبول له قاباق - قاباغا
بیلین، دویمامیشام وطن دئمکدن.

قاریشسین نفسیم سرین يئللره،
آلین سوراغیمی اسن کولکدن.
سیسم یاسیلدیقجا دوغما ائللره،
بیلین، دویمامیشام وطن دئمکدن!

سلام، آ جئیران چؤل!

سلام، جئیران چؤلو، ازل او ولاعیم،
جیغیرلار، چھلیم لر، ایزلر دونیاسی...
گۈزىل طبعتلى، گۈزىل او ولاعیم،
قوپۇنلار، يارغانلار، دوزلر دونیاسی.

سلام، جاندار گۈلو، ایتمە دوماندا،
او باشدا آغاران لېمی، قارمی؟
قىشدا سىنهن اوستو بوز باغلاياندا
ياشىل باش سونالار داري خمايرمى؟

آى قوجا يايلاجىق، آى ئۇمرۇم، گۈنوم،
يۇخوم قارىشاندا يوخون قاچدىمى؟
ساجداغى نىچەسون؟ باشىنا دئۇنوم
ساجىنا باخىرام، ساجىن ياشدىمى؟

سولار دئورەسىنده قالخان آغاچلار
نىيە كۈرۈكسينىز، ياشىنىز آزمى؟
قويوىنلو، قوزولو ياللار، ياماچلار
ككىلىكلى قايالار، ياخشى سىنىزمى؟

من سىنىن اۋزۇنم، سىن منىم اۋزۇم،
آ بولۇدلو ذىرىوه، آ ياشىل چىن.
اويان، آ دورنالى، آ دورو گۆزلۈم،
آ چاتما، يادىنا دوشوردۇممۇ من؟

گۈى تومتو، ئىننە ساخلا ئىمى،
قوللارىم بويىنونا دولانماسىنى؟
يازدا قىزىل لاله قىزىل دىيل كېمى
چىچىك قونشۇسونو يالماسىنى؟

اوخشاسىم آغ اوتو، اۋيۇم نىڭىزى،
بو يورىدا بوى آتىب ياشا دولموشام.
آ يۇنچا، آ يۇوشان، بىر جە گون سىزى،
اونوتسام، بىلىن كى، اونودولموشام.

بوز آت، قولاقلارین اوینار هاوادا،
کیمین نفسى دیر دویدوغون نفس؟
ماشینلار يوللارا سېغىشىماسا دا،
كۈھلەن محبىتى سىلىنە يىلمىز.

سلام، آجىران چۈل، بىر دە گۇروشك،
سى قورخوتىماسىن ساچىمین دنى.
اور ك او اور كدىر، اىستك، او اىستك،
حسىن^۱ عارفم، يورمازسان منى.

^۱- شعرىن ھىچاسى دوز گلەمك اوچون «حسىن» سۆزۈن «حوسين» تكىن او خوماق لازىمدىرى. آلىشىق

طیعت شعیر لری

طبیعت دوشونور

گل چیخاقد سئیرینه اوجا داغلارین،
چمن اولان يېرده خالچا نه لازيم،
گۈزۈندىن سو ايچك بوز بولاقلارين،
ليلپار اولان يېرده دولچا نه لازيم.

نه کامان گۇتورك، نه تار، نه قاوال،
اوردا نغمه ده وار، نغمكار دا وار.
يارىب بولودلارى دىيىننە قارتال
او سىسە برابىر بىر سىس هاردا وار.

گاھدان ياغىش ياغىب، كولك اسىسە دە،
قوروپيار چارداقلى قايالار بىزى،
اطرافى چن توتوب، دومان كىسىسە دە
بلدچى جىغيرلار آپارار بىزى.

تۇرپاغىن عطرىنى فيكىرلەشىنده،
اپىك تېللرىنە چىچك تاخارسان.
سحرلىر يادىينا گۈزگۈ دوشىنده،
مارال باخان گۈلە سن دە باخارسان.

تىترىمە سوپۇغا، يانما سازاغا،
او شوسك، او تىلاردان يورغان اىسترىك.
داش - كىشك توخونسا الله، آياغا
لقمان چىچكىلەن درمان اىسترىك.

ظولمت گنجه‌لرده پارلايان شيمشك،
 يول اوستده گئز قيرپان ماياك دئىلىمى؟
 گلين طبىعتى بيز ده دوشونك،
 او اۇزو هر شئى دوشونن كىمى.

سئوين، دويون طبىعتى

انسان گلير، انسان گىذير، دىيшиرىك نسيل-نسيل.
 آنا تورپاق ابدى دير، آنا تورپاق كۆچن دئيل.
 دىيشهسى ده گئر كمىنى، دىيشهمىن خلقتى وار.
 سينهسى گىش، قويتو درين، مين سيررى، مين حىكمتى وار.
 آى بالالار، عېت يئه باشلاماديم بى صحبتى
 سئوين، دويون، طبىعتى!

قايالارى جانلى تارىخ، يازىلى دير، ناخىشلى دير.
 چال پاپاقلى داغلارى وار، چىسكتىلى دير، ياغيشلى دير.
 داشلارى وار، بابالارين، آرخاسى دير، سنگرى دير.
 قارتاللارين قرار گاهى، ايگىدىلرين لنگرى دير.
 كيم اونودار ئۇمور بويو، بو ووقارى، عظمتى؟
 سئوين، دويون، طبىعتى!

مشه لرى عطىرلى دير، پاليد. ولس، چىثار، زوغال.
 چشمەلرە آياق آچان، اوركك الىك، كئورك مارال.
 كىنخ، بالدىرغان، يئملىك، چاشير، جان درمانى، ياز كولگى.
 سحر - سحر آت بىثىنده، ماھنى دئىن مشه بىي.

٣٤ / حسین عارف (چیلیش شرلری)

هر گوکلون اوز ياراشىغى، هر بولاغين اوز لذتى ...
سئوين، دويون، طبىعتى!

دinizلىرى گۆز ايشلەمز، سوزور قاييق، اوز ار گىمى.
كاروان - كاروان باليق كئچر، هرەسىينين اوز عالمى.
دالغالارى آغ كۇپوكلو، نەنگلەرىن ياتاخى دير.
 DAG چايلارى، DAG سىتللىرى، مايسى دير، داياغى دير.
 آلتى دولو، اوستو دولو ... اوز مدنى، اوز ثروتى
 سئوين، دويون، طبىعتى!

ئىچە شاعير، ئىچە رسام، باهارينا اولوب عاشيق.
 يايىندا ايستى سينه، كۈنۈل وئيرىب آلىشمىشىق.
 سارى تىلللى گۆزل پايىز، هر آچاندا قاپىمېزى.
 اوز نعمتى، اوز وارىيلا، شادلاندىرىب اوغلۇ، قىزى.
 اور كىلدەن سىلينىرمى، قىشىن دا قىش محىتى ...
 سئوين، دويون طبىعتى!

هانسى فصىل تىز يارانىب، هانسى فصىل تىز دوغولوب.
 بو زامانىن يوللارىندا، دۆرد فصىل، دۆرد قارداش اولوب.
 باهار اكىر، ياي بىچىر، پايىز بىغار، قىش قورۇيار.
 يئر اوزوندە هر قارداشىن، اوز امگى، اوز اىشى وار.
 جانىمېزىن قدرتى دير، اودون، سويون حرارتى.
 سئوين، دويون، طبىعتى!

بولاقلاردان آستا اىچىن، داش آتمايىن آغا جلارارا.
 توخونماين ككىلىكلەر، جىئرانلارا، توراجلارارا.

یووا ائدیر، اوچورمایین، هر یومورتا بیر بالادیر.
بیر قوش اوچون عادى چۈپ ده، بیر چېردىر، بیر قالادير.
بیر چای ایتسه بیر اوللکەنین، ایتر خىیرى، بركتى.
سۋىن، دويون، طبىعتى!

طبىعتىن اۇولادى يېق، طبىعت ان بئيوك آنا.
اۋز دۇشوندن سود وئىر او، مىلييون - مىلييون يارانانا.
معتالىدىر ازل باشدان، ايشىغى دا، كولگى ده.
دومانى دا، توستوسو ده، دولوسو دا، شىمشىگى ده.
آى بالالار، اونوتمايىن، درك ائدین بو حىقىتى
سۋىن، دويون، طبىعتى!

آنا طبىعت

طبىعت عالىمى، طبىعت وورغۇنو آكادئىك حسن على بىلە اتحاف ائدیرم.

ان بئيوك آنادير طبىعت بىزە،
ان اولو، ان قدىم حيات عاشيقى.
عمالانلار صېرىدىر، داغلار وقارى،
قايلار آلنى نىن سرت قىريشىغى.

گۇنلى، آيلارى باسىب باغرىنا،
آچىپ قوللارينى فصىللار اوچون.
دۇشوندن سود اىمپ اۇتن نىسىللر،
دوشونور گله جك نىسىللر اوچون.

تورپاچ يوروولسا دا تورپاقدیر يئنه،
يئرین آچىلمامىش نىچە قاتى وار.
قاتالار نېفت قاتالارى، قىزىل قاتالارى،
هر قاتىن نه قدر احتياطى وار.

قايغىيلا دولودور آنا طبىعت،
اونون مئيوهسىنى دادمايان وارمى؟
طبىعت اوزو ده قايغىيا محتاج،
قايغىسىز وارلىق دا قانادلانارمى؟

سوزور طيارەلر، اوچور ماشىنلار،
كۆچەلر بويونجا بىنزىن قوخوسو.
زاود توستولرى قىورىلىب قالخىر،
توستولر ھاوادا زھر اوردوسو.

آغىر هو جومونا توزون، دومانىن
اور كىلر، جىيرلر نىچە داياسىن؟
خبردار ائىلەين بوز صحرالارى
پالىدلار اويانسىن، شاملار اويانسىن.

مئشەلر سئىرەلېب، سولار آزالىب
دوراق طبىعتىن كىشىگىنە بىز.
تابلايا بىلرمى بىرجە آن بىلە
باليقلار دىنيزسىز، قوشلار مئشەسىز؟

نىچە يول آمانسىز حؤكمونو دويدوق،
چۈللەرده دوزلۇردى ياغىشىن، سئلىن.

یاشیل سنگر کیمی یاشیل آغاجلار
کسسين قاباغینى كولگىن، يئلين.

مثىل وار: - آنادىر اۋوين دىرگى،
بىر دىرگى يىخىلسا بىر دىوار ياتار.
آنا طبىعتى ايتىرسك، اگر
بىر ائو يوخ، بىر كند يوخ، بىر دونيا باتار.

دئمير

مىليون ناخىش وورور باهار تورپاغا،
گۈوهنىب حوسنونه: - باهaram، - دئمير.
ذىروه بوز باغلائىب، بورونور آغا،
دونور آخشام - صباح: - دونورام! - دئمير.

پالىد ساكيت قالخىب، سىسىز بوى آتىر،
سۇيىد دىرچلمەميش اۋزونو دارتىر.
گۈلمچە هارايى قولاق باتىرىر،
عمان دىلە گلىب: - من وارام! - دئمير.

چتىن گون حياتىن امتحانىدى،
ياخشىنى، يامانى تارىخ تانىدى.
سېنسا دا اىگىدىن قولۇ، قانادى،
سېندىرىپ اۋزونو: - سېنيرام! - دئمير.

٣٦ / حسین عارف (چیلیٹ شرلی)

طوفانلار قوینوندا سیناقدان چیخان،
ساغیندا، سولوندا شیمشکلر چاخان،
باشیدان بوز دفعه توستولر قالخان
داغ یانیر، بیر دفعه : - یانیرام! - دئمیر.

مئشه لر

بولود قایناياندا قاشینین اوسته
گۈزۈندن ياش تۈكۈب، آغلاр مىشەلر.
شیمشک اوبيناياندا باشینین اوستىدە
ياشىل سينەسىنى داغلار مىشەلر.

آتىپ قار دو نونو قىش چىكىنلە،
چىلپاڭ بوداقلاردان بوز تۈكۈلنىدە،
قىزىل گۈزلىلە باھار گۈلنە،
سېللەر، سولار كىمى چاغلار مىشەلر.

قدىم شهرتى دىر وطنىن، ائلين،
ان بئۇيوك آرزونون، عشقىن، عملىن.
چىچىك مۇرسوموندە آمانسىز يئلين
اوغورسوز يولونو باغلار مىشەلر.

يارپاقلار دىل آچىپ اوتنىدە پىدىن،
توراجا يووادىر، مارالا مىسكن.

سۇيودله داراتىب، دوشمز هوسىدن
پالىدلا اۋزونو يوخلار مىشەلر.

دوز چىخىب ايل قارا حسین عارف
دوشىمە يېب كىارا حسین عارف
دؤنسە بىر چىنارا حسین عارف
اونو عۇمۇر بويو ساخلار مىشەلر.

بولاق

يول قىراغىندا بولاق،
سىزىر قاياد ئوشۇندن.
بىر طرفى آغابلىق،
بىر طرفى گئى چمن.

بوردا آياق ساخلاير،
هر گون نه قدر انسان.
كىيمىدەن خېر آلمىر:
- نېھى سن؟ - هارالىسان؟

هامى اوچون سۋىىمىلى،
هامى اوچون سرىنىدىر.
طىيىت - دويانلارىن،
بولاق - اىچنلىرىنىدىر.

بیر اوووج تورپاق

اووجومدا تورپاقدیر، بیر اوووج تورپاق
 گونش بويیدا ايشيق، عمان بويیدا سو.
 فصيللر بويلانىر سالاملاشاراق،
 گاه پايز قوخوسو، گاه ياز قوخوسو ...

چشمەلر قاینايير، گور چايلار آخر،
 مله بير جوبورلر، كىشىنه بير آتلار.
 اووجومون ايچىندن گوج آلىب قالخىر،
 مئشەلر، چمنلر، باغلار، باغاتلار.

اووجومدا تورپاقدیر، بیر اوووج تورپاق ...
 قايا عطري گلىر، داش عطري گلىر.
 بير اوووج تورپاقدا گىنىشلىگە باخ،
 درەلر، تېلر، داغلار دينجهلىر.

سەچىلمىز اولى، گۇرونمىز سونو،
 بير دونيا محبت، بير دونيا اينام.
 غربت اوجاجىنин حىرىت او دونو
 بير اوووج تورپاقلما سۈندۈرۈب بابام.

وطن نه زومروددور، نه ياقتۇت، نه زر،
 قىزىل بولگون مندە، صباح سىنەدىر،
 ابدى اۆزۈللر، ادبى كۆكلر
 بير اوووج تورپاغىن اوزرىنەدىر.

اووجومدا دويدوقجا بو حرارتى
گئزومده نه قدر اولدوز يانىدىر.
نظامى كامالى، بابك قدرتى،
بىر اووج تورپاقلا ميالانىدىر.

اونو دوشونورم، فيكريمده عالم،
ايلىك عشقيم، سون آندىم بو گونه كىمى.
بىر اووج تورپاقدان دۇن دېيلم،
بىر اووج تورپاغا دۇننه كىمى.

باھار نغمەسى

آشىپ قارلى داغلارى،
گلىرى بىز كلى باھار.
سېينەسى قىزىل گوللو،
قوينو چىچكلى باھار.

قوجور ياماچى - يالى،
آچىر مىن تزه خالى.
گئى دۇشلو، زر ياخالى،
قىزىل اتكلى باھار.

قوشلار وئير خبرى،
گزير كندى، شهرى.
دؤйور پنجرەلرى،
سرىن كولكلى باھار.

٤٠ / حسین عارف (مختلیش شعر لری)

اوٽ قالخیب دیزه چیخیر،
هر نه وار اوژه چیخیر.
ماشینلا دوزه چیخیر،
دمیر بیلکلی باهار.

جانا گلیر چوٽ - بایر،
چمنلر عطیر یاير.
عالمه نور پایلاير،
گونش اور کلی باهار.

بنؤوشەلر

بنؤوشە خاطرینە
کول دیيئە ایز دوشدو ...
الیاس تاپدیق

ایلک باهاردا نارین قارى
دلیب کئچر بنؤوشەلر.
اینچى کیمی داملاارى
بیر - بیر ایچر بنؤوشەلر.

مئه توخونار اوزلرینە،
نور النر گۆزلرینە.
کول دیيئى اوزلرینە
مسکن سئچر بنؤوشەلر.

اور ک اوندان نئجه دویا!
دؤزمز یازا، قالماز یایا.
واختلی گلیب بو دونیایا،
واختسیز کؤچر بنؤوشہلر.

کؤک و بوداق

بوداق یاواش - یاواش قالخدي یوخاري،
گوزوننده گتديکجه ڈييشدی عالم.
آرا بير بويلاتيب کؤکونه ساري
دئدي: "سن آلچاقدا، من یوکسکدهيم ".
حياتين اوز حؤكمو، اوز قانونو وار،
بو قدر لووغاليق عبئدير، عبيث.
بير کؤکون اوستوننده یوز بوداق یاشار،
یوز بوداق بير کؤکو ساخلايا بيلمز.

ذيروهه بوز اوستده اولور داغ کلى

ائله کي، یوروولور قولاغى سىدىن،
گوزوننده دارالىب، كىچيلير يول، ايز.
ائله کي، قوجالىب، دوشور هوسىدن
ذيروهه يه چكىلىر سىسىز - سمىرىسىز.

٤٢ / حسین عارف (پیشیش شعرلری)

ائله ذیروه يه کى، بوز قايالارى
اوردا سانا گلمز، حسابا گلمز.
آراندا بىر گونه اريين قارى
گونش عصرلره اريده ييلمز.

ياوشجا سؤيىكە يىب بوزا اوزوونو
ياتير، نه اينىلىتى، نه آه، نه آمان.
بىلەجە داغ كلى يومور گۈزونو،
بىلەجە داغ كلى گۈچور دونيادان.

نېچە داش ياراسى، داش نىشانەسى
دورور، آياغىندا، دىرناقلارىندا.
آغزىندان سون دفعە چىخان نفسى
قالىر بوزا دۇنوب دوداقلارىندا.

بوينوزلار كىللەدە قولدان يوغوندور،
گۈرۈب طوفانلارى، گۈرۈب سىتللىرى.
بوينوزلار نېچە دە بوغوم - بوغومدور،
بوغوملار كىللەدە عۇرمۇن ايللىرى.

آغلادانى بولود، يوخلايانى چىن،
گۈبلر آخشام - صاباح دولوب - بوشالىر.
او سرت بوينوزلارى دىندىرىپ هردن
قارتاللار، قوزغۇنلار ھاى - هاراي سالىر.

اوستونە التن بىرم - بىرم قار
آغارىر ساچلارا دوشن دن كىمى.

دوزولور بونینونا اینجى دامجىلار
دوزولور مونجوقلار دوزولن كىمى.

ائله كى، واختينى بىلىر داغ كلى
درەيە، تېيە، دؤشە بورولمۇر.
ذىروه دە بوز اوستىدە ئۆلور داغ كلى
تورپاغا يوڭ اولمۇر، داشا يوڭ اولمۇر.

آى داغلار

سوپپىور جىغىرىم، اوشۇپپىر آيزىم،
بوداقدا تىتەرين يارپاق گۈرونور.
درەيە ئاثىرم، قاتلانىر دىزىم،
ذىروه يە قالخىرام، اوزانق گۈرونور.

فصىللر دولاشىق دوشوب ائله بىل،
ياز باشا وارمامىش، ياي گلىپ كىچىر.
زامانىن جىلووو اليمدە دئىيل،
ھفتە اوزولمەميش، آى گلىپ كىچىر.

ھمىشە دؤشونە دئىن شاعيرىن
طىپىدىن، درماندان سۆز سالىپ بو گون.
دونن قوجالمارام دئىن شاعيرىن
قوجالىر، آى داغلار، قوجالىر بو گون.

گؤرن داغلار منسیز غربیسە بیرمی؟

وئریرمی حۇكمونو آخشام كولگى؟
 سوپوقدان دونورمو خزان چىچىگى؟
 او جاغى قارالمىش او جاق يئىين
 كسىرمى اوستونو پايز چىسگى؟
 شىمشكىدەن اود توتوب پارالانىرمى
 قارالمىش گۈيلرىن بولود اۇرپىگى؟
 آلىرمى آغزىنا دار درەلرى
 گاه ائىب، گاه قالخان دومان دىنىزى؟
 اوت-آلاق باسيىمى بو واختا كىمى
 ائىشىدە، يوخوشدا آچدىغىم اىزى؟

آيمى دالدالانىر، گونشمى باتىر؟
 الىكمى تۇوشۇبور، مارالىمى ياتىر؟
 قارتالىمى قىيى ووروب قالخىر قايدان،
 مغۇر داغ كلىمى قاشىنى چاتىر؟
 آتلىمى يولونو آزىب كىچىدە؟
 نه اليم يېتىشىر، نه او نوم چاتىر،
 مەخت سىناغىندان كىچە بىلمىرم،
 بىر آنلىق يوخو دا منه ناز ساتىر.
 داغلارسىز نىليلەسىن داغلار ھەمدەمى؟
 داغلارسىز نه يامان غربىسە مىشەم،
 گۈرن داغلار منسیز غربىسە بيرمى؟

طبيعت گتيرير

چيچكلىر اينجه ليك، گوللر ظريف ليك،
سونبوللر بركت گتيرير بيزه.
درهلر درين ليك، دوزلر گئيش ليك،
ذيروهلر عظمت گتيرير بيزه.

قايادان - قايايا توخوندو ديزيم،
بوز اوسته آليسدى كؤموروم، كؤزوم،
ائنيشلر احتياط، يوخوشلار دؤزوم،
دالغالار ديانىت گتيرير بيزه.

شيمشكىن هاوادا شيمشك زنگى وار،
سئلين سئل، چايىن دا چاي آهنگى وار،
بىر قۇوسى قوزئىھين نىچە رنگى وار،
ناخىشلار شعرىت گتيرير بيزه.

بولود ائلکەسىنده، چىن ديارىندا،
گۈيلر دارلىق ائدير گۈي آتalarىندا.
سيار دويغولارين قانادلارىندا
او فوقلىر حرکت گتيرير بيزه.

حسين، عۆمروموز تكر اوسته دير،
قوجاليق دئور ائدير، گنجىلىك دئور ائدير.
گىندىنى طبيعت آپارىب گىندير،
گلنى طبيعت گتيرير بيزه.

أوغلو ما

گئتدی

بیر گول بیتیرمیشدی ایلک باهار منه،
آخشنامدان صاباحا دورمادی، گئتدی.

بیر اورک وئرمیشدی روزگار منه،
حیاتدا ایکی گون وورمادی، گئتدی.

شیمشک تک هاوادا آلیشیب کچیب،
محنت شربتینی غفیلدن ایچیب،
اوزونه بیر کؤنول همدمنی سئچیب،
بیر شادلیق مجلیسی قورمادی، گئتدی.

بحت یاتیب مصیبت آیاق اوسته دی،
کدر دالغا - دالغا، دسته - دسته دی.
دوشمه دی یاتاغا، دئیک: - خسته دی!
آتانی، آنانی یورمادی، گئتدی.

هر کسە محبت بسله ین عارف،
- داریخدیم، یانیما گل! - دئین عارف.
منی هامیدان چوخ ایسته ین عارف،
بو دفعه حالیمی سورمادی، گئتدی.

منیم ایدی

بیر ساعات بیر یئرده تو تمازدیم قرار،
آراز منیم ایدی، کور منیم ایدی.

عؤمرومون، گونومون گل ها گلیندە
اینجى منیم ایدى، دورر منیم ایدى.

سیسیم گاه قازاخدا، گاه قاراباغدا،
مشەدە، چمندە، چایدا، بولاقدا،
مئیوهلى آزاندا، چىچكلى داغ دا،
ائله بىليردىم كى، بىر منیم ایدى.

حسین عارفين باغرىنى دئشىن
هاردا قرار توتوب، هارايا كۈچدون؟
آى اوغول، سى نىيە قاباغا دوشدون
سفر منیم ایدى، يېر منیم ایدى.

اوغلوما

باھار يولا دوشدو، ياي گلیب كىچدى،
گئىزىم پايىزدان من قىشا، اوغلوم.
منزل دارالدىقجا عؤمور كۈھلەنى
سىيردىر آتىنى بىرىشا، اوغلوم.

اوراق ائللرى ده بى ر- بىر دولان گز،
گزمەين تانيماز، گۈرمەين بىلمز.
آنچاق آنا وطن عوض ائدىلمز.
وورول بو تورپاغا، بو داشا، اوغلوم.

٥٠ / حسین عارف (چیلیٹ شعرلری)

یازدا یاشیل گئیر یاشیل بوداقلار،
پاییزدا بوشالار باعچالار، باغلار.
مئشەلر، چمنلر، چایلار، بولاقلار
تاماشا يارانىب، تاماشا، اوغلوم.

طیعت هر دوزه بیر زینت وئریب.
هر قارلى ذیرو يه بیر صورت وئریب.
گئور نشجه گوج وئریب، حرکت وئریب،
طوفانا، دولويا، ياغيشا، اوغلوم.

او دلو باخیشىندا سئوينج، حرارت،
هر خوش تبسم ده بیر جانلىي صنعت.
بیر صىميمى اولفت، بير دوزلۇ صحبت
دېرى بير دونىاليق قاش - داشا، اوغلوم.

نظر سال ايزلە، سىرلى عالمە
غمدن سئوينجە دىر، سئوينجىدىن غەمە.
او يىنادىب دىلىنى يولا، يول دئەمە
دوشىھە مىش ائىشە، يوخوشما، اوغلوم.

قوشولما يادلارىن وورها وورونا،
ابلىس لر بير گوندە گىرر اوون دونا،
ايلىشىمە تعرىفىن گىزلى تورونا،
آلشىما يالانچى آلقىشا، اوغلوم.

دنىزە بنزتمە ياغيش گئۈلۈنۈ.
كۆز بىلەپ ترپتەمە اوچاق كولۇنۇ.

هئچ زامان یانیلیب آچما کۈنلۇنو
کۈنلۈسۈز قوهوما، قارداشا، اوغلۇم.

مقدس بىر سۆز وار حىاتدا! - انسان!
هر شىئىدەن اوجادىر بىر تمىز آد - سان.
اللى دە ياشاسان، يوز دە ياشاسان،
چالىش بو دونيادا مەرد ياشا، اوغلۇم.

اوزانان عۇمرودور سۈزۈن سۈزۈمۈن.
تىزه ايشىغىدىر گۈزۈن گۈزۈمۈن.
آراندا داوامىن، داغدا دۈزۈمۈن،
آتان حىسىنە ياراشا، اوغلۇم.

دونيا نئجه بوشالىبىدىي؟

نه گوندەيم، نە كۈكەيدىم،
آغرييلارىم باش آلىدى.
باشى فيكىر، اورگى غم،
گۈزلىرىمى ياش آلىدى.

خزان يىثلى واختىسيز اسىر،
يئر تلهسىر، گئى تلهسىر.
يولو، ايزى پايىز كىسىر،
قاپىمېزى قىش آلىدى.

٥٢ / حسین عارف (چیلیٹ شرلری)

دایان طوفان، دایان کولک،
قوی دینجلسین یورغون اور کک.
عارف گنتدی حسین تک،
دونیا نجھے بوشالیدی.

آرخاسی گنتدی

بیر بوداق اوژولوب قوپدو آغا جدان،
با غریمدان با غریمین پاراسی گنتدی.
آل دیغیم یارانین، چکدیگیم در دین،
طبیبی، درمانی، چاراسی گنتدی.

نه یامان اولورموش او غول حسرتی،
هئچ آتا گورمه سین بو مصیبتي.
کؤنلومدن کؤنلومون سؤزو - صحبتی،
گؤزومدن گؤزومون قاراسی گنتدی.

حسین خسته دیر غم یاتاغیندا،
بولودلار تو قشور قاش قاباغیندا.
یاشیمین اللینی آشان چاغیندا،
آرخامین داغ کیمی آرخاسی گنتدی.

ایستر دیم

ایستر دیم او غلومون باشیندا هر گون
سئوینیب، شاد لایب، گوله نیم اول سون.

سحردن آخشاما دئیولسون قاپیم،
ائویمه يوز گندیب – گلهنیم اولسون.

یاناشی دولاناق قولوم قولوندا،
او تورام ساغیندا، دورام سولوندا،
اثیشلی – یوخوشلو عؤمرون يولوندا
سئوینجی، کدری بؤلەنیم اولسون.

بیر خوش آرزو کیمی قالدی بو آرزو،
بئله یمیش حسینه یازیلان یازى.
گۈزى وطنیمین گۈزى بیر قىزى
ایستردىم منیم ده گلینیم اولسون.

بىرى

تىتە بير كولكىن كۈورك بوداقلار،
سۇيودلر ساچىنى يولاندان برى.
بوزارىب باغچالار، قورو يوب باغلار،
چىچكلىر سارالىب سولاندان برى.

بىر قارتال بويىنۇ بوكور قايادا،
بىر گمى بوغولوب، باتىر دريادا،
بىر شاعير اينلە بير آغستافادا،
بىر آتا اوغولسوز قالاندان برى.

ساچمی موقصیردیر، دنمی؟ - بیلمیرم،
داغمی بولانیدیر، چنمی؟ - بیلمیرم.
دونیامی ڏيڍيشب، منمی؟ - بیلمیرم
من حسین عارف اولاندان بری.

چکیش

آی عارف، باشینی قالدیر بيرجه آن،
گور زاوالي آتان نه حسرت چکیش.
آچدیغین قاپسا بويلانیر آنان،
باجين سحر، زؤهره نه ذلت چکیش.

آنیب آغلاماغا گۈزمۇ قالىيدیر؟
دینیب، دانىشماغا سۈزمۇ قالىيدیر؟
دونیادا اوستان اوزمۇ قالىيدیر،
دئیم، تو تدوغوندان خجالت چکیش.

حسین، اور کدن ياغ چکیلىدیر.
شاماما پوزولوب، تاغ چکیلىدیر.
صنعتکارا آزمى داغ چکیلىدیر،
بیر اوغول داغى دا طبیعت چکیش!

كىمم من

بیر بىنایام، كرپىچلرى سۇكولموش،
بیر چلنگم، چىچكلىرى بو كولموش،

بیر آغاجام، مئیوه‌لری تؤکولموش،
یارانمیشدان بئله باختى کمم من.

بیر چمنم، ساغى، سولو سارالمىش،
بیر ذيروهيم، كىچىدىنى قارآلدىش،
بیر انسانام، يىرى، يوردو دارالمىش،
دونيا بوييدا محنتى من، غمم من.

بیر پالىدام، گۇودەسىندن يارىلىميش،
بیر قارتalam، قانادىندان وورولموش.
بیر اورگم، شاه دامارى قىرىلىميش،
ايىندن بئله نىچە دئىم كىمم من؟!

بیر داغ كلى يارالاديم ذيروهده

بیر داغ كلى يارالاديم ذيروهده،
باش تىتىرەدى، آياق اسىدى، داش آخدى.
بیر جانلىنى جاندان سالدى بىر زده،
ايکى گۆزدن ايکى داملا ياش آخدى.

دوشونمەدىم، آنادىر، يا بالادىر،
اووجو آتار اوو بىرەدن كىچىنده
آلا تو لا قاللى داشى يالادى،
او سۇنوردو تىكالانلىغىن اىچىنده.

قاباقلاشدیق، سؤکولمه میش قیزیل دان،
من سیلاحلی، او سیلاحسیز بو يئرده.
یاری يولدا آیرى دوشدو قاطار دان،
من گوناهلی، او گوناھسیز بو يئرده.

اوز حالينا تکجه اۇزو آغلادى،
کیمی وار كى، کیم دایانا يانىندا.
دیل اوزادىب، نم تورپاڭى يالادى،
سوومو كىچىدى، خىاليىدان سون آندا؟

دوداق يانير، ياناق يانير، اوز يانير،
بولودومو، دومانىمىمى آيلەسىن؟
بويلاڭىدىقجا باخىش يانير، گۈز يانير،
بو يانغىيا سئللر، سولار نىليلەسىن؟

آغىر - آغىر دارتىب بو كدو دىزىنى،
مونجوقلادى كىرىپىكىلدە دونان تر.
ايىندن بىلە توز باساجاق اىزىنى،
ايىندن بىلە نە يوروش وار، نە سفر.

بىردىن - بىرە ائله چىرىپىدى اۇزونو
ساغ بويۇزۇ قوپىوب قالدى قايدا.
اى حسین، مختصر ائت سۆزۈزۈنۈ
بو قان سىنى تو تاسىيىدى، تو تىدو دا.

واختسیز کؤچمه‌سین

باشقادیر کؤنلومده عشقین هوسى،
نه قىش دوشوندورور، نه باهار منى.
آچىن رادىيونو يايلىسين سىسىم،
دىنله‌سین آتالار، آنالار منى.

بىر آنلىق تصادوف، بىر آنلىق طوفان
نه لر تۇرتمەيىب، درك ائدinin بارى.
قوروپىون قضانىن تىكانلاريندان،
چىچىك بالالارى، گول بالالارى.

نه چوخدور گوندوزون، گىچەنин شعرى،
داددىق آغريسىنى هر مصىيتىن.
بىر مثال دا چكىم گلمىشكىن يېرى
يارانماق آساندир، يېتىرمك چتىن.

قوروپىون اونلارى باعچادا، باغدا
ائىشىدە، يوخوشدا، دوزدە قوروپىون.
شىرىن نغمەلرى اىستى دوداقدا،
قايانار گولوشلىرى گۈزدە قوروپىون.

يوز ايللىك محتدىر بىر آنلىق واخت دا،
عادى كولگىن ده حؤكمونو دويپون.
شامامانى تاغدا، غنچەنلى شاخدا،
كۈرپەنلى قوجاقدا، قولدا قوروپىون.

نه یامان چیرپنیر اور گیم یئنه،
قالخان او جاغین دا کول قورخوسو وار.
دئمک ایسته بیرم، قوى دئیم یئنه،
اونین اثو، چؤلون ده چؤل قورخوسو وار.

سوروجولر ناشی، ماشینلار شیمشک،
شو تو بور بیر یاندا، یانیر بیر یاندا.
سرحد کئشیگیندہ دوردو غوموز تک
دوراق کئشیگیندہ اولو لادلارین دا.

یوخ! - دئدی

کئنولدن نیسکیلی بوزماق ایسته دیم،
یازاندا گئروشن دیزماق ایسته دیم،
ایلک عشقین او دونا قیزماق ایسته دیم،
او غور سوز محبت منه: - یوخ! - دئدی.

قارلی ذیر و ملره قال خماق ایسته دیم،
داغلار دان دوزلرہ با خماق ایسته دیم،
چایلارا قوشلوب آخماق ایسته دیم،
بیر گیزلی خیانت منه: - یوخ! - دئدی.

عارفم سسیمی یایماق ایسته دیم،
تور پا گین عطر بیندن دویماق ایسته دیم،
بیر او غول لذتی دویماق ایسته دیم،
اونو دا طبیعت منه: - یوخ! - دئدی.

آرزو لارام من

بیر الیم گنتسه ده، بیر الیم دورور،
یاریش مئیدانیندا هله وارام من.
بیر گولوم ایتسه ده، مین گولوم دورور،
اٹله ظن ائمه بین سون باهارام من.

خزان سارسیتماسین باغچا - باغیمی،
کولک اویناتmasin چیلچیراغیمی،
طوفان آپارسا دا بیر بوداغیمی،
چوخ قوللو - بوداقلى بیر چینارام من.

حیاتدا گاه قالخیر، گاه ائنیر آتا،
نه قدر سئوینیر، غمله نیر آتا،
بیر بالا او جوندان بدیخت بیر آتا،
میلیون بالالارلا بختارام من.

قانزیلیب با خیرام تاریخیمیزه،
سايسیز یاغیلارلا دوردوق اوز - اوزه،
دؤزوم بابالاردان میراثدیر بیزه،
مغورو کیشیلره متدارام من.

کۆكسونو ایرکى گرن دوستلاریم،
حؤرمته قولوما گیرن دوستلاریم،
منه باش ساغلیغى وئرن دوستلاریم،
سیزه جان ساغلیغى آرزو لارام من.

دئندی

بیر اوولاد توستوسو چیخدی باشیدان،
گۇپىر گۆز ياشينى يېرە سىخ، دئندى.
اوميدىم، ايستىگىم گۆزومده قالدى،
كۈنول نغمه سىنى يارىمچىق دئندى.

حيات باشدان - باشا بير بىلەجەدىر،
ايшиقلى گوندو زوم ظولمت گىچەدىر.
سوروشان اولمادى كېفىن نىچەدىر؟
گۇرن كۆكىس اۇتوروپ: - آى يازىق! - دئندى.

حسین عارفم، پايم زهرميش،
بو سفر نه يامان آغىر سفرميش.
آتا بالاسىنى نىچە سئورميش،
گۇروش دئمەينى آيرىلىق دئندى.

اولومه قوربان اولوم

حيات عطىرىلى گولدور،
گولومه قوربان اولوم.
داغدى، دنيزدى، گۆلدو،
گولومه قوربان اولوم.

جوشوب، چاغلايان كۈنول،
آچىپ، باغلابان كۈنول،

گولوب، آغلابان کؤنول،
کؤنلومه قوربان اولوم.

داغ سوکولوب، - دئدیلر،
بئل بوکولوب، - دئدیلر
عارف اولوب، - دئدیلر،
اولومه قوربان اولوم.

دۇزىدىم

ازل اووچولوغى سالدىم مىتىلىمى،
تىكاني تاپدايىب، بوداغى آيدىم.
آشيرىب بويوندان قوشالولەنى،
مئشەلر قويونىدا اوزونه يىدىم.

دولو دا باشلايىب، كولك ده اسىب،
دووشان دا آتىلىپ، قورد دا تلهسىب.
آغا جدا توراجىن اوستونو كسىپ،
قايدا ككىلىگىن خطرىنه دىدىم.

آزمى پشىمانام اۆز عملىمدن،
عبىت النمه يىپ ساچلارىما دن.
خلوتى آچىلان بىر گوللەيلە من
مغورو داغ كلى نين قىدىنى آيدىم.

٦٢ / حسین عارف (چلیش شرلری)

سوینجی یاریدا وئرمزدیم بادا،
آغینی، آجینی سالمازدیم بادا،
الا گۆز جئیرانین بیر دار مقامدا
عۇمرۇنۇ یاریدا بىتىرمەسەيدىم.

حسین عارفم، کۆزه دۆزردىم،
ائىشە، يوخوشما، دوزه دۆزردىم،
سکسە، دوحسانا، يوزه دۆزردىم،
الى دە عارفى ايتىرمەسەيدىم.

ياشا بير آز دا ...

واخت اولور، باشىما دونيا دارالىر،
ھېچ نەين اوستوندە قانىم قارالىر،
ساغى ياغىش دؤйور، سولو قار آلىر،
دىيىشير گۆزومدە پايىز دا، ياز دا،
دئىيرم بلکە دە ...

اڭله بو زامان
بىر سىس قولاغىما آخر اوزاقدان:
عارفین خطرىنە ياشابىر آز دا!
واخت اولور، وارلىغىم اود توتوب يانىر،
آتامى دوشۇنور، آتامى آنير،
بىر نادان سۈزۈندەن قلب يارالانىر،
ايچىمە اينلە بىر كامان دا، ساز دا،
دئىيرم بلکە دە ...

ائله بو زامان
بیر سس قولاغیما آخر او زاقدان:
عارفین خطرینه یاشا بیر آز دا!

ای او مید شعله سی بیر ده جیلوه لن،
گل ای سوئینجیمله سوئینیب، گولن،
آجینی، شیرینی دوست کیمی بؤلن
با خیب گوزلریمه با خیب سوئیله بیر
آتا دا، آنا دا، او غول دا، قیز دا:
- هر سوژون دیللرده تعریف اولوبدور،
ایندی کی، حسین عارف اولوبدور
عارفین خطرینه یاشا بیر آز دا!

دایانماز

بیر قوه ایچیمدن آیدی باشیمی،
بیر آلوو سینه می داغلار، دایانماز.
گوز یاشیمی دئیم، کؤنول یاشیمی؟
گئجه لی، گوندوزلو چاغلار، دایانماز.

گئیلر یاغیش تؤکر، دولو سپه لر،
یشیسر دالغالار، قالخیر لپه لر،
کئچمه یین قاباغا آی بوز تپه لر،
من دؤزن داغلارا داغلار دایانماز.

ای اجل، او میدیم سنه دیر آنجاق،
گیزله سین او زومو او قارا تورپاق.

٦٤ / حسین عارف (چکیش شعرلری)

حسین عارفین طالعینه باخ،
دونیالار دردیمه آغلار، دایانماز.

اوغول

اونسوز دا حیاتدا خوشبخت دئىلدىم،
بیر دونیا مەحتىدم، كەردىم، اوغول.
كىرمى، دىلقىمى خاطيرلاسام دا،
كىمدن، دىلقىمن بىتىرىدىم، اوغول.

ھفتەلر دولانىب قالىر آرخاد،
سحرى، زۇھەرنى گتىرىپ يادا
سىسيز عارسىز - عارسىز قالدىم دونيادا،
سيغماز يۈز كىتابا بىر دردىم، اوغول.

حياتدا باشادك دئىپ گولمەدين،
حسین عارفه ياخىن گلمەدين
سن منىم چىنىمده گىلە يىلمەدين،
اوف، سىن چىنىنده گىئىرىدىم اوغول.

بىر قىز گۈرددوم، تورك قىزى

بىر قىز گۈرددوم، تورك قىزى
يا پېرىدى، يا گولگۈز
گۈنلى گۈيىدە دئىل،
اونون باخىشىندا گۈز.

هر نوغولدان او شیرین،
هر چیچکدن اینجه دیر.
اٹله بیل یاش بوداقدا
اویانمیش تر غنچه دیر.

ایلاھی وئرگی سیمی
بو ملاحت، بو عصمت؟
گؤزل بیر قیزدان اؤترو
عصمت ان گلوي قسمت.

دیلینه وورغون اولدوم،
دیلی دیلیمن منیم.
اولوسو اولوسوندان،
اٹلی ائلیمن منیم.

فیکیر فیکیر دالینجا
آخیم قارالی قالدی.
بیر گلین حسرتیله
باغریم پارالی قالدی.

بیر قیز گوردوم، تورک قیزی
نوردان یوغرولموش آیدی.
عارف یادیما دوشدو
کاش عارف ساغ اولايدی.

ایناندیم

آمان ۷۶، سنین الیندن،
اینانمازدیم، بو گۆزومه ایناندیم.
آللو قالخدى دوداغىمدان، دىلىمدن،
اینانمازدیم، من اوزومه ایناندیم.

باتمیش ساندیم سريلنده تورپاغا،
سینه گرمک آساندیمی بو داغا؟
ئىچە اولدۇ قالخا بىلدیم آياغا؟
اینانمازدیم، من دىزىمە ایناندیم.

دوز يولومو يانىلارام، چاشارام،
كۆكس اوئوروب، غملى سۈزلر قوشارام.
حسین عارف عارسىز - عارسىز ياشارام
اینانمازدیم، من دؤزومە ایناندیم.

قارداشىم رفيق ذكایا

كۈنلەمە گۈزە بىن ئىللەرى واردىر،
گۆزومەدە چىشمەلر چاغلايان كىمى.
باغلارمى تايپلار، تىللەرى واردىر،
حسىنى عارفە باغلابان كىمى.

رفیق ذکا

میصراعلار آلوولو، دویغولار اولو،
نه یامان یانعیسان یانان کؤنلومه.
بیر خالقا داغ چکدی بیر شاعیر اوغلو،
آمان هارایلاديم، آمان کؤنلومه.

چیسکینلى درهیم، دومانلى دوزم،
عۇمرۇمون چىراغى كىچىندىن برى.
وطنده وطنسىز، ائوده ائوسىزم،
عارفيم دونيادان كۈچىندىن برى.

قضا بير قاپىنى باخلاما يىدىير،
بىزيم قاپىمىزى باغلابيان كىمى.
فضولى مجىونا آغا لاما يىدىير،
حسين عارفه آغلابيان كىمى.

قالدى

بىر نسیل چىننەدە كۈچدو دونيادان،
بىر زامانىن دادى دوداقدا قالدى.
آنانىن، آنانىن شىكلى گۆزۈمدە،
بابامىن ھاواسى قولاقدا قالدى.

يئى گون كىندىنە قول - قاناد آچدىم،
يئرىدىم، يىخىلىدىم، يويوردوم، قاچدىم.

چىردىن آدلایىب، باغى دولاشديم،
اىستى، تر نفسىم يارپاقدا قالدى.

او خىشادى روحومو چىچىكىن عطرى،
او باشدان اويانان كولگىن عطرى،
بولامانىن تامى، چۈرگىن عطرى
جىزىيمىن چاتدىغى او جاقدا قالدى.

آدىمى كوركله قارا يازدىغىم
يا يالقادا ايلك دفعه قارىم قازدىغىم.
بولاقدان دئوندە چندە آزدىغىم،
قايىغىسىز گونلرىم او زاقدا قالدى.

يورغۇنلوق نە شئىدير سالمادىم يادا،
ككىلىك يومورتاسى گىردىم يو وادا.
ديزىمىن درىسى داش دا، قايدا،
اوزومون آلوو سازاقدا قالدى.

قارانلىق ارىيىب، گونش دوغاندا،
درەدە ظولىمتى ايشيق بوغاندا،
چىيلك توپلايىب، موروق يىغاندا؛
تىكانىن ياراسى آياقدا قالدى.

بۇيودو ك، قوجالدىق، آزالدىق، آرتىق،
قاپىنى ايلك گنجىلىك دئينىدە آرتىق،
بوزوب دوداغىنى كۈورك او شاقلىق
الى چنه سىننە، قيراقدا قالدى.

دولاندی آخشمیم، او تدو سحریم،
سئوینجیم، شادلیغیم، غمیم، کدریم.
او زاق اولکه لره دوشدو سفریم
گؤزوم او دره ده، او داغدا قالدی.

گاه امراء دیلنندی، گاه صیاد پری
آلیشدی کرمین سینه دفتری.
آستین، میرزه نین زنگوله لری
یوز سازلی، صحبتلی بیغناقدا قالدی.

حسین عارفم، دها نه دئیم،
پوزولدو نؤوراغیم، باتدی دیلگیم.
آتا محبتیم، شاعیر اور گیم
عارفی گؤزله بین تورپاقدا قالدی.

بیر ۵ گللم

بو گؤیه، بو گونشه،
بو آیا بیر ده گللم.
بو گؤله، بو دنیزه،
بو چایا بیر ده گللم.

و ورغونام داغا، داشا،
هر گدیگه، هر قاشا،
بو پاییزا، بو قیشا،
بو یایا بیر ده گللم.

٧٠ / حسین عارف (چکیش شرلری)

اویان، نه بر ک یاتمیسان،
کؤنللر قاناتمیسان،
سن دونیایا قاییتسان،
دونیایا بیر ده گللم.

ساختلادی منی

ای ائنیشلی - یو خوشلو عؤمرون عؤمور سوز يولو،
ای حیات یارانیشدان غصه دولو، غم دولو،
ایتیرمک آساندیرمی يگانه، عزیز اوغلۇ؟
بو سیناق مئیدانیندا جرأت ساختلادی منی.

قاپیدان کسیلمەدی گئدیش - گلش بیر آن دا،
دان يېرى آغاراندا، دان يېرى سارالاندا،
بالالار بالام کىمى بوینوما ساریلاتندا،
محبت عيان اولدو، حؤرمەت ساختلادی منی.

گاه آچيق ناله چكىدى، گاه گىزلى ياندى شاعير،
ايچىندن يارالاينب، قانا بوياندى شاعير.
بىر سىن: - گۈزلە اۇزونو ... بىر سىن: - آماندى، شاعير
قايغى، تسللى دولو صحبت ساختلادى منى.

باھارىين قىشا دئندو، يېرلىر، گۈيلر قارالدى،
بولود بىر ده اوينادى، شىمىشك بىر ده گورلادى.
آديم بايامين آدى، باتىرميرام بو آدى،
دده-بابا ديانىت، غىرت ساختلادى منى.

کؤنلومده کؤزرمەمیش نچە قیغىلىجىم قالىب،
بىر شعير ماراغىندا مين - مين اوخوجوم قالىب،
قدى رىيلن كىسلە مىشىل سىز بورجوم قالىب،
وطنيمه، خالقىما خدمت ساخلادى منى.

يئنه مىليليم سفردە، يئنه فيكىرىمە عالم،
يئنه زال قىزى گولناز، يئنه يارالى دىلقم،
يئنه اۇنومە كااغىذ، يئنه اليمە قلم،
زحمته قوربان اولوم، زحمت ساخلادى منى.

سن بىر دفعە...

گۈنلر سىنه مە داغ چكىر،
گىندە-گىندە، گلە-گلە.
گۈزوندن اودلو ياش تۆكۈر،
سالخىم - سالخىم، گىلە - گىلە.

بو اون اىلدە گىمم، نەيم،
هر گون سنسىز سىنىلەيم.
نە اىستە بىر مندن بو غم،
دىش قىجايىب، گولە-گولە.

تىزه آچان گولدون، اوغول،
نە وانخسىز تۆكۈلدون، اوغول.
سن بىر دفعە اۋلدون، اوغول،
من ياشارام اۋلە - اۋلە.

انتقام آلدیم

آراندا عارفله آچدیم صاباحی،
عارفله داغلارین سئیرینه دالدیم.
دوستلار مسکنینده، دوستلار یانیندا
عارفله دینجه لیب، عارفله قالدیم.

آنیب غیرتینی قوج کورا اوغلونون
ایمەدیم قد迪تى شاعیر اوغلونون.
عۇرمۇنو عۇرمۇمە كۆچوروب اونون،
آدینى آدىملا ياناشى سالدیم.

حسین عارفم، قدرتیم قلم
عەدیمدەن، آندیمدان دۇن دېیلم.
دېرىلدى زال قىزى، دىل آچدى دىلقم،
من، بىلە ئۇلۇمدان انتقام آلدیم.

كۆچمەسىن

باھار مۇرسوموندە چىشمە باشىندان
لىلىپار اویناماسىن، يارىيىز كۆچمەسىن.
دورنالار كۆچنە اوز قاطارىندان
بىر دورنا اوزولوب، يالقىز كۆچمەسىن.

قونان بىر زابىاق دا جانا اود سالىب،
سۈنن بىر اوjacادا نىچە گۆز قالىب.

بیر غنچه بوداق دا واختسیز سارالیب،
بیر انسان حیاتدان واختسیز کؤچمه‌سین.

حسین عارفم، نه چکمه‌دیم من
بیردیمی، بشدیمی ساچلاریدما دن؟
بیر آتا چییننده یئر کوره‌سیندن
بیر اوغول آیریلیب، بیر قیز کؤچمه‌سین.

دؤنمہ‌سین

اولواد محبتی علوی محبت،
دیلینین ازبری او دور هر کسین،
بیر دفعه حیاتدا اوزوندن دئین
یوز دفعه قانریلیب اولواددان دئین.

ایلدیریم شیگییب، شیمشک ائنسه ده،
دالغار ساحیلی سؤکوب، یئنسه ده،
مین اولدوز قارالیب، گؤیده سؤنسه ده
بیر اولواد چیراغی یئرده سؤنمہ‌سین.

واختسیز ساچلاریما النسه ده دن
حسین عارفم، ایسترم کی، من
آتا آرخاسیندا داغا بنزه‌ین
آتا سینه‌سینده داغا دؤنمہ‌سین!

ائله اولدو

ائله اولدو گولدو کؤنول، گولدو اوز،
چىچك آچدى عشقىم، آندىم دونيادا.
گولدو دره، گولدو تېھ، گولدو دوز،
يېرى، گۇيو جىت ساندىم دونيادا.

گونلر اۇتدو، آيلار، اىللر دولاندى،
سۋىنچ، كدر بىر - بىرينه جالاندى.
طوفان قويىدو، سويمۇ بىردىن بولاندى،
ائله اولدو، ائله ياندىم دونيادا.

دومان چۈكىدۇ، چىن گۈلوندە ايتدى دوست،
هارايى عارف، سون مىزىلە يېتىدى دوست.
گىشتى آتا، گىشتى اوغۇل، گىشتى دوست،
من قالماقلان نە قازاندىم دونيادا!؟

ياشايار

كامالىن تحفهسى، عشقىن بېرەسى
آلودا بىركىير، او دلا ياشايار.
نوهين بابادان دوشىنده بحى
نسىل ده ياشايار، ذات دا ياشايار.

غم يىئمه حياتىن بىش گونلوك اولسا،
واختىزىز گولون كۈچوب، چىچگىن سولسا.
شرف قورونولسا، شان قورونولسا،
نسىل ده ياشايار، ذات دا ياشايار.

حسین عارفم، کۆنول هەمدەمی
بیر خالقین سوپىنجى، بير خالقين غمى
عەمۇر وار، تورپاگىن اوستىدە گۈل كىمى
عەمۇر وار، تورپاگىن آلتدا ياشايار.

نىليلە يەسن

ھفتە اوئىدو، آى دولاندى
وعده چاتدى، - نىليلە يەسن؟!
بار تۈكۈلدو، مىتىۋ ياندى
باغانىن باتدى، - نىليلە يەسن؟!

اوز چئويىرىپ گۈيە، يېرە
هاراي چىكمە عېت يېرە
يارى يولدا بىردىن - بىرە
باختىن ياتدى، - نىليلە يەسن؟!

اور كىدە اور گىن عارف.
دىلىنە دىلىگىن عارف،
دؤز يېشە، حسین عارف
بو حىاتدى، - نىليلە يەسن؟!

بو نىچە داغمىش

گۈزىپ دولاشىرام يوخولو كىمى،
بو نىچە زامانىش، بو نىچە چاغمىش.
قۇور ائدىر داواسىز - درمانسىز يارام،
بو نىچە دويونمۇش، بو نىچە داغمىش ...

٧٦ / حسین عارف (پەلیش شەرلەری)

کدر قوشون - قوشون اوستومە گولدو،
سئوینجین قول کىمى بويۇن بو كولدو،
دېمىشى دوشەمەميش، کالى تۈكۈلدۈ،
بو نىچە بۇستانميش، بۇ نىچە باغمىش.

اوقدور آلىشىب باغرىنى سؤكىن،
ذىرەدەر شىمىشكەن آغىريلار چكىن.
حسین اولاندا بىلمەدىنمى سىن،
بئىيوك داغا بئىيوك قار ياغاجاقميش.

آى اوغول

اۆتن چاغىنى دوشونكى،
گلن چاغىنى، آى اوغول.
محنت سولومۇ قورودوب،
حسرت ساغىمى، آى اوغول؟

بخت اولدوزو آخىدى عۇرمۇن،
اوميدىنى يىخدى عۇرمۇن.
قاراسىمى چوخىدو عۇرمۇن،
گۈرن آغىمى، آى اوغول؟

عارفى نەلر آغىرىدىر،
ائىش چتىن، يوخوش آغىر.
آتا داغىمى آغىرىدىر،
اوغول داغىمى، آى اوغول؟ ..

گؤزللە

یارا شسین

گوئی گتیںدیر، گوئی چمنه چیخاندا،
یار چمنه، چمن یارا یارا شسین!
باغا گیرسین لاله رنگلی خلعتده،
سحر - سحر لالزارا یارا شسین!

حال دوشمه سین اور گینه، بئینینه؛
قوی گلمه سین دونیا غمی عینینه؛
آغ گونوندہ آغ گتیںسین اینینه،
قارا گونندہ اونا قارا یارا شسین!

آی حسین! عُمر و بادا و ئرم هئچ،
بو دونیانی باشدان - باشا دالان کنج؛
اٹله آختار، اٹله اوپر، اٹله سئچ
سئودیگین قیز هر پالتارا یارا شسین!

نه وئجینه

الی چیچک، آیاغی گول،
تلی ایپک، داراغی گول.
اوزو غنچه، یاناغی گول،
بویا اونون نه وئجینه؟!

گونش اریده داغلاری،
اریمز سینه نین قاری.

باشی بولوددان یوخاری،
دریا اوونون نه وئجینه!

نه فلگ، فلک دئیر،
نه ایللرە بويون آئیر،
ئىشىنەن يېر تىرە بىر،
قايا اوونون نه وئجینه.

هر سۆزو دوزلو - مزەلى،
يوز عشوهلى، يوز غمزەلى،
سرخوشدور، دونيا گۈزلى،
دونيا اوونون نه وئجینه.

يوك اولار

سۆز دئمه، سۆز دىئر اونا،
فيكىرى بېلوك - بېلوك اولار.
گۈزلىدیر، گۈز دىئر اونا،
فرحى بىش گونلوك اولار.

ايپك تىلە ال ياراشير،
تول بىدنه تول ياراشير،
گول ياناغا گول ياراشير،
گوللر گولر، گوللوك اولار.

۸۰ / حسین عارف (پیغمبر شریعت)

چکمه آرانا داغلینى،
باشلاما گىچە ناغلینى،
اوزونه ساخلا عاغلینى،
عاغيل گۈزلە يوك اولار.

گۈزللە

(ظارافات يانا)

گۈزللە، سۆيلەين بو نىچە ايشدى،
قىمتى شهرتە، آدا وئردىنىز؟
كىدرى ياخىنин اوستونه آتىب،
سۋىنجى آپارىب يادا وئردىنىز؟

هر ساختا گولوشە، هر يالان سۈزە،
آلدانىب دوشدونۇز دولاشيق اىزە.
سونرا لار محتتلە گلىپ اوز - اوزە،
عۇمرۇ كىزىھ توتوب، اودا وئردىنىز.

بوزا دئندو قلم، بوزاردى كاغىذ،
آرخامى قىش كىسى، قارشىمى پايس.
بوزونۇز بير شاعير ياراتمادىنىز،
بىرىنىز يوز شاعير بادا وئردىنىز ...

سن درسه گلمەيندە

دوشور ياديمما هردن
مكتب حىطىينىدە من

یولونا گۆز دیکر دیم،
قلبیم سیز لاردى بیردن
سن درسه گلمه ينده.

دوروب - دوروب آنار دیم،
گیزلى - گیزلى یانار دیم.
نېچە دوستون ایچىنده
اۋزومۇ تك سانار دیم
سن درسه گلمه ينده.

زنگ سىسى او جالاردى،
او شاقلاڭ سۇز آلاردى...
گۆزلىيم بوش ماساندا،
فيكريم چۈلە فالاردى
سن درسه گلمه ينده.

دئۇزمە يىب بونا، بعضاً
دوشوب گاھ دا هو سدن،
نه دانىم حقيقىتى،
قاچار دیم من ده در سدن
سن درسه گلمه ينده.

گۆزلرم

عزىز لە دىم دئۇنە - دئۇنە،
دئۇنوب يىنە عزيز لرم.

٨٢ / حسین عارف (چکیش شعرلری)

یئونون برى دوشىر دئىه،
يولو، اىزى تميزلرم.

اوو و تماق اوچون اورگى،
بو سئو گىنى، بو ايستىگى،
تورپاقدا قىزىل چىچگى،
گۇيدە اولدوزو ايزلرم.

سۈز وار، قاشلا، گۈزلە دئدین،
سۈز وار، اوно سۈزلە دئدین،
حسىئە: - گۈزلە! - دئدین
عۇمور گۈزلسى، گۈزلرم.

سن منيمىلە گىت

عطىلى باغچايى، شەھلى چمنە،
لىلىپارلى بولاغا سن منيمىلە گىت،
آرا بىر دىزىز دالىب سىرىينە،
ياخينا، او زاغا سن منيمىلە گىت.

گۈرك اوبالارى، گۈرك ائللرى،
ھر كىنده، شەھرە سن منيمىلە گىت.
گۈل بۈلك سئوينجى، بۈلك كدرى،
ھم خىئىرە، ھم شەھرە سن منيمىلە گىت.

هارانى يىتىپ سئچەسى اولسام،
اورايانا، اى صىنم، سن منيمىلە گىت.

بیر گون بو دونیادان کۆچەسی اوسلام،
تک اوnda دئرم سن منىملە گئىت.

من اينانماديم

دئىيلر: - عهدينى دائير او جىئران؟
دئىيم: - يالان اولار! - من اينانماديم.
دئىيلر: - قىش گلير، قايسىت بو يولدان،
اسدى يىل، ياغدى قار، من اينانماديم!

دئىيلر: - گۆزلەمە او گولياناغى،
دئىيم: - اور گىيمە چىكمەيىن داغى.
دئىيلر: - توپودور، بير آخشام چاغى،
دينى ساز، اوتىدو تار، من اينانماديم!

او واختدان روحومو تكلىك سىخسا دا،
باشقۇ بير گۆزلى سالماديم يادا.
مقصىر سن اولدون، چونكى دونيادا
ھېچ كىسە سونرا لار من اينانماديم!

نه دئىيم

قايىدىيدىر فيكىر، خىال اىچىنده
او فيكىرىلى دايانانا نه دئىيم؟.
آيرىليقمى ساچىلارينا سالىب دن،
پشىمانىدىر، پشىمانا نه دئىيم؟

٨٤ / حسین عارف (پیلیش شعرلری)

اوزون اولور محبته امتحان،
نه لر گلیب، نه لر کئچیر خیالдан.
جان سؤیله يېب، جان ائشىتىدېك بىر زامان،
ھەچ بىلمىرم من او آنا نه دئىم.

نېچە دويدوم حكمتىنى عالىمن،
تارىخى وار هر سوينجىن، هر غمىن.
بارىش! - دئىر دوداقلارى كۈرپەنин،
سيز سؤیله يېن، ايندى اونا نه دئىم.

يالان اولار، بو بويدا يوخ!

قان اوستونىندن قان ائىلەدين،
هامسىنى پنهان ائىلەدين،
كۈنلۇمو تالان ائىلەدين،
تالان اولار، بو بويدا يوخ! ..

دئەمەلىمى نېچە دئىم،
گۈندۈز دئىم، گئچە دئىم؟
كىچىدى عۇمرۇم ھەچە دئىم،
والان اولار، بو بويدا يوخ!

دوست دوستدان حالىدىر، - دئىدين
حيات صفالىدىر، - دئىدين
دونيا وفالىدىر، - دئىدين
يالان اولار، بو بويدا يوخ!

سویله، یادیندامی؟

سویله یادیندامی او آخشم چاغی؟ ..
دینمهین من اولدوم، دین سن اولدون.
ایلک عشقین او جاغی آلوولانمایش
سۇنمهین من اولدوم، سۇن سن اولدون.

دو بامیش صباحین تر نفسیندن،
سۇدالى قوشلارین ترانه سیندن،
سۇزوندن، عەھىندىن، ارادە سیندن
دۇنمهین من اولدوم، دۇن سن اولدون.

پوزولدو ايلقارىن، دېيىشىدى آندىن،
تۇرپاقدا آلىشىب، هاوادا ياندىن.
آخر گۈزلىرنىڭ گۈرۈپ ايناندىن
ائىنەمەین من اولدوم، ائن سن اولدون.

گونشمى او دلودور، سىنى او دلوسان

با خيرام سمايا، آى او زاق دئىيل،
ايستەسم من او نا چاتارام بى آن.
بس سنه نىنديرى ئىيم يىتمە يېر،
دى آيمى او زاقدىر، سىنى او زاقسان؟

با خيرام عمانا، او درىن دئىيل،
ايستەسم سىررىنى او يىرنىم من.

٨٦ / حسین عارف (پھلیم شعر لری)

بس ندن قلیبینی دویا بیلمیرم،
عمانمی دریندیر، سنمی درینسن؟

با خیرام گونشه، یانماییر جانیم،
دونیادا هر شیئدن گوجلو دور انسان.
نه اوچون گوزلرین اریدیر منی،
گونشمی او دلودور، سنمی او دلوسان؟

لذت چکیر

قیزاراندا او فوق، سؤ کولنده دان،
مئه اؤپور یاناقدان، او ز لذت چکیر.
قايا کولگه سینده، چشمه باشیندا،
او جاق توستوله نیر، کؤز لذت چکیر.

حیات بیر او ستادر دیر او ز اثری وار
کئونولدنه نه قدر دردی - سری وار.
عادی کلمه نین ده او ز کسری وار،
عالیم کلامیندان سؤز لذت چکیر.

چوخ گزدین اتللری حسین عارف،
قو خلا دین گوللری حسین عارف،
سوزون موختصری حسین عارف،
گوزله باخاندا گوز لذت چکیر.

منیم

نفسی گول قوخولو،
باھار عطیرلیم منیم.
سینه‌سی سؤزله دولو،
سیرلی، سِحرلیم منیم.

فیکری، خیالی دوزگون
حوسنو، جمالی دوزگون
عقلی، کامالی دوزگون،
درین فیکرلیم منیم.

گُئزدن اینجی سوزمه گل،
یاد حُؤکمونه دُوزمه گل،
او میدینی او زمه گل،
دریا صبیرلیم منیم.

سویوق دَیر سنه

سوناسان، قیمارام گُئله،
گُئله سویوق دَیر سنه.
گول یانیندا دُونمه گوله،
گولده سویوق دَیر سنه.

اویما او زگه عملینه،
قوشولما قیزا، گلینه.

٨٨ / حسین عارف (چیلیش شعرلری)

دوشرسن یامان دیلینه،
دیلده سویوق دَیر سنه.

بو نه آرزو، بو نه دیلک،
آلیشیرام اورک - اورک.
تول بدنه تول نه گرک،
تولدہ سویوق دَیر سنه.

چکمه داراغا تئینی،
کمرله سیخما بئلینی،
الدہ ساخلاما الینی،
الدہ سویوق دَیر سنه.

حسین عارف، بو نه سیر؟
وعده اوپور، واخت تله سیر.
کؤنلومه کۆچ، کولک اسیر
چؤلده سویوق دَیر سنه.

قویمایین

مشهله، قویمایین ایتسین بولاقلار،
چشمھلر پوزولسون، چایلار پوزولسون.
نغمەلر، قویمایین سوسسون دوداقلار،
قایالار، قویمایین قارتال یورولسون.

لاله‌لر، قویمایین دوزلر بوش قالا،
بولودلار، قویمایین گؤزیلر بوشالسین.
چیچکلر، قویمایین بولبول لال اولا،
گؤزللر، قویمایین شاعیر قوجالسین.

یورولدوم

دوزلر کىچدىم، داغلار آشدىم آرامسىز،
نه آراندا، نه يايلاقدا يورولدوم.
كىچيدىلرى، دولايلىرى يوخلادىم،
نه ياخيندا، نه اوزاقدا يورولدوم.

آياقلاريم كىچدى داشدا، قايادا،
نه ائنىشده، نه يوخوشدا يورولدوم،
ايستى، سوپوق هئچ وارمادىم فرقىنه،
نه بوراندا، نه ياغىشدا يورولدوم.

بىر سۆز دئدىن، اومىدىيمى ايتىرىدىم،
گئرى دئندوم، يامان حالدا يورولدوم.
نه چوخ، نه آز، بىش آددىمىدىر آرامىز،
سيزدن بىزە گلن يولدا يورولدوم.

دئدىم، دئدى

دئدىم: - تلىن نه گۈزىلدىرا
- يوخ - يوخ، اوナ دىمە! - دئدى.

٩٠ / حسین عارف (چیلیش شعرلری)

دئدیم: - نه واخت گلیم سیزه؟
- قاپیمیزی دؤیمه! - دئدی.

دئدیم: - ندیر بو عشووه - ناز؟
دئدی: - يشى، شعرينى ياز!
دئدیم: - آى قىز، بىلە اولماز.
- گىت اوغلان، باش آيمە! - دئدی.

دئدیم: - قۇور ائله يېر يارام.
دئدی: - سىلە يو خدور آرام.
دئدیم: - آخى، صىنعتكارام،
- چوخ اوزونو اۋىمە! - دئدی.

اولماسىن

سئون آلا سئودىگىنى دۇنيادا،
من شاه اولسام بىلە دىوان انىلم.
عاشىق كوم

"سئون آلا سئودىگىنى دۇنيادا"
بىلە دئدی، يايقى كرم بىلە، باخ.
اصلى سئودى، كرم سئودى نە فايدا؟
كىشىشىدە كى فيتنە يە باخ، فعلە باخ.

اصلی یاندی، کرم یاندی بو داغدان،
ایکی جانلی ایکی اووچ کول اولدو.
چوخ کئچمه‌دی باش قالدیریب تورپاقدان،
ایکی کئنول ایکی ظریف گول اولدو.

گول گول ایله قوووشماغا باشладی،
آتا اولان خبر توتوب بیر آندا.
اوونو ساغا، بونو سولا توشلا‌دی
قارا کشیش قارا تیکان دونوندا.

"سئون آلا سئودیگینی دونیادا"
اور ک گوزله، باخیش یاشلا دولماسین،
اصلی اولسون، کرم اولسون، آرادا
قارا کشیش، قارا تیکان اولماسین.

بیر عادت‌دیر شاعیر لردہ سئو گیلیم!

یادی‌مدادیر یانیندا ایلک زامان من
دانیشما‌ییب درین فیکره گئدر کن،
کدرله‌نیب سورو‌شاردین: - نه اولدو،
ندن یتنه نیطقین بثله تو تولدو؟
دئیردیم کی، دوشمہ دردہ، سئو گیلیم!
وجده گلیب اؤز قلبینی دینله‌مک
بیر عادت‌دیر شاعیر لردہ، سئو گیلیم!

٩٢ / حسین عارف (پیلیش شعری)

گنجه یاری دینچلمه بیب یاتاقدا،
آستا - آستا گزیننده او تاقدا،
کدرله نیب سوروشاردین: - نه اولدو،
سحر دئیر، دینجلسته ندیر بو؟
دئیدیم کی، دوشمه درده سو گیلیم!
واختلی - واختسیز یوخوسوندان آیلماق
بیر عادت دیر شاعیر لرده، سو گیلیم.

ایللر او تدو، دیشیمسن داهان سن،
او خویورسان اور گیمی گؤزو مدن.
- یازیم! - دئیه من دیننده نه زامان
او ز الینله دفتریمی آچیرسان،
گاه آخشامدان او تورسام دا صبحه دک،
دوشمه بیرسن داهان درده، سو گیلیم!
بیلیرسن کی، بئله حاللار ازلدن
بیر عادت دیر شاعیر لرده، سو گیلیم!

داریخدیم سو گیلیم، داریخدیم یامان
موسکوا گئیش دیر، موسکوا گؤزل،
تعریفه لا یقدیر اونون هر یثربی.
بوردا مین - مین اور ک، بوردا مین - مین ال
یاراتمیش نه قدر صنعت اثری ...
لا کین فیکریم منی چکیر باکی یا
او ز ائویم - ائشیگیم چی خمیر یادیمدان.
داریخدیم سو گیلیم، داریخدیم یامان!

باهاрадیر، سؤیکه‌نیب یارپاگا یارپاق،
انسانلا سئوینیر، گولور چوْل، باییر،
اۇتن قىز - گلىتلر اىچىنده، آنجاق
گۆزوم سنى گزير، سنى آرايىر.
هانى سحر-آخشام دملەدىگىن چاي،
بوتون يورغۇنلۇغۇم چىخا جانىمدان،
دارىخدىم سئو گىلىم، دارىخدىم يامان!

اوشاقلار گۆزومون قاباغىندادىر،
عارفین گولوشو هئى دوشور يادا.
شىرىن موسىقى تك قولاغىمىدادر
سحرىن، زۇھەرنىن ھاى - هارايى دا.
عايىلە حسرتى آغىر اولورموش
"دارىخما!" يازسان دا منه ھر زامان،
دارىخدىم، سئو گىلىم، دارىخدىم يامان!

تاپدىم - ايتىردىم

آيرىلدىم، آيرىلماق اىستىمەسم دە،
بىر حىات نعمتى تاپدىم - ايتىردىم.
منى قىنامايىن آجى دئىسم دە
شىكرى، شرىتى تاپدىم، ايتىردىم.

وارمى منىم كىمى درد چىكىن عاشيق،
دۇنوب ظولمت اولدو گۆزومدە اىشيق،

٩٤ / حسین عارف (چیلیش شرلری)

هانی او شیرین دیل، او خوش دانیشیق،
هر سؤزو - صحبتی تاپدیم - ایتیردیم.

اوستومه گولمه سین یاخینیم، یادیم،
شاعیر چاغریلسا دا حیاتا آدیم،
نشجه ایندن بئله یازیم، یارادیم،
شعری، شعریتی تاپدیم - ایتیردیم.

حئیفیم گلدى

اوغرون - اوغرون باخدین یانا،
گۆزونه حئیفیم گلدى.
بوسه وئردىن بیر نادانا،
اوزونه حئیفیم گلدى.

یامان يئرده جان دارىخدى،
آغريilar قلبىمى سىخدى،
ديليندن بير يالان چىخدى،
سۇزونه حئیفیم گلدى.

باغ سارالىب، چمن سولوب،
گۇئى درەلر چنلە دولوب،
حسىنە اولان اولوب،
اوزونه حئیفیم گلدى.

سننسن

قیریلان قلمیم، یانان کتابیم،
یازیسی سارالمیش واراغیم سننسن.
داغیلان حاشاریم، آتیلان قاپیم،
گؤزومده قارالان چیراغیم سننسن.

سینه مده دئور ائدیب قوپان طوفانیم،
او شوین اور گیم، آلیشان جانیم،
آلودان قورولان یازیق آرانیم،
دو ماندان آغلايان یایلاغیم سننسن.

کۆمەن آياغیم، تو تولان دیزیم،
سارالان یاناغیم، سولان بنیزیم،
قار با غلایان بولوم، بوز تو تان ایزیم،
کۆزو کوله دئۇمۇش او جاغیم سننسن.

تو کىن ایستىگیم، بىتن سئوینجیم،
چىكىلن ماراغیم، او تىن سئوینجیم.
تاپىلان كدرىيم، ايتىن سئوینجیم،
گۈزۈ دن او زولن بوداغیم سننسن.

محنت دالغا - دالغا، غم آخىن - آخىن،
حسىنин گونونه، آيىنا باخىن؛
كۈنلۈمە حىاتدا ياخىندان ياخىن،
عۇمرۇمە او زاقدان او زاغیم سننسن.

لزگی قیزی

او تر یاناقلارین قیزاران زامان
سوزوله - سوزوله گوزلرین گولور.
سانکی شاه داغینین چمنزاریندان
چیچکلر توپلاتیب، چلنگ هئرولور.

آچاندا ياخانی آغ تمیز اللر،
آغ سینه داغلارین آغ ذیروه سیمی؟!
چینینه توکولن قیزیلی تئللر
پایزین قیزیلی هدیه سیمی؟!

دینله دیم سسینی چای قبراغیندا،
بو سس شیرشیرلارین شاقراق سسیمی؟!
عطیرلی نفسین سحر چاغیندا
شئه دولو چمنین گول نفسیمی؟!

باشينا چکنده ماوى اوپریگى
ماوى گؤزیلدیمی يئللەن بودم؟
سن گئى گئیستنده، بو گوزللىگى
باها را دیشیب، يازا وئرمەم.

گوزللىك - حرارت، گوزللىك - آتش
گوزللىك - الهامدیر، روحدور، دیلکدیر.
گوزل قیز سمادا پارلايان گونش،
تورپاقدا بويلانان تزه چیچکدیر.

اوزون بوزاراندا حؤ کمون قطعی دیر،
غضب دالغالاری قالخار دریندن.
زهملى باخىشلار سرتدير، ايتيدير،
لزگى بابالارين خنجرلىيندن.

سعادت هر عؤمره گولمز جهاندا،
بىلمىرم ناحاقسان، بىلمىرم حاقسان.
يوز قلبى كوسدوروب، يارالاسان دا،
بىر قلبى دىندىرىپ، اوخشاياجاقسان.

زامانىن كؤهلنى يېىىندن يېىىن،
باشىمىن اوستوندن ايللر اۇتوشدو.
حىيف، لزگى قىزى سىن گنجىلىكىن
حسىين قوجالان واختينا دوشدوا!

ائىله بونا گئورەمى؟.

سن ذىروه يە باخاردىن، ذىروه ده كى قالايا
قارتاللار قونوب هردن باشلاردى هاي - هارايانا.
من چايا گۈز قوياردىم، دره يە ائن چايا
بلکە اونا گئورە ده سن ذىروه، من چاي اولدوم.

سن گونشى سوزىرىدىن دان يېرى سۋكولنده،
گونش يېرده گولردى باخىشلارين گولنده.
من آبى سېير ائدردىم چن، چىسىكىن چكىلندە
بلکە اونا گئورە ده سن گونش، من آى اولدوم.

۹۸ / حسین عارف (پیغمبر شریعتی)

سن اصلینی سوردین، منسه یانیق کرمی.
سن تللینی آناردین، من یارالی دیلقمی.
ای ایلک، سون محبتیم، ائله بونا گوره‌می
نه سن منه قوووشدون، نه من سنه تای اولدم.

اوللام

سینله نور ساچار عقلیم، کمالیم
سنسیز گوییده بولود، داغدا چن اوللام.
سینله آچیلار فیکریم، خیالیم
گولمه‌سن کدرلی، گولسون شن اوللام.

آز دئیل دوستلوغون قدرینی بیلن،
دوستا دوست کیمی باخ، دوست کیمی دیلن.
آنjac دوشمنیمه دوشمن اولما سن،
دؤزن هر دؤیوشده تکجه من اوللام.

آیلاری، ایلری سالسام دا یولا،
یاشارام کؤنلومون اوژ آرزوسویلا،
بیر ذره شفقله، بیر دامجی سویلا
بیر قاریش تورپاقدا بیر چمن اوللام.

سیناق مئیدانیندا سچیلر انسان،
ائیشلر، یوخوشلار گلمه‌سین آسان
بیرجه‌سن آدینی تمیز ساخلاسان،
من اولن گونه‌جن حسین اوللام.

بیرى سىنسن، بىرى من

ايکى كۈرپە سو اىچىر
بىر چىشمەنىن گۈزۈندىن
بىرى سىنسن، بىرى من.
ايکى اوشاق يوللانىر
مكتىبە سحر تىزدىن -

بىرى سىن سىن، بىرى من.
ايکى گنج توى ائله بىر،
قليلر وورور فرحدىن -

بىرى سىن سىن، بىرى من.
ايكىسى توتوب گىندىر
بىر كۈرپە نىن ئىينىدۇن -

بىرى سىن سىن، بىرى من.
ايکى بختور قوجا
آيلىشىپ صحبت ائدىر
عۇزىزون ايلك گۇنلەينىدۇن -

بىرى سىنسن، بىرى من.

خاطىرلا منى

سئويرم چىمندە گولو، چىچىگى،
گىلنده ايلك باهار خاطىرلا منى!
اوپسون آلينلارى داغلار كولگى،
گولنده روزىگار خاطىرلا منى!

۱۰۰ / حسین عارف (چیلیٹ ھر لری)

تور پاغنی بزه سین بنؤوشہ، نر گیز،
روحوما دوغمادیر هر جیغیر، هر ایز،
گنتیش سینه سینی آچسین گوئی دنیز،
دیننده دالغالار خاطیر لا منی!

فصیللر دولانیب، او تدو کجه زامان،
واخت اولور حیاتدا ڈیشیر انسان.
من سنی اونودان دئیلم اینان،
سن ده، ای گوزل یار، خاطیر لا منی!

اینجییرم من

یاز فصلی چمندہ او زون گولمه سه
هر گولدن، چیچکدن اینجییرم من.
آزجا یانا غینین رنگی ڈیشسے،
بو چندن، چیسکدن اینجییرم من.

دولان، گز ائللری جاوان یاشیندا،
یانیندا جمع اولسون یار - یولداشین دا.
داغیسا تللرین بولاق باشیندا
داغلاردا کولکدن اینجییرم من.

هم سوینج گورموشم یولوندا، هم غم،
یوز دفعه حؤکمنو ڈیشیب عالم.
آرابیر یانیلیب خطرینه ڈیسم
سینه مده اور کدن اینجییرم من.

کئچیب

گۆزونه باخیرام، دورودان دورو،
دورولوق گۆزونه بولاقدان کئچیب.
اوزونه باخیرام، ایشیقلی، نورلو،
نور گونشدن قوبوب، چيراقدان کئچیب.

عطیرلی گوللرده عطیرلی باغلار،
قىزىل لاله کىمى قىزىل ياناقلار.
ايچىندن آلىشىپ، يانىر دوداقلار
اور گىن اىستىسى دوداقدان کئچىب.

الىن حرارتى ائله شىرىندىر،
گىلىشىن، گىنىشىن ائله شىرىندىر.
سسىن اوナ گۇرە بئلە شىرىندىر
سنه بو شىرىنلىك قازاخдан کئچىب.

بىرى منم، بىرى كىيم؟

بىر مقامدا اوچ چاغلايان گۈرموشىم،
بىرى مىضراب، بىرى پىردى، بىرى سىم.
بىر عالمدە اوچ چاغلايان گۈرموشىم،
بىرى منم، بىرى سىنسن، بىرى كىيم؟

قارتال اولسام قانادىمى سالاردىم،
پالىد اولسام، بئيرۇ اوستە قالاردىم.

١٠٢ / حسین عارف (چکلیش شعرلری)

بیر داغ اولسام، یانیب کوله دۇنردىم.
گونش اولسام بیر نفسه سۇنردىم،
انسان ایدىم يواش - يواش اريدىم.

گۈزدن اوzacق، قلبە ياخىن اولان يار،
بودونىادا اوچ سىنهسى داغلى وار
بىرى منم، بىرى سىنسن، بىرى كىم؟
گونش اولسام بىردىن - بىرە سۇنردىم،
انسان ایدىم، يواش - يواش اريدىم.

سنی اونودا بىلمرم

آى دولانار، ايل دولانار
سنی اونودا بىلمرم.
كۈنۈل يانار، جان اودلانار
سنی اونودا بىلمرم.

ياز اوزولە، پايىز كىچە،
ايستر گوندۇز، ايستر گىچە
ئىچە گۈزلە گىلىپ كىچە
سنی اونودا بىلمرم.

سۇزۇن ساخلادى سۇزۇمو،
گۈزۇن اوولادى گۈزۇمو
اونوتماينجا اۇزۇمو
سنی اونودا بىلمرم.

آراسیندا

سن گزرسن، آ بختور
چیچکله گول آراسیندا.
من قالمیشام سحر - سحر،
آلولا کول آراسیندا.

گولوشوندن گول چیله نیر،
ياناقلارین غنیجه له نیر.
تر بدینین جیلوه له نیر
ایپکله تول آراسیندا.

دوست آرالى، ياد ياخيندى،
کيم گندىب كيمه سىغىنىدى.
حسین عارف، نه قىرغىنىدى
گۈزلە كۈنۈل آراسيندا.

تورش مزه شعیرلر

قارتال قانادی

گؤردو آلا قارغا بير آخشم چاغى،
قارتال يارالايب آغىر گوندەدىر.
قوپوب قايالاردان اىتى جايىناغى،
سرىلىپ تورپاغا جان اوستوندەدىر.

- آها، يامان يئرده دوشدو يادىما،
باشىنى بىندىن اوزرم! - دئدى.
اونون قانادىنى اۆز قانادىما،
جالايب گۈيلرده سوزرم، - دئدى.

او جالماق قارغا ييا قسمت اولمادى،
يوخ، بىلە شىئىردىن كار آشارمى هېچ؟
قارغا اوركلى يە قارتال قانادى،
آى ائللە، سىز دئىن، ياراشارمى هېچ؟!

داها ياخشىدىپ

تورپاغىن بولانىق مىن - مىن سوپىوندان،
بىر دورو بولاغى داها ياخشىدىپ.
يۇز سۇيۇد گۇودەسى خاطىرلاينجا،
بىر پالىد بوداغى داها ياخشىدىپ.

يوخلايب حياتى دويىدوم درىيندن،
گۈتوردوم يو كومو خئىر - شرىندىن.

انسانین بىچىندن، حىلە گرىيىندن،
حیوانين آخماقى داها ياخشىدیر.

اوزاق اول مىيداندا دىل ساواشىندان،
اوغرۇنچا آتىلان جاھىل داشىندان.
دونوز كىللەسىندن، دانا باشىندان،
جىثيرانين آياقى داها ياخشىدیر.

نامىردى مەجلىسىندە سۈزۈنۈ گۆزلە،
دورسان كول يانىندا گۆزۈنۈ گۆزلە.
تولكۇ قويروغۇندان اۋزۇنۇ گۆزلە،
قارتالىين جايىناغى داها ياخشىدیر.

حسىن، غم يئىب كدرلىنمە سن،
آرتىپ چوخالسا دا ساچلارىنىدا دن.
چاققالىن كىف چىكىپ گەچ لشىمىسىندن،
شىرىن قوجالماقى داها ياخشىدیر.

اينانما

گىزلى پىچىلتىلار گىردى آرادا،
قىزىلىن قىمتى آرتاجاق بولىل.
او دئدى، بول دئدى. دئدىم: - اينانما.
آروداد صحبتىدیر، حقىقت دئىل.

- اتىن ده، سودون ده آرتىر قىمتى،
سونرا لار تالوتلا تاپىلا جاقدىر.

- آرواد صحبتیدیر، آرواد صحبتی،
بو دا اویدورمادیر، بو دا ناحاقدیر.

گزدی پیچیلتیلار ائلده، اویادا،
فیلانین يېرىنە فیلاتنکس گلیر.
- آرواد صحبتیدیر، دئدیم، اینانما،
اونو کیم دانىشىر، اونو کیم بىلير؟

گزدی پیچیلتیلار ائلده، اویادا،
قونشولار گۆز دىكىب تورپاغىمىزا.
بو دئدی، او دئدی، دئدیم، اینانما،
آرواد صحبتیدیر، سالما آغىزا.

ئىنجە دئىلىمىشدى ائلە دە اولدو،
حاققى مالالايسىب، اولانى دانما.
ايىدى هەنربىن وار، آى آتام اوغلۇ،
آروادلارين كاتابىنا اينانما.

مین شوکور

توستو منى ائلە بوغدو شهر دە،
داغىن، داشىن دومانينا مین شوکور.
كولاك قوپىدۇ، توز تورپاغا قارىشىدى،
چۈلۈن، دوزۇن طوفانىنا مین شوکور.

آغىرى جانى ياندىراندا، ياخاندا،
باشىم اوستىدە دلى شىمشك چاخاندا.

درمان ایچدیم، بو درمانا باخاندا،
نه لرین درمانينا مین شوکور.

ندن بئله ڏييشيدى طبعت،
نه میوه ده او شيرينليك، او لذت.
بیر مجلسىدە شربت گلدى، نه شربت،
تركمە آيرانيما مین شوکور.

اور گىمده نه بير نيسگيل، نه بير آه،
ساحيل بويو گزىشىرديم بير صباح.
آدام چىخدى قاباغىما، آى آلاه،
قابانداغين قابانينا مین شوکور.

حسین عارف، نه دئيه سن بو آندا،
- يانديم! - دئير يانمابان دا، يانان دا.
عاليم گوردوم، بو عاليمين يانيندا،
جىران چۈلۈن چوبانينا مین شوکور.

سندھ سوس

آستا تربت آياغينى، الينى،
ياخشى سوسور، يامان سوسور، سن ده سوس.
واختلى - واختسيز ايشه سالما ديلينى،
قانماز سوسور، قانان سوسور، سن ده سوس.

۱۱۰ / حسین عارف (چلیش شعرلری)

پالید قوبور بیرجه آنین ایچیندە،
گؤزدن ایتیر داغ - دومانین ایچیندە.
یار - یولداشین، ائل - اویانین ایچیندە،
ائن سوسور، قالخان سوسور، سن ده سوس.

بیلرسنمی کیم ایزله بیر، کیم گودور،
کور یاپالاق قیزیل قوشو اور کودور.
گومان ائتمه بو تولکو او تولکودور،
پلنگ سوسور، آسلام سوسور، سن ده سوس.

خییری ندیر، یئری، گئیو سوراقلا،
او گتابی، بو گتابی واراقلا.
اۆز - اۆزونه ها گورولدا، ها چاغلا،
دریا سوسور، عمان سوسور، سن ده سوس.

دار مقامدا نه اوردولار باسیلیب،
قانجیرغادان قانلى باشلار آسیلیب.
او یئرده کى، بیر - بیرینه قیسیلیب،
قارتال سوسور، ترلان سوسور، سن ده سوس.

نه گاما، نه وجدانا گووئمه،
صف اور گە، ساغلام جانا گووئمه.
بو دوايا، او درمانا گووئمه،
گئورورسن کى، لقمان سوسور، سن ده سوس.

غم اور گە، فغان دىله يازىلدى،
سئونىچ بمه، محنە زىله يازىلدى.

حسین عارف، یازی بله یا زیلدی،
زامان سوسور، دئوران سوسور، سن ده سوس.

بو دونيا دوزلسه ...

اوزانير آخشامدان صاباحا قدر
پنهاني پيچيلتى، خودمانى صحبت.
بىلمىرم دوست كىمىدی، دوشمن هانسىدى،
بو نىچە محبت، بو نىچە نفترت؟!

زامانا بولانىب، واخت قارىشىقىدى،
هر شئى گۆز اۇنوندە آچىق - ساچىقىدى.
قاپى نه اۇرتولۇ، نه دە آچىقىدى
آت اوستو احترام، آت اوستو حؤرمىت.

بو نه حاق - حسابىدىر، بو نه اوصولدور،
وئرمىگە تلهسىر آلىجى قولدور.
كاتىبى ماشىندا بىر "سالدادات" توپور،
غريبە وظيفە، غريبە خدمت...

اوچوروق شان - شهرت ھاواسىنا بىز،
باخمايىب آغىينا، قاراسىينا بىز
ائله حارام قاتدىق ماياسىنا بىز،
بو دونيا دوزلسه آتاما لىعنت.

خالق سیز خالق شاعیرلری

بیر حیات شاعیری وار.
بیر ده واخت شاعیرلری.
ائىلدن، گوندن خبر سیز
سارای، تاخت شاعیرلری.

بیری حاققا داش آتار،
بیری کۆلگە ده ياتار،
کیم سئویب، کیم ياشادار
بو بدېخت شاعیرلری.

بیری وار، او زدن ايراق
هاچا ديل، حاضير ياراق
قاپى - باجا، كونج - بوجاق
ال - آياق شاعیرلری.

حسین عارف، نه خبر
نه قدر میش، نه قدر
باش سیز باشا كئچنلر
خالق سیز خالق شاعیرلری.

ابدی سعادت

قارتالى دوستلارى ساخلا يىپ بير آن،
دئدىلر: - غرييە گل ھا گلدى بو؟

سرچه، کتاب یازیب آلا قارغادان،
بیر آین ایچیندە نامیزد اولدو.

حاضر دیر تویوغون "علمی اثری"
اونو دا بئیودوب قالدیرا جاقلار.
سن ائله سوزورسون توتوب گۆیلری،
هرەنین بیر آدى، بیر روتەسى وار.

قارتال گولومسه يېب سؤيلەدی بو دم:
- اوچماق ايلك عشقيمدیر، ايلك نېتىم دیر!
اوۇز قارتال آديمى ياشادا يىلسىم،
بو منىم ابىدى سعادتىمدیر.

حمزة

سن عۇرمۇنده بير دفعە
يانىلىدين، آى كوراوغلو.
قىرى وئىرېپ اليندن
ائىلە بىل چىلى بىلدە
تك قالدىن، آى كوروغلو.
دليلر ملول - موشكول،
گىزلى - گىزلى نىڭارىن
آلا گۈزلى دولدۇ.
ائىوازىن نعرەسىنە

حسین عارف (چیلیش شعرلری) ۱۱۴

آیىلدىن، آى کورا اوغلو
دؤيوشه آتىلاندا
بىلىرىدىن بىرك آياقدا
تىترمه وار، لرزه وار.
هانسى يولدا قاسىرغا
هانسى دره ده قووغا،
هانسى دؤوشده شىر ياتىب،
هانسى دوزدە گورزه وار.
بىلىرىدىن مئىداندا كى
بىدىر، خاندىر، پاشادىر
يادلار چىسن - چىسنه
دوشمنلر باش - باشادىر، ..
قىلىنج - قالخان، نىزه وار،
بىلىرىدىن گىزيراوغلو
آرخادان نىشان آلماز.
مردلە مرد آراسىندا.
مرددە مبارزە وار.
قىرى وئىrip يىندىن
دورو آلاندا بىلدىن
دونيا او دونيا دئىيل،
دېيرماندا حمزە وار.
اوردولار قانىرمايان
قەرمائىن قولونو
قانىردى يېرجە حمزە،
ايىندى نىچە حمزە وار
اۇزو ده نىچە حمزە.

قوجا ناظر

دوغرودان دا، زور کیشى دير، زور آغا،
آرخاسيندا زور دايى وار، زور قاغا.
يىغدىيغىنى يىش تاپماير يىغىماغا.
آلدىيغىنى گىچ آلمير كى، گىچ آلمير.

معاونلر كۇتكىلەنر، كوتلەشر،
رئىسلەرين اور گىنە خال دوشىر.
آددىم باشى بونا بەتەن، اوナ شر،
بىر نفر ده او جالمير كى، او جالمير.

آرواد كۆچدو، قىز قارىدى، اۋزو ساز،
بىلەسىنە پايزىز دا ياز، قىش دا ياز.
تىزە خانىم، تىزە عشوه، تىزە ناز،
شىكارىندان او قالمير كى، او قالمير.

ايلىر اۋتدو، قرىنەلر قوجالدى،
داغدا پالىد، باغدا چېر قوجالدى.
آمان آلاھ، كاتىبەلر قوجالدى،
قوجا ناظر قوجالمير كى، قوجالمير.

عالىم وار...

عالىم وار، كۆسمۇسا تو توب او زونو،
پارلاق اولدو زلارىن با تىر ايچىنده.

عالیم وار، قیرخ ایلدیر یوموب گۆزونو،
”پۆچت قوطوسو“نون یاتیر ایچىنده.

عالیم تانیسیرام، قوجا قافقازىن
چىشمە تك دورولوب دىيىندەن چىخىر.
عالیم وار، سول الى سلمان ممتازىن،
ساغ الى ھمتىن جىيىندەن چىخىر.

عالیم وار، گۈرنەدە گۈزلىرىن گولور،
دئىرسىن: - نە گۈزل، نە مەرباندىر.
عالیم وار، دىيىندە اتىن تو كولور،
عالیم تانیسیرام، آللە آماندىر!..

قارتاللا صحبت

داغلارا گىتىمىشىدىم قوجا داغلارا،
اور ك تزەلندى، روح تزەلندى.
گىتىمىشىدىم وقارلى، اوجا داغلارا،
بىر قارتال قىيى ووروب ھاوادان ائندى.

ايستكلى لر كىمى، عزيزلىر كىمى
بعضاً قارتاللا دا دردله شير انسان.
بىر ده حرارتله سىخىب اليمى
دئىدى: - داغلار اوغلو، خوش بويور موسان.

بورا اوز اویندیر، اوز مسکنین دیر،
روحونا دوغمادیر جيغىرلار، ايزلر.
دينديرمك ايستهسن تك منى ديندир،
سۆزلر اشىدرسن، غربىه سۆزلر...

فيلى آپاردىلار سىغاللاياراق،
شىر ده يامان يئerde چاش - باش قالىدىر.
آرتىستان فندىنه، عملىنه باخ
پلنگ قاغانى دا بندە سالىدىر.

بىر دفعە گڭرييە آددىم آتمايان،
ازل گىزدىگى تك گزە بىليرمى؟
چۈللرده، دوزلرده قرار توتمايان،
سېركىدە قرار تو توب دۆزە بىليرمى؟

ھەر بىر تار آتىب، بىر تله قورور،
ذىشىر وارلىغىن خلقى، رنگى.
قامچىيلا او توروب، قامچىيلا دورور.
قاياclar پلنگى، داشلار پلنگى.

ئىتجە سؤيلە يەسن ياخينا، يادا،
بىلە او يۇنلارداڭ كار آشارمى هىچ؟!
تولكويىلە، چاققاللا بىر مىيدانچادا
تلخكلىك پلنگە ياراشارمى هىچ؟!

ساختا گولو شلدن، ترپنیشلدن،
چو خلاری باشداد ک خوشلاناجاقمی.
گاه دا اوز - اوزومه دئیرم گورن،
کمندل بیزه ده تو شلاناجاقمی؟.

باشیمیز اوستوند سیخلاشدی بولود،
هیجان ایچیندہ آیاغا قالخدیم.
چؤ کدو آرامیزا بیر آنلیق سوکوت،
او منی سئیر ائتدی، من اوナ باخدیم.

دوشوندوم آلتیمی او ووش دوراراق،
در ک ائده بیلمهین، قوى در ک ائتمه سین.
جسارتھ او مید، جرأته ماراق
آنَا طبیعتھ اینام ایتمه سین.

میتچى اولمادیم حیاتیمدا من،
اولدومسا، او زومه آشکارا دئین.
بیر جه خواهیشم وار، پلنگى سیر کدن،
حسینی اجلاسدان آزاد ائله بین.

یورغون واختیدیر

اویناما قیزلارخان، ائله اویناما،
کؤنول قوبارلانار، تو تقوون واختیدیر.
چیچک یاناقلارین عطیر ساچسا دا،
منیم چمنیمین سولغون واختیدیر.

سون باهار حؤكمونو وئرندن برى
داغا قار النير، چوغون واختىدير.
ولسلر، جؤكەلر بوكموش بويۇنۇ،
سئللرلەرن، سولارلەرن دورغۇن واختىدير.

اسماعيل شىخلىنىن قوجادان قوجا،
حسين عارفين يورغۇن واختىدير.

دئميرم، دئميرم!

دئميرم، بىسىندىر مەحدود بىر حىيات،
ذوقسوز، الهامىسىز دولاسان ياشا.
دئميرم، قىيىنا چكىلىپ پاس آت،
دونيادا دونيادان خبرسىز ياشا.

دئميرم، بىر كونجىدە چوروسون ئۇمۇر،
تىكە ئۆزۈنە باخ، اۋزۇنۇ دىندىر.
دئميرم، نىسنه لازىمىدىر لۇر،
ائىفېل قەسىنinin معناسى ندىر؟!.

دئميرم، بئرلىنى، با Gundadi گزمە،
شرقىن شرق، غربىن دە غرب عالىمى وار.
يىلسىن نە قدر يېر او زىرىنە
انسان سئوينجى وار، انسان غىمى وار.

دئمیرم، موتسارتی، باخی دینله‌مه،
تک صدقه‌لی سازین یا پیش تلیندن.
وورغوندان دئدینسه، باير و تدان دئمه،
بونو دئمه میشم، دئرم ده من.

دئیرم، خبرین وارمی، دئ سنین
میل نتجه دیشیب، موغان نتجه دیر؟
سئیرینه دالدینمی دئ داشکسنین،
لنکران نتجه دیر، سالیان نتجه دیر؟

دئیرم، عؤمر و نده آدی، پیادا،
بیر کورپو اوستوندان کچدیگین وارمی؟
بیر يول دلی داغی گتیریب یادا،
جیشان بولاغیندان ایچدیگین وارمی؟

سچه بیلرسنی گئرسن بیر دفعه
قاراغات کولوندان پامیق کولونو؟
یولونو سالدینمی آغدام طرفه؟
تاپا بیلرسنی قاخین یولونو؟

قدیم قاراباغدا یشیم سئگاهی
ائین مجلیسینده دینله میشن می؟
کرمین فریادی، دیلقمین آهی،
روحونو یاخیمی بو واختا کیمی؟

دوشونمک ایسته سن دریندن دوشون،
ذاتينا بلهدیک، چوخ دا شیشمە سن.
اوزونو اوزگە يه تانیتماق اوچون
دیشیب رنگینى اوزگە لشمه سن.

قوجاليق

نه عشقى، اولفتى گتىر يادا.
نه حوسنو، جمالى آنلار قوجاليق.
واختسیز هاراي چىن خوروز لار كىمى
گوندە بير باعچادا بانلار قوجاليق.

نه خىرى، قاچ، يويور، دالىندان چاتار،
آياغىندان قاپار، قولوندان توئار.
گىجهلى - گوندوزلو قصدىنه ياتار،
هر يئرده اووزونو دانلار قوجاليق.

ازلدىن نه قانىب، نه ده قاندىريپ،
آباد كۈنۈللەرى ياخىب - ياندىريپ.
حسين عارفة نسە قاندىريپ،
اسماعيل شىخلىنى يانلار قوجاليق.

اوزو يولا شاعير

دوستوم! - دئىه خاطيرلاما اونو سن
كىچ باشىندان باشا بلا شاعيرىن،

آخشم - صباح "بئیو کلرین" یانیندا
دیلى شیرین، اوزو یولا شاعیرین.

آچیلمایان قاپیلارا ایز آچار،
کیرپیکلری ترپنمه میش گۆز آچار،
نچەلری هەریندن سۆز آچار
قولو يىكە، اوزو بالا شاعیرین.

مختندير، كۈرپۈسۈندىن كىچىلمىز
عاغىلى دىر قويوسۇندان اىچىلمىز،
كىشىلىگى، قادىنلىغى سئچىلمىز،
بىر گون دايى، بىر گون خالا شاعیرين.

ايچى بوشدور شوران يوردون قوزو تك،
زهله تؤك تورپاق يولون توزو تك،
داماغىنى اوزو يالار قوزو تك،
يامان چاتىپ آغزى بالا شاعيرين.

گل حسین، او رىگىنى سىخىما سن،
شىمشىك اولوب، هر مىيداندا چاخما سن،
عبىت يېرە قاباغينا چىخما سن،
اوزو اورتا، بختى اعلا شاعيرين.

عمومی شعیرلر

حالقیما

سن رنگی بوزاریب، عطری قاچمایان،
بیر الوان چمنسن، منسه بیر چیچک.
سن مغورو سسینی دونیایا یایان
بیر جوشقون عمانسان، من بیر داملا تک.

سن درین گؤیلرین گونشی، آبی،
یوردو مدا آلیشان بیر چیراغام من.
سن مین بیر ذیروهدن قالخان داغ چابی،
قوینونا تله سن بیر بولاغام من.

سن نورلو گوندوزسن او فوق قوجاقلی،
ینیجه اویانان بیر سحرم من.
سن قدیم تاریخسن سیرلی، سوراقلی،
یاریمچیق یازیلی بیر دفترم من.

ایستی نفسینله قیزینمیشام من،
سئوینجیم ده اولدو، غمیم ده اولدو.
- حسینه چئورگیم حالالدیر! - دئسن
شاعیره ان بؤیوک مو کافاتدی بو.

شاعیری

با هار فصلی آددیم - آددیم ساخلیار،
گوی چمنلر، یاشیل با غلار شاعیری.

سئلر، سولار قولاغیندا چاغلايار،
ديللندىرر بوز بولاقلار شاعيرى.

قوخلاماميش توستولرى، كۆزلىرى،
يوخلاماميش كىچىدلرى، ايزلىرى،
چىچك - چىچك تانسىرام دوزلىرى،
دوز سوراقلار، چۈل سوراقلار شاعيرى.

جىريان آياق كۇھلهنىنى مىتىنده،
آغ ذىروه دن گۆى مشىھ يە ئىتنىدە،
پالىد آچار سىنه سىينىن اوئونىدە،
چىنار اوپر، توت قوناقلار شاعيرى.

بىر تحفه دىر طېيىته گۈزلىيك،
دؤنوب جانلى شعرىتە گۈزلىيك.
چىكىلنەدە بىر خلوتە گۈزلىيك،
بولود كىمى غم قوچاقلار شاعيرى.

قاپى آچىق، سوفره آچىق، قلب آچىق.
قاپى حؤرمەت، سوفره چۈرك، قلب ايشيق.
آنا وطن يارانيشدان بىر عاشيق،
عزيز توئار، عزيز ساخىلار شاعيرى.

عۇمۇر دە وار، اۋلۇم دە وار بىنادان،
يا گىچ، يا تىز سۇئنمەلى دىر هر يانان.
سوروشسالار حسىنى بىر زامان
داغلاردادىر، دئىن، داغلار شاعيرى.

تلسمه

باغلار، گۆزوم بارىنیزدان دويمايىب،
قوناغىنى اۇتۇرمىگە تلسەمە.
داغلار، گۆزوم قارىنیزدان دويمايىب،
دومان، چىسىكىن گىتىرمىگە تلسەمە.

گللىپ كىچە نىچە هفتە، نىچە آى،
همدىمىدىر دوغان گونش، باتان آى،
قىزىلىتىنا آلىشىشام، جوشان چاى،
سفرىنى بىتىرمىگە تلسەمە.

گۈزل باهار، چوخ گۈزلەدىم من سنى،
گۈرى اتكلى، آغ دويمەلى چىنى.
عطىر دولو، چىچىك دولو سوفەنى
- واختىدىر! - دئىه گۇتۇرمىگە تلسەمە.

توتوب قالان اولماساقدا دۇنيانى،
بىر دۇنيادىر ئۇمرۇمۇزون هر آنى.
آمان اجل، ياشايانى، يانانى
سوون مىزىلە يېتىرمىگە تلسەمە.

ائىش بىزىم، يو خوش بىزىم، دوز بىزىم،
قايلاردا اۆز ھىنرىتىم، اۆز اىزىم.
ايندن بىلە نە تاپارسان، عزىزىم،
حسىنى ايتىرمىگە تلسەمە.

یاشایا بیلسم

یشل دئیور، ساحیله یان آلیر قایق،
من ده گنده جگم، گنجی - تتری وار.
بیزیم ده قاپنی آچار آیریلیق
نه فرقی، هارادا باسديرا جاقلا...
شاعیری کدرله یادا سالماین،
نامردم، بیر آن دا درده آیلسم.
منی بوز تورپاقدان خبر آلماین،
بیر انسان قلیندنه یاشایا بیلسم.

انسان

بیلر، سوووشدوچجا ايللر، فصيللر
بیر چيراق باشاجان ايشيق سالمايب.
بیلر، يش او زوندہ بو واختا قدر
هئچ کس بو دونيانی توتوب قالمايب.

چاليشیر، دوشونور هر گون، هر ساعت
انساندا عشقه باخ، طبعته باخ.
اینانیر، ادبی دئیلدار حیات
اینانمیر، اولومه، اینانمیر آنجاق.

دئیلر

چيچکلر، چيچکلر غرّه لنه يين،
بیر آخشم گول فصلی بيتدی دئیلر.

ایلک باهار کؤچونو باشا وورمامیش،
سون باهار یویوروب يئتى دئىرلر.

قار آلتدا تگىيىب، بوزاراندا قىش
آراندان يايلاغا تله سير ياغىش.
شىرىن قاققىلىتىدان گۈيلر دويمامىش
دورنالار صىف چكىب، اوئدو دئىرلر.

قورويور آغاجىم، سولور چمنىم،
دىيшиشىر گۈزومدە يوردوم، مسىكىم.
بىر گون حسرتىمى چككىلر منىم
حسين گلمىشىدى، گىتى دئىرلر.

آيرىلىق

درىيا صبرىيم داما - داما،
شوشە كۈنلۈم سىنىق - سىنىق.
اوزو دۇنموش، هېچ اولماسا
بو گونومدە قارشىما چىخ.

هارادايدىيم هارا آتدىن،
هارا گىلدى اورا آتدىن.
كىناردان كىنارا آتدىن
سن بىر طوفان، من بىر قايق.

حسین عارف، بومو، تویون؟.
سئوینج کدرله قول - بویون.
عؤمور موقتی اویون،
اولوم - ابدی آیریلیق.

دایانیبیدیر

قاپیمین آغزینى کسیب سون باهار،
اونون آرخاسیندا قیش دایانیبیدیر.
بیر اوشاق حیطده آتیلیپ - دوشور،
الده قار توپوندان داش، دایانیبیدیر.

بوز کوما اوستوندە یومرو داش دا وار،
ساغیندە، سولوندا آغ - آغ ناخیشلار.
کنارдан بیر آلا قارغايا اوخشار،
دئرسن: - بیر یورغون قوش دایانیبیدیر.

باخیرام بوزارمیش گولوله سارى
ائله بیل توکهنىب صبرى، قرارى.
ساللاتير بوداقدان بوز سالخیملارى،
سرولر گۆزوندە ياش دایانیبیدیر.

یشیسر صاباحین چنى، چیسکىنى،
چن - چیسکىن چۈللرین غضبى كىمى.
ایرى آغ كۇتوك دە، آغ آبى كىمى،
منىملە اوز به وز توش دایانیبیدیر.

نه دئیم گرديشه، حسین عارف،
سالما ديله - ديشه، حسین عارف،
ياش اثير يئتمىشه، حسین عارف،
تورپاقدا آياغيم بوش دايانيدير.

واختيدىر

غۇچە آچىر، گۈل بزەنير،
جىثيران كىچىر، چۈل بزەنير،
سونا چىمير، گۈل بزەنير
دونيانىن دونيا واختيدىر.

گۆزلىيگى سئوڭ، سېچك،
چىشمەنин گۆزوندن اىچك.
آغ كۈپوكلر لېچك - اىچك،
درىيانىن درىا واختيدىر.

ذىروهله چكىلدى قىش،
اتكلerde نارين ياغىش.
چمنه باخ، ناخىش - ناخىش،
بويانىن بويا واختيدىر.

آداملارين خطرى گۆزل،
آغاچلارين چترى گۆزل،
كىك اوتونون عطري گۆزل،
قايانىن قايا واختيدىر.

حسین عارف، بونه ماراق،
آچیلارام واراق - واراق،
کؤنلومون اوشاقدان - اوشاق،
یاشیمین بابا واختیدیر.

خبرسیز

ائله کی، سون باهار وئیر حؤكمونو،
سونالار آیریلیر گؤلدن خبرسیز.
چیچکلر ساریلیب، گوللر سوووشور،
چمندن خبرسیز، چۈلدن خبرسیز.

شیمشک گئیده چاخیب ظولمتی ياریر،
پلنگین جانینی اوشوتمه ساریر.
داشلار دیله گلیب هارای قوپاریر
طوفاندان خبرسیز، سئلدن خبرسیز.

سولار بوز باغلاییب دونور سازاقدان،
توستو قیوریم - قیوریم قالخیر اوذاقدان.
یارپاقلار اوزو لوب ائنیر بوداقدان
کولكىن خبرسیز، يېلدن خبرسیز.

آلشديم مين دفعه ، يانديم مين كره
اوزوم ده ييلميرم نه دئيسم ئۇمرە؟!
يار - يولداش يانيندا گۈز گۈرە - گۈرە
ساچلارا دن دوشور ايلدن خبرسیز.

ازلدن وورولوب آنا تورپاغا
چئویردیم او زومو آرانا، داغا.
گونلر حسینی ده چکیر سیناغا
اویادان خبرسیز، ائلدن خبرسیز.

من قورخاردیم

من قورخاردیم طوفاندان،
سینه‌سی سال قایالی
ساحيللر اولماسايدی.
من قورخاردیم خزاندان،
نفسی گول قوخولو
فصيللر اولماسايدی.

من قورخاردیم کدردن،
اور کدن قهقهه چکیب،
گولنلر اولماسايدی.
من قورخاردیم اولومدن،
دونیایا مندن سونرا
گلنلر اولماسايدی.

دونیا فيكير دونياسيدىر

ھەچ بىلمىرم باشىمداكى
هانسى عشقىن خولياسيدىر.
اھوالىمى كىم سوروشوب،
حالىمى كىم دوياسيدىر؟!

یارى يولدا گمیم دورور،
غم اریدیر، محنت یورور.
لپه دئیور، دالغا وورور،
دریا هیجران دریاسیدیر.

گل قیناما حسینی سن،
باشیم بولود، آیاغیم چن
منه فیکیر چکمه دین،
دونیا فیکیر دونیاسیدیر.

شاعیرم

گۇيلر كىمى سىنه سىنى گەن آچىب،
يېرلر كىمى جوشوب - داشان شاعيرم.
چىكىلمەدېم او تاقلارىن كونجونە،
دوزلر كىچىب، داغلار آشان شاعيرم.

او يووانى، بو يووانى سېچمەدېم،
يورددان - يوردا، ائلدن - ائله كۈچمەدېم.
اوزدن باخىب، او زدن ياتىب كىچمەدېم،
دوز ائيرەنېب، دوز دانىشان شاعيرم.

آخشام - صباح يوللاريمدا گۈزۈنۈز
ايىدى ندىر حسینە سۈزۈنۈز!
من نە دىئىم، گۇرۇرسۇنۇز اۆزۈنۈز
قوجالدىقجا جاوانلاشان شاعيرم.

دونيانين

توراج قورار يوواسينى بوداقدا،
قارتال قونار قاياسينا دونيانين.
مئشهنىن بوز سرېنلىگى بولاقدا،
بويا چاتماز بوياسينا دونيانين.

ياز آچيلير چۈللر، دوزلر گوللهنىر،
بولود آخر، يئرلر، گۈييلر توللهنىر.
مئه توخونور، گۈى يارپاقلار دىللەنير
اويموشام لايلاسينا دونيانين.

چمنىندن نىچە چىنگ ھۆرمۇش،
باغچاسىندان قىزىل آلما درمىش.
اولدوزلارى گلېپ گىرن گۈرمۇش
گىچە يارى رؤياسينا دونيانين.

بال عطىرىلى نفسىندن كىم دويار؟
بولوللىرىن نغىمىسىندن كىم دويار؟
باباداغىن ذىروهسىندن كىم دويار؟
دالان دالىسىن درياسينا دونيانين.

حسين عارف، اولانلارى سال يادا،
آيلاڭ اۇتوب، ايللر سنى يورسا دا.
نامىرد ئىتمە، نامىردىلىكى وارسا دا،
قاتان قاتىپ ماياسىنى دونيانين.

بیر ۵۵ من

چوخ شئی ارییه جک... چوخ شئی دونیادا،
دمیر ده، پولاد دا، داش دا، قایا دا.
بیر قیش اؤز خؤكمونو دیش دئیل،
بیر پاییز بیر باهار، بیر یای، بیر ده من.

قارانقوش سوساجاق، قارتال سوساجاق
داغ کلی سوساجاق، مارال سوساجاق.
باشاد ک اۋەجك اۋز نغىمە سىنى
بیر دنیز، بیر بولاق، بیر چای، بیر ده من.

کوله چئورىلەجك نه قدر اوچاق،
قارالاچاق ايشيق، سۆنەجك چيراق.
حياتدا ادبى نور ساچاجاقدىر،
بیر گونش، بیر اولدوز، بیر آى، بیر ده من.

منه ده الينى چىكر طبیعت،
يوردو مو، يو وامى سۈكىر طبیعت،
سازىملا، سۈزۈملە ابديتە
چئورىلە بىلمە سن بير عۇموردە من.

من اولام

بیر ده دالام طبیعتىن سئىرىنە،
گونش اولا، سحر اولا، من اولام.

گئی لپه لر آغ کئپوگە بورونه،
قایق اولا، خزر اولا، من اولام.

قولاغىمدا قىزىلداير دلى كور،
بو تورپاugin اوتو درمان، داشى دورر.
بىر دونيادىر، توپيلو - ياسلى بىر ئومور،
سۇينچ اولا، كدر اولا، من اولام.

مئه اويانا، دان اولدوزو گۈز آچا،
سيّار كامال ذىروه - ذىروه ايز آچا.
اولو تارىخ حقىقتدن سۆز آچا،
زحمت اولا، هۇنر اولا، من اولام.

گۈى سونبىللر ساچاقلاتا، تىللنى،
آغ سالخىملار شىرنە، يېللنى،
بىر شعريمدە مىليون كۈنول دىللنى،
صنعت اولا، اثر اولا، من اولام.

قايا آلتى؟ بوز بولاغىن جلالى،
مىشە قويىنو... ياشىل تala، گئى خالى،
بىر گوشىدە سىسىن - كويىدىن آرالى،
قلم اولا، دفتر اولا، من اولام.

چىسكىن كىچە، بولبول باغا قايىدا،
جىئران دوزە، مارال داغا قايىدا.
اۇتن چاغىيم بىر آنلىغا قايىدا،
عارف اولا، سفر اولا، من اولام.

اونودولارمی

دئیرم: - گۇرە سىن بىو آد گۇنومدە،
داغ كىلى يادىتى منى سالارمى؟
برە دە اوستۇمە آتىلىپ جىئىران،
قىيادا كۈنلۈمۇ فارتال آلارمى؟

او گۆلۈم، او چىشمەم، او چايىم منىم،
اونلارسىز نە گۇنوم، نە آيىم منىم،
چاتاندا پلنگە هارايم منىم
يىرىمى، يوردو مو خېر آلارمى؟

نىجەدىر قوزئىدە آغاران قارىيم؟
اتكىدە يېللەنىب اسن چىنارىيم؟
يغىلىن باشىما، آى پالىدلارىيم،
بو قدر دوست گۆزو يولدا قالارمى؟

يارىپىزلا، لىلىپارلا دئىپ گولمەسم،
سۋىىنجى، كىرى يارى بؤلمەسم،
اوزاق اولدوزلارى ياخىن يىلمەسم
شعرىم او يېزلىرە قاناد چالارمى؟

بۇيوكله، كىچىككە هم صحبت اولان،
جانىندا تو كىنمز حرارت اولان،
گوجو خالتى، داياغى طىبىت اولان
بىر شاعير حياتدا اونودولارمى؟

انسان

قالخاندا، فرحبندن
توى - بايرام ائدير انسان.
ائتنده غم سازينى
چالىب اينلەدىر انسان.

گاه آچىپ گولە دؤنور؛
گاه يانىب كولە دؤنور،
گاه ساكيت گولە دؤنور،
بىلمىرسن ندىر انسان.

دينجلمه بىر بىر آن دا،
ياي داغدا، قىش آراندا،
حياتى آنلاياندا
جياتدان گندىر انسان.

ايسترم

ياز فصلى داشلارى سئللر آشاندا،
گۆللر چالخالاينىب، چايilar داشاندا،
يارپاقلار تىترە يىب، پىچىلداشاندا
سىيمى سىللە قاتماق ايسترم.

اوfoقلە اوزانىب، بولودلا آخىب،
شفقلە قىزارىب، شىمشكىلە چاخىب،

جو بورلہ بویلاتیب، ماراللا باخیب،
جیزانلا یورولوب یاتماق ایسترم.

آیین دوماندا، سورونن چنده،
چیچکلر ایسلاتیب، گوللر چیمندہ،
کچیریب گنجھنی بیر گٹی چمندہ
سحرین شئینه یاتماق ایسترم!

یغیلسین باشیما دئیب - گولنلر،
ایسینسین عشقیمله قدیر بیلنلر.
بیر عؤمرون او جاغنی سؤننے قدر
حیاندا مین او جاق چاتماق ایسترم!

اور کدیر

جانین حرارتی، عؤمرون نعمتی،
سینه نین سؤنمه ین کؤزو اور کدیر.
او دور سوئمه ین ده، او دور سئون ده،
سچن هر آیرینی، دوزو اور کدیر.

مین بیر نغمہ دئیر بو گؤزلیلگه،
چیچکلی تورپاغا، اولدوزلو گؤیه.
هر گولون رنگیندہ معنا وار دئیه
سیئر ائدن چمنی، دوزو اور کدیر.

گوکل کیمی دایانار، سئل کیمی گلر،
بعضاً یشه ائتر، بعضاً یو کسلر،
اونسوز نه سؤز گولر، نه صنعت گولر،
گولدورن صنعتی، سؤزو او رکدیر.

اود کیمی قوینوندان کچر او دلارین،
چکیلمز اونوندن بورانین، فارین.
از لدن دوستلوغون، عهدین، ایلقارین
ما یاسی او رکدیر، دوزو او رکدیر.

من اولدوم وورغونو بیر گول نفسین،
بیر شیرین گولوشون، بیر شیرین سسین.
عشق ایله یاشاییب، یارادان کسین
آدی حسیندیر، او زو او رکدیر.

کیمی

گوزومو ذیروهden چکن دئیلم،
قارتال قانادینی سالانا کیمی.
اوزولوب جرگه دن قالان دئیلم،
پالید بؤیرو اوسته قالانا کیمی.

طبعیم چشمہ - چشمہ قایناماق ایستر،
چمنله قاریشیب، قایناماق ایستر،
خیالیم شفقله اویناماق ایستر،
آرام چن - چیسکین آلانا کیمی.

چوخ وئریب امتحان، حسین عارف،
چاغلار زامان - زامان، حسین عارف.
گشتمز قولاقلاردان، حسین عارف،
سون عاشيق سازينى چالانا كىمى.

سيغماز

آختارماق عشقىلە آلوولانان كىن،
كىنده قرار توتوب، شهره سيغماز.
گتىرمىز فيكىرىنه واختى - وعدەنى،
گئچە يە، گوندوزە، سحره سيغماز.

دېنچەلر كۈلگەدە، گۈنە قارشىدا،
ائىشىلەر، يوخوشلار دورار قارشىدا.
وطن تورپاگىنин بىر قارىشى دا،
بىش گونلۇك، اون گونلۇك سفره چىخماز.

چمندە نە قدر بىتوۋشە، نرگىز،
او تلار بىر - بىرىندىن عطىرلى، تميز.
گۈيدىن اولدوزلارى سىلسەمە يىك بىز،
يىش گۈيە سىغمايىب، گۈي يىرە سيغماز.

قىش بىر يانا چىكىر، باهار بىر يانا،
عؤمرو باشا وورار اود يانا - يانا.
ساھىلىسىز ئولمۇتىن درىا قويتنا
گونشىدىن آيرىلان بىر ذرە سيغماز.

تاپیلان بیر اینجى ایتمز حیاتدا،
دوغما سس قولاقدان گئتمز حیاتدا،
سینین ده داستانین بیتمز حیاتدا،
بیر خالقین صحبتی بیر عؤمره سیغماز.

قازاخدا

جئیران چئلو قويون - قوزو قوخولو،
فصيللرین ناخيشيمى قازاخدا؟
قارايازى چيچك دولو، گول دولو،
ياشيل باهار ياغيشيمى قازاخدا؟

بد آياقدا دئنمز اوزو گولولون،
سينه سينده چو خدو سۆزۈ گولولون،
دان گولنده گولن گۈزۈ گولولون
اور كك مارال باخيشيمى قازاخدا؟

قاپيسيندا گئديش - گليلش كسيلمىز
"قوناق" سۆزۈ ازلىندىن مقدس
يئل استنده يارپاقلاردان قوبان سس
طبيعتين آلقىشيمى قازاخدا؟

قىزمار يايда بوز قالالار سۈكۈلور،
سەتلر، سولار درەلرە تۈكۈلور،
بىر مجرادا آغستافا، خرام، كور
دلى چايلاڭ ياريشيمى قازاخدا؟

سیرا - سیرا سال قایالار چاتاقلى،
داش پیللەلری، داش ایزلى، داش یاتاقلى.
دده آوثى - دده قورقۇد سوراقلى،
عصرلرین سیر داشىمى قازاخدا؟

دایانمیشام قارشىسىندا يئنه من
بو آخشمادا ساغى دومان، سولو چن
طوفانلارا آيىلمەين گۈزىرن
بىر طايغانىن باشداشىمى قازاخدا؟

حسین عارف، نه قرار مىش بو قرار
داها سنى كىيم دوشۇنر، كىيم آرار؟!
بىر آتائىن اور گىمى او مزار،
بىر شاعيرىن گۆز ياشىمى قازاخدا؟

وار منىم

يېغىلىمېر يوللارдан فيكىرىم، خىالىم،
گۈرن بو چۈللەرde كىيمىم وار منىم؟
سازدا "كرمى" يە قوشولان سىسىم،
كاماندا اينلەين سىمىم وار منىم.

كسىلىپ قاپىدان گندىپ - گلەنىم،
يوخ مطلب قانانىم، قدىر بىلەنىم.
دومانلار اىچىنده يورغۇن كۆھلەنىم،
طوفانلار قويىنوندا گىمىم وار منىم.

حسین، نه اولدو غنچه نیتیم؟
داشلارا توخوندو ایلک محبیم.
اوزگەنى گولدورن سۆزۈم، صحبتىم،
اوزومو آغلادان غمیم وار منیم؟

وار ايميش

نه قدر بولانىق سولار گۇرموشىم،
نه قدر دومانلى خلقت وار ايميش.
قارالى ذىرەلرده قوزغۇن طاماحى،
چىلى درەلرده ظولمت وار ايميش.

دوننكى جاناوار، بو گونكۇ تولكۇ،
صباح شىرە دئنسە، گل چك بو يو كۇ.
ايپىك عوضىيە موردار ايت تو كۇ،
بازاردا غربىيە قىمت وار ايميش.

توز قوندو سولومدا، ساغىمدا منىم،
طوفانلار اوينادى داغىمدا منىم،
حسىنەم، ياخشى كى، خالقىمدا منىم،
ديانت، صداقت، حئۈرمىت وار ايميش.

باغلی دیر

ائشیش، یو خوش بیر - بیرینین داومى،
داغ دره يه، داغا دره باغلی دیر.
اولوم، حیات یانا شیدیر از لدن،
شر خشیره، خشیر شره باغلی دیر.

نور النیب، باعجا - باغا يېریر،
گؤی دنیزه، بوز تور پاغا يېریر.
بیر عماندا نچە دالغا يېریر،
نچە یورووش، بیر سفره باغلیدیر.

داغلار آچار سینه سینى سئليله،
دوزلر یا یار ماھنى سینى يئليله.
طیعتین مین سئھیرلى تئليله
آى گونش، گونش يئره باغلیدیر.

گاهدان گولر، گاهدان آغلار فيکريمىز،
قاناد آچار، قاناد باغلار فيکريمىز.
میصراعلاردا جوشوب چاغلار فيکريمىز،
شعير فيکرە، فيکير شعره باغلیدیر.

ياشامادى قورخا - قورخا، حسین،
گوئندىكجه دوغما خالقا، حسین.
ايانتىرام ياددان چىخا، حسین،
شاھير عۇمرۇ عۇمورلە باغلیدیر.

شیعر دئیللمی

مندن تزه شعیر خبر آلان دوست،
بس یازین گلمه‌سی شعیر دئیللمی؟!
گرمگه چیخاندا - چؤلون، چمنین
اوزونه گولمه‌سی شعیر دئیللمی؟!

ینه گوزوم قالیب باعچادا، باغدا،
مین - مین گول آچیلدی آراندا، داغدا.
ایوانا آیلن چارپاز بوداقدا
بولبولون نعمه‌سی شعیر دئیللمی؟!

سئر ائله حوسنو گؤیده دورنائين،
قایادا ککلیگین، گؤلده سونائين.
آینابند او تاقدا گلین آنامين
شیرین لايلا سسی شعیر دئیللمی؟!

دره ده موروق در، دؤشدە چىلەك،
گاه ياغيش خوش گلير، گاه سرین كولك.
ياش اوپور، دويماير دونيادان اورك،
ياشاماق هوسى شعیر دئیللمی؟!

كيم دئيير شعرين مئدانى داردىر؟
سونو گئورونمه يين بير ايلك باهاردىر.
نچە كى، حيات وار شعير ده واردىر،
حياتين نفسى شعیر دئیللمی؟!

دونيانين

بىر يولون اوستوندە مىن - مىن يول دوشوب،
دىيшиپ جىغىرى، ايزى دونيانين.
مىن يول پەلوانىن بوردو بويۇنۇ
بىر دفعه اسمەدى دىزى دونيانين.

نه مشە، نه باخچا، نه دىنiz قالىر
نه گىچە دايانيز، نه گوندوز قالىر.
داغىن عوضىنە درە، دوز قالىر
گاھدان داغا دئۇر دوزو دونيانين.

ايلدىريم شىغيشىپ گىلنە دىلە
اوتو قورا وئيرىر، سامانى يىلە
ياراندىغى گوندن اۆزۈنە بىلە
وفاسىز يارانىب اۆزۈ دۇنيانىن.

يىلمە يېرسىن بىردىن نه بوساط قورور،
يائىن نفسيلە يازا اود وورور.
بولبولو بايقۇشدان ازلى سوسدورور
قدوروب، قىزاندا گۆزو دونيانين.

چىچكلىر قويۇندا تىكالانلار ياتىر،
آشكارا زھرى شربىتە قاتىر.
يىنالار اوچالىر، يىنالار باتىر،
قرىنەلر گۈرۈب اوزۇ دونيانين.

نظامی کامینا یتمه‌دی گشتدی،
فضولی باشد ک اؤتمه‌دی گشتدی
واقیله، وورغونلا یتمه‌دی
گشتدی بیتمز حسینله سُزو دونیانین.

شاعیری یم من

بیری دئدی، گول - چیچک،
بویا شاعیری یم من.
بیری دئدی، داش - کسک،
قايا شاعیری یم من.

دویوب، تو تمادان خبر
اویدوروپ آخشم - سحر
بیری دئدی، چال - چپر،
پایا شاعیری یم من.

گویده یئرسیز یانمادیم،
یئری گوییسوز آنمادیم.
اودادا سویو دانمادیم
دریا شاعیری یم من.

سْوینجی جوشوب داشان،
قایغیسی باشدان آشان،
دونیاپلا دونیالاشان
دونیا شاعیری یم من.

دوشونمک، دوشونمک ایسته ییرم من

باغلا قاپیلاری، باغلا، سئو گیلیم،
قاپانسین بیر آنلیق پنجره‌لر ده؛
سن ده آیاغینی ساخلا، سئو گیلیم،
قوی دورسون نه وارسا - دوردوغو یئرده.
وورغونو اولسام دا هر شیرین سسین،
ھلهلیک قولاغیم سس ائشیتمه سین.
فیکیرلر، دویغولار عالمیندەیم،
اور کدیر سینه مده يالنیز دىللەنن،
دوشونمک، دوشونمک ایسته ییرم من.

او شاق دا دئیلیم، عئمور ياریدیر،
بلکه ده منزیله بیر شئی قالمایب!
بو گون قیزام - دئین صباح قاریدیر.
بیر ده کی، دونیادا کیم قوجالمایب!
يا واختلى، يا واختسىز او شئی کی، حاقدیر
یتتشیب ياخاندان يا پیشاچاقدیر.
اجل دئدیکلری قارا يېل کیمی
نچە کی، اسمە یېب باشیمین اوستدن،
دوشونمک، دوشونمک ایسته ییرم من.

يا زدیغیم اثرلر قاباغیمدادیر،
ياریمچیق قویدوغوم شعیرلر ده وار.
تعريف ده، تنقید ده قولاغیمدادیر،
باشیمدا دولاشیق فیکیرلر ده وار،

بیری یاخشی دئیر، بیری پیس دئیر،
 بیری ده چوخ سؤزو اور کسیز دئیر.
 او لار ال چالان دا، ال چالمايان دا.
 بونلارا آلدانیب چيغما ايزيندن،
 دوشونمک، دوشونمک ايسته ييرم من.

اوزوم ده بيلميرم، آه، نچه کره
 يثيرمدن اويناديب هر گولوش منی،
 اوويوب اوردا - بوردا دئيلنله
 من آز يانيلماديم دوستو، دوشمنی.
 چوخ او لوپ يولومدان سايب آزديغيم،
 نامerde اينانibe، يادا قيزديغيم.
 سونرا اشيتديگيم تيكانلى بير سؤز
 كشچيپ گولله كيمى اللی يثيرمدن...
 دوشونمک، دوشونمک ايسته ييرم من.

يوز داغدان آغىر دير بير كيچик كدر؛
 يانib قارالمایان هارام وار منيم!
 دوستلارين خطرينه ديدىگيم قدر
 سينه مده ساغالماز يارام وار منيم.
 گاه يثرسيز اينجيتديم ياري - يولداشى،
 آخدى گيزلى - گيزلى گوزومون ياشى.
 بير قلبه توخونماق آسان گلمه سين
 مين كنده، شهره اود المكدن.
 دوشونمک، دوشونمک ايسته ييرم من.

ائشلی - یو خوشلو بو يولاردا باخ
وارمی توپوق چالیب بودرمهین کس؟
یازیق او کیمسه دیر حیاتدا، آنجاق
یازدیغی سهوبنی پوزماق ایسته مز.
وفالی سئو گیلیم، من یانیلسام دا،
باری سن یانیلما هئچ واخت دونیادا،
او دور قاپیلاری با غلا دئیر ک،
ساکیت او تاغیما چکیلیب هردن
دو شونمک، دوشونمک ایسته بیرم من.

یاواش-یاواش

هفتہ باشا واریر، آی گلیب گئدیر.
ایتیریب نورونو گؤز یاواش - یاواش.
سویبور مجلیسیم چشمە باشیندا،
قارالیر او جاقدا کؤز یاواش - یاواش.

غم یاغیر گونشین سولغون تئلیندن،
داش قوپور داغلارین سرخوش سئلیندن.
پاییز یار پااغی تک خزان يئلیندن،
داغیلیر سینه مدن سئز یاواش - یاواش.

فیکیر آغار تumas ساچدا دن او لماز،
جان یورغون دوشندە اور کشن او لماز.
حسین! همیشه سن دئین او لماز،
زامانین حؤكمونه دئز یاواش - یاواش.

سُویرم

کولونگ قالخیر، کولونگ اثیر،
بیردن سوسور، بیردن دینیر.
قايا قپپور، داش الینیر،
فرهاد من سنی سُویرم.

دؤزدون قارا، دؤزدون يئله،
دوشدون چتىنه، موشكوله.
آيلمه دين، سينسان بئله،
پولاد، من سنی سُویرم.

تر بئوشە يارير قاري،
بويلانير گونشه ساري.
قاراتال شىغىسىر يوخارى،
قاناد، من سنی سُویرم.

دان سُوكولور، اسىر كولك،
سيغاللاتير چمن، چىچك.
ماھنى قوشور جوشان اورك،
اوستاد، من سنی سُویرم.

يول ائنيشدى، يول يوخوشدو،
بوردا بىر كدىر، اوorda بوشدو.
بىر ايگىد قوش كىمى اوچدو،
بوز آت من سنی سُویرم.

اولوب غم ده، اولوب دم ده،
نهر گئردوک بیر عالمده.
دونیا، سندن اینجیسم ده
حیات، من سنی شویرم.

بیز آیری دوشەلی

او گونلر يوخويدو، يوخسا حقیقت،
بلکه بیر دویونلو سیرر ایدی، گئتدی.
او آرزو، او اومید، او سؤز، او صحبت
دوداقدان سوزولون دورر ایدی، گئتدی.

شیرشیر لار او بیاندی، چاغلادی داغلار،
چیچکلر بويالاندی، بزندی باغلار.
بیز آیری دوشەلی بیر غریب باهار،
يانیمدان خبرسیز يشیدی، گئتدی.

بولودلار او فوقه چکیلدی لای - لای،
زمیلر يیچیلدی، بوغدا لار تای - تای
بیز آیری دوشەلی بیر آلوولو یاى
چؤللری، دوزلری بورودو، گئتدی.

بولاقلار بويونندا او شودو يارپیز،
يارپاقلار بوداقدان ائندی آراماسیز.
بیز آیری دوشەلی بیر يورغون پايز،
ساری چوخاسینی سورودو، گئتدی.

آخدي دامجي - دامجي بوز سالخيملاري،
سئللر يارالادى بورجو، حاشارى.
بىز آيرى دوشەلى بير قىشين قارى
گۆزومون اىچىنده اويدى، گىتىدى.

كۈنلۈمە دئورد فصلين غمى، نىسگىلى،
محنتىن سونو يوخ، غمىن ساحىلى،
يىتمىش - وداع ايلى، آيرىليق ايلى،
عئمرۇن ايللىرىندن بىرىيىدى، گىتىدى.

تاپىلماز

بوراخما فرصى، بوراخما الدن،
گۈيىدە قرار توتوب، يېرەدە تاپىلماز.
هارايلا، هارايىن قالار اىچىنده،
خىشىرەدە گۈرونوب، شىدە تاپىلماز.

نه چىچىكىن سوروش، نه اوتدان سوروش،
نه سودان خبر آل، نه اوددان سوروش،
نه ياردان، يولداشدان، نه ياددان سوروش،
نامىرە سىس وئىrip، مردە تاپىلماز.

عئمرۇن سفرىنى بىتىرمە واختىسىز،
كاروانى منزىلە يېتىرمە واختىسىز،
حسىن عارفى ايتىرمە واختىسىز،
او ائله شاعىردى، بىر دە تاپىلماز.

تورپاغا قوشولدوم

تورپاغا قوشولوب گزديم دونيانى،
معناسىز كىچىمەدى عئۇمرۇن بىر گونو.
تورپاغا قوشولوب دويىدوم حياتدا
زىھىتىن عطرىنى، عشقىن حؤكمۇنو.

تورپاغا قوشولدوم، قوشولدو منه،
زمىلر، تارلاالار، دوزلر، ذىروهلىر.
داشلاردان سوزولۇن چىشمەلر كىمى
سوزولدو كېنۇمدان اوදلو نىممەلر.

عمانانلار قويىنوندا اوزىنده بىلە
درەلر، تېھلىر كىچىدى فيكىرىمدەن.
او فوقدن - او فوقا سوزىنده بىلە
تورپاقدان گۈزۈمو آييرمادىم من.

نه قدر دىرىيەم، بو آتا تورپاڭ
ايلىك آندىيم، ايلىك عشقىيم، ايلىك او جاغىميدىر.
اۋلۇنده تورپاغا قارىشماگىم دا
تورپاغا قوشولوب ياشاماغىميدىر.

سۈزىدە وورغۇن، سازدا مىرزا

عاشىق دوستوم، دئىيم سەنە،
سۈزىدە وورغۇن، سازدا مىرزا.

قوی ائشیتیسین ائللر يشە،
سۆزدە وورغۇن، سازدا میرزە.

دیلیمیزین قدرتى دیر،
آغزیمیزین لذتى دیر،
يوردو موزو زون شهرتى دیر،
سۆزدە وورغۇن، سازدا میرزە.

دئمە، سسیم باتاسیدىر،
او عالىمە چاتاسیدىر،
حسینىن اوستاسى دیر،
سۆزدە وورغۇن، سازدا میرزە.

صمد وورغۇنا

يېتىميشە يېتىمەدی عۇرمۇن سفرى،
ماتىمە بوروندو آلتىميشىن دا.
آچاندا قاپىنى باهار سحرى
يومولدو گۈزلىرىن اللى ياشىندا.

او آخىن فيكىريمە ياشايىر ھله،
بايرامىن نه آغىر گۈنلە دوشدو،
ايشىق قارانلىقلە، كىدر فر جە
آيرىليق گۈرۈشلە بىر يىرە دوشدو.

اۇلۇمۇن ياندىرىپ - ياخىدى دوستلارى،
اور كى قارلا دولو، بورانلا دولو.
باڭلايا بىلەيدىم بىر جە گۈن، بارى
سنى بو دونيادان آپاران يولو.

يازدى خىالىندان گلىپ - كىچەنلى
شاعير اولمايان دا، شاعير اولاندا.
آغلادى، گوندوزه قاتىپ كىچەنلى
اون ياسدا بىر دفعە آغلامايان دا.

دوداقدا صحبتىن، كۈنولده آدين،
يىتە كتابلارين انللرده گىزى.
الى قلم توتان واقيف اۋوладىن
بوردوندا آلشان چىراغا بىزىر.

چىخدىم سوراغينا خېر وئرن يوخ،
اۆزۈم دە بىلمىرم نە ئەدىم، اوستاد؟
هاردا ياخىنلاشىپ سىخىم الينى،
هاردا او سىسىنى اشىدىم، اوستاد؟

نە گۈيدىن هاراي وار، نە يېردىن آمان.
سوكوتا بورونوب فخرى خىابان.
يازدا دا، قىشدا دا اونون يانىندان
بىر دفعە سلامسىز اۇتمەدىم، اوستاد!

دويدوقجا گوجونو، قدرتىنى من
باشдан اوجا توتىدوم شهرتىنى من،
دostا دost ياراندىم، دوشمنه دوشمن،
يادلار آياغينا گئتمەديم، اوستاد.

دور يشنه قولومو ساليم قولونا،
دولانيم ساغينما، دئونوم سولونا.
سینىن مكىيىنه، سینىن يولونا
ھېچ زامان خيانت ائتمەديم، اوستاد.

اون ايللىك حسرت

اون ايللىك حستىن آغرىسى جاندا،
قېرىنە بىر داها باشىم آيىلدى.
سن واختىزىز بىزىمەلە وداعلاشاندا،
اوغلۇمون بىر ياشى تمام دئىيلدى.

ايىزى سىلينىمەدى اوتن آنلارىن،
آيلار دولاندىقجا گۈر نەلر ائتدى...
سنى اۋز چىسىننە آپارانلارىن
سوڭرا ئىچەلرى چىسىننە گىتدى.

اويانسان الٰتى، بىر خىالدىر بو
فحىرى خىاباندا كۆكس اوئوررسن.
مهدى سيرداشىنى، يوسف دوستونو،
بولبولو يانىندا ياتان گۈررسن.

آرا بیر بدニيم دوشور لرژه يه،
دونيانى تو تاسى دئيلم كى، من.
بىر آنلىق گوزلرين آچىلسىن دئيه،
كىچرم عؤمر و مون نىچە گونوند.

هانى او تمكينن، او اعتبارىن،
آپريليق حؤكمونو كيم بئله يازدى؟
بلكە ساغ اولسايدىن، قلم دوستلارين
يېرىسىز بىر - بىرىنى يارالمازدى...

نيھيلىست اور كدن سلام وئرمەدى
گاھدان او زەوارى سلام وئرسە دە.
از لکى فيكىرىنى دېيىشدىرىمەدى،
سوئراكى جىلدىنى دېيىشدىرسە دە.

ائلىنه، گونونه آغزىنى بوزن
يالاندان كورسۇدە يانىب آلىشدى.
يوخارى چكىلىدى آياقدا گىزنى
خالقى تانىمايان خالقدان دانىشدى.

بىر دە گىلئىلن مك عېتىدىرى بودم،
خالق دئسم، آسلاماتلار آياغا قالخار.
دوشمنى دۈيمە يە يومروق ايستەسم،
قايالى قوشقار وار، داشلى كېز وار.

گۆرموشوم نامردین هر فتنه سینی،
بوشدا اوژه چیخار، برکدە گیزله نر.
باتیرماق ایسته سم بایقوش سسینی
قارلی شاه داغیندان مین قارتال دینر.

صداقت گۆزلەنیب، حؤرمەت او مولماز
اوزونو ھامیا شیرین سالاندان.
آتالار سۆزۈدۈر: "دئیووشچو اولماز
دئیووش میدانىندا تىز بوشالاندان".

يىنه باھار او لور، گول عطیر ساچىر،
يىنه دە گىنديري يك شەھە، كىنده.
شغىر محليسىندە سىدىن سۋىز آچىر
سى گۇرمەين دە، سنى گۇرن دە.

گۆلدۈك سئوينجىيە، ياندىق آغرينا،
گىزير نغمەلىرىن دىلده، دوداقدا.
سىنин كتابىسى باسېر باغرىنا
بىرىنجى صىنيفە گىڭىن او شاق دا.

اۇلرمى ھېرلە ياشايان انسان
ايلىرى ايلىرە جالانىر عۇئرون!
باكىنин ان بئيو كە مىيدانچاسىندان
محىتىشم ھىيكلەن يو كىسلەير بۇ گون.

دونن صمد وورغۇن اود كىمي قىزدى،
بو گون صمد وورغۇن خاطىرە لىرىدىر.

دونن صمد وورغون شعیرلر يازدى،
بو گون صمد وورغون كنديـر، شهرـدـير.

بـير قـاينـار بـولـاـقـدان آـخـان سـوـيـوق بـيز،
گـوجـومـوز تـورـپـاغـين گـوجـو قـدرـدـير.
سـن گـتـدن يـولـلـارـين يـولـچـوـسـوـيـوق بـيز،
سـنه بـنـزـهـمـك دـه بـئـيوـك ھـنـرـدـير.

فـخـرى خـيـابـانـى سـئـيرـه گـلـنـدـه
گـئـزوـمـدن قـور تـؤـکـوب، اوـد سـالـيـرام منـ.
قارـشـينـدا دـيز چـؤـکـوب آـيـيلـنـدـه دـه
يـثـرـدـن گـئـيـه قـدـر اوـجـالـيـرام منـ!

گـؤـزل گـونـلـر قـابـاـقـدـادـير

اميرخان معلمـه

دوـيـماـق اوـلـمـور بوـ دونـيـادـان،
كـئـنـوـلـ هـ واـختـ سورـاـقـدـادـير
گـئـيلـ درـينـ، سـولـارـ سـريـنـ،
منـيمـ گـئـزوـمـ تـورـپـاـقـدـادـيرـ.

گـاهـ كـنـدـدهـ يـمـ، گـاهـ شـهـرـدـهـ،
سـسيـمـ قالـخـيرـ پـرـدـهـ - پـرـدـهـ.
محـبـتـيمـ اـورـ كـلـرـدـهـ،
نـغـمهـلـرـيمـ دـوـدـاـقـدـادـيرـ.

واخت دولانیر، وعده چاتیر
قارا تللر آغا باتیر،
ایللر بیزی دالا آتیر،
گؤزل گونلر قاباقدادیر.

سنی دوشوننده

طبیعت وورغونو، طبیعی صنعت دوستوم ستار بھلوژزاده یه اتحاف اندیرم.

سنی دوشوننده نه اجلاس، نه زنگ،
نه ده بیر کایشنت دوشور یادیما.
سنی دوشوننده یوز بویا، یوز رنگ،
آل - الوان طبیعت دوشور یادیما.

چیچکلر قایناشير ناخیشلاریندا،
شئهله سیر غالانان گوللر گورورم.
بولودلا بولانان باخیشلاریندا
شفقله دورولان سحر گورورم.

هارداسا سؤیودلر سویا،
هارداسا هله چن، هله یاغیشدی.
هارداسا مئشه‌لر گتتمیش یوخویا
هارداسا پاییزدی، هارداسا قیشدی.

اوندور یو کونو کۇنول بیر آنلیق،
دوزلرین هاواسی دوشور یادیما.

قیرخ بولاق، شاهناباد، لزه، خینالیق،
قارتاللار یوواسى دوشور يادىما.

فېرچانىن حؤكمونە، حكىمتنە باخ،
اوتاغا گۈل گلىپ، بولاق گلىپىدىر.
كىچىك بىر گوشە يە نىچە بئيوپ ك داغ،
نىچە درين درە قوناق گلىپىدىر.

سنى دوشونىنده گلىرم دىلە،
روحلاتىپ تورپاغىن تر نفسىنەن.
گۈزۈمۇن دوشىنى خىيىلر بىلە،
چىكىلىپ گۈزۈمۇن دوشىرى گەسىنەن.

اوە، يىنە ياراما دوز سېئىندى،
زورلا ساخلا يىرام اليمى، نىھىيم.
داشمى پارچالاندى، قايامى ائندى،
دېنچ قويا يىلىرمى دىلىمى، نىھىيم؟!

ھە تولكۇ اوزۇنۇ سانىب بىر پلنگ،
يىشكەلىك عشقىلە جوشوب - چاغلادى،
نىچە دىلدىن زىرك، عاغىلدان سىيرك،
ناداندان سۆز آچىپ، كتاب باغلادى.

بىرينى يوخارى چىكدىلەر نسە،
اونوندە يوز كىچىد، يوز ياشىل ايشيق.
بىرى "مكتوب" اولدو، بىرى "مدرسه"，
درد آلىپ، غم ساتىپ، كىنە باخمىشيق.

پاس آتمیش دمیری تو تدولار زره،
قیزیل قیمتین ده باشا کشچدی میس.
بو اوزوندن راضی اوژول سوزلره،
بیر دین اولمادی: - کیملردن سینیز؟

قانقالی نرگیزه تای ائتدیلر کی،
صنعت عالمینده یئنی لیکدی بو.
مارالی دونوزا بنزتدیلر کی،
سیرری آچیلمامیش درین لیکدی بو.

میداندا نه قدر فیریلداقچی وار،
هله دایانماییب مبارزه میز.
تازه قولتوقلاردا کۆنه فالچیلار،
نه قدر باش - باشا گلمه لی ییک بیز.

واختیلمی دوغولدوق، واختسیزمی اولدوق،
(بیر ده غم گتیرن بو صحبت ندیر)
آنا طبیعتین اکیز او غلویوق،
بیزیم قدر تیمیز طبیعتده دیر.

جانسیز جانلى لاردان اینجیمه سن ۵۵،
چتین یاددان چیخیب اونودولا رسان،
حقیقی صنعتدن صحبت دوشنده،
سنی دوشونورم، یاخشى کی، وارسان.

تورپاق

قوچاغیندا نانه، ریحان،
لاله، نرگیز اولان تورپاق،
یاشی قدیم، اوزو جاوان،
عطری تمیز اولان تورپاق.

دؤشده بولود، ذیروهده چن،
اسکیلمه بیر گلیب کئچن.
گئی سینه‌سی مئشه، چمن،
قوینو دنیز اولان تورپاق.

دوزلر واری، داغلار تاجی،
خزان گورسه يوخ علاجی.
کیمه شیرین، کیمه آجی،
کیمه عزیز اولان تورپاق.

گاه قیش اولوب، گاه یاز اولوب،
هم آچیلیب، هم تو تولوب.
سئونجهله بیر یاشا دولوب،
عمله آکیز اولان تورپاق.

هر قوناغین بیر واختی وار،
یا چوخ قالار، یا آز قالار.
بیر گون سنی يولا سalar،
بیر گون منسیز اولان تورپاق.

آنامی خاطیر لادیم

چن اوْندو، چیسک کؤچدو،
گوللر آچیب گولوشدو،
سئو گیلیم يادا دوشدو،
باغلارا باخاندا من.

دؤشده دینجیمی آلدیم،
صیحون سئیرینی دالدیم.
بابامی يادا سالدیم،
داغلارا قالخاندا من.

قارلی ذیرو هر آشدیم،
هارالاری دولاشدیم.
- آنا! - دئیه دیل آچدیم،
جانیم داریخاندا من.

آنالار

ائله کی، بالالار گلیر دونیایا،
او گوندن هئی اؤلچوب - بیچیر آنالار.
ماهني دا او خويور، شعير ده دئیر
بسته کار آنالار، شاعير آنالار.

دؤزور هر عذابا او بیله - بیله.
یاشاییر، سیرینی سالمادان دیله.

واخت اولور، قالدیریب آغینى بىلە
شىرىت عوضىنە ايچىر آنالار.

اونودوب ايللىرىن يورغۇنلۇغۇنۇ،
حىاتدا دىنجلىگى، ائودە يو خۇنۇ:
شۇينجىن آزىنى، غەمىن چو خۇنۇ،
يوكۇن آغىرىنى سېچىر آنالار.

آلىندا زامانىن آچدىغى قىرىش
باشىنا قار تۈكۈپ، قار الە يېر قىش.
اودون اىستىسىنندن آرالانماشىش
سوپۇن سوپۇغۇندان كىچىر آنالار.

اۆزۈم دە بىلمىرم، حسین نىيە
باشىمىن توستۇسو چكىلىپ گۈيە؟
تۇرپاقمى آناسىز قالماسىن دئىه
تۇرپاغىن قولىندا كۈچۈر آنالار؟

كىچىر

خېيىف دىر، آناسىز اولماسىن اوشاق،
باشىندا مىن يوران، قار گللىپ كىچىر.
قوروماز، چكىلىمز گۈزۈنۈن ياشى،
گىڭىھىسى، گۈندۈزو زار گللىپ كىچىر.

عمی، دایی قوجاغینا گؤتورمز،
قوهوم، قونشو اونا نظر يئيرمز.
آتا دا جييىنده آلىب گتىرmez
نه قدر اليىندن وار گلېپ كىچىر.

سانارسان ياناغى سولغۇن خىزلىدىر،
نشەسىز ياشاماق ئۇمۇر گۈزلىدىر.
حسین، هر شىىدىن آنا گۈزلىدىر،
بس نىيە كۈنلۈندە يار گلېپ كىچىر.

قىيماسىن

طوفان قالخىب سئىيودلرى آيسە دە،
نه پالىدا، نه چىنارا قىيماسىن.
خزان يىللى سون باهارا قىسا دا،
باش آپارىب ايلك باهارا قىيماسىن.

داش كىسمەسىن چشمەلرین يولونو،
سئىل آتماسىن چىئلگىن كولونو.
قىزاراندا طبىعتىن گول دونو
دوشن دولو چمنزارا قىيماسىن.

بىر دونيا مىلييون اوغول، قىز گلېر،
سۋىنج گلېر، كدر گلېر، ناز گلېر.
اصل شاعير آز يارانىر، آز گلېر،
واختىسىز اولوم صنعتكارا قىيماسىن.

کؤنول دینیب، مشهله‌لری گز دئیر،
او بوداغا، بو بوداغا سؤز دئیر.
گئى اوت قالخیب چۈلۇ، دوزو بىزىر،
دؤش چمنە، ذىروه قارا قىيماسىن.

حسىنم، کؤنول وئردىم حياتا،
مقصدىنه كىيم چاتمايا، كىيم چاتا.
بىر آنانى عوض ائتمىز يوز آتا
آنا تورپاق آنالارا قىيماسىن.

ساده آداملا را مىتدارام من

بىر ناظر ساغىندى، رئيس سولوندا
قورويوب قالمادىم موڭووالار تك.
ساده ماشىن سورن بىر دوست يولوندا
ياتمادىم، درەلر، دوزلر كىچرك.

بىر اۆزوندن راضى قودورغان كسىن
سوپوق مجليسىنده ساغلىق دئمەدىم.
بىر ساده داش يونوب، كرييچ كىسەنىن،
يانىندا سلامسىز اۇتوب گىتمەدىم.

ساده بىر عاشيقلا اولفت باغلادىم،
يوز ناغىل ايشىتدىم، يوز دوزلۇ داستان.
معرف گۈزلە يېب، عاغىل اومىمادىم
علم سىز "علم لر دوكتورلارى" ندان.

باشقادریر جلالی طبعتیمین
آران دوزلریندە، داغ دؤشلریندە.
آچىلدى صاباھى شعرتیمین
ساده بیر چوبانین گولوشلریندە.

بیر ساده نئفتچىلە چىین - چىستە،
بوروقلار قوینوندا جوشوب - داشمىشام.
بیر ساده، تورش مزە مئشە بىسىنە
كۈنول ده آچمىشام، سۆز ده قوشموشام.

ساده كولخوزچويا اولموشام قوناق
راحت نفس آلېب، دينجىلمك اوچون
كىچىك بير آددىم دا آتمادىم هېچ واخت
كىمەسە، هارداسا خوش گلەمك اوچون.

نه اوزوم قارادىر، نه دىلىم قىسا،
چىخسام دا آلولولار، اودلار اىچىندەن.
مردىلىگىم، صافلىغىم آز - چوخ قالىسا
ساده آداملارا مىتدارام من.

قوجالار

گاه چلىگە دىرسكلەنىپ دايانيز،
گاه داش اوستە دينجىن آلىر قوجالار.
گاه الينى ساققالىنا آپارىب
درىن - درىن فيكىر دالىر قوجالار.

آغريياندا اوْزو دۇيار اوْزوندن،
ياش سوزولور، غم آلنر گۈزوندن.
اوشاڭ كىمى اوشاگىن دا سۆزوندن،
تىز تو تولوب، تىز دارالىر قو جالار.

ياخىن باشا، ياد آياغا چىكتە،
بىرى باغا، بىرى داغا چىكتە،
گلىن سولا، اوغول ساغا چىكتە
او مىدىنى داشا چالىر قو جالار.

جاوانلىغىن قوخوسونو ايتىرىپ،
تاي - تو شلارين چوخوسونو ايتىرىپ،
گىچە يارى يوخوسونو ايتىرىپ،
صوبىحە كىمى اوياق قالىر قو جالار.

قايا لاردا هارا يالارى، اوبلرى،
سۇينىجلىرى، غىصىلىرى، كىنلىرى،
بولودلارا آخىب كىچىن گونلىرى
بولودلارдан گلىب سورار قو جالار.

آيلار، ايللر سۇو وۇشسا دا يېل كىمى
سەحىرىلى دير خاطىرەلر عالمى.
خاطىرلا يىپ كوراوغلونو، كرمى
صىخت آچىب، مجلسىس قورار قو جالار.

قىزمار يايда آيرىلما يير سرىيندن
قليان چكىپ، كؤكس اۇتۇرۇر درىيندن
بىر - بىرىنە دىرسكەلەنىپ يېرىنىدىن
آغىر - آغىر قالخىپ دورۇر قوجالار.

جان نىليلەسىن، حؤكمو وئرن زاماندى،
گۈزىدىن دوشوب، ساندان چىخماق ياماندى.
آ يولداشلار، آ قارداشلار، آماندى،
گۇنىتىمەسىن، كۈورك اوپۇر قوجالار.

اسن كولكك، يارپاق تۆكىن بوداقدى،
دؤين ياغىش، سۇنوب كىچىن اوچاقدى،
نەجە دئىيم، ايکى گونلوك قوناقدى،
آخشام آچىپ، صباح سولۇر قوجالار.

اي حسین، گنجىلىك هارا، سن هار!!..
دولو گلىر، سور كۈچۈنۈ كىنارا.
قوجالىقىمى چىكى سنى اونلارا،
قوجالارى يادا سالىر قوجالار.

مئشه بىي

كىنف اوستوندە كىنفيمىزى
گىلدى، سۇردو مئشه بىي.
- بويور! - دىئىك، آتدان ائىپ،
بارداش قوردو مئشه بىي.

قامچیسینی آتدی سولا،
چانتاسینی چکدی دala.
شیرین - شیرین، بالا - بالا
بیزله ووردو مشه بیی.

ایستی کاباب، تزه فتیر،
دویماق اولمور، یشه گتیر.
بیغلارینی آرادا بیر
اشیب بوردو مشه بیی.

آلتمیشی وئریب یئله
دوشمه بیدیر روحدان هله.
قارشیداکی بیر گؤزله
گؤز ده ووردو مشه بیی.

یاتدی بیری - کفله نرک،
بیرینی ده ییخدی کولک.
حسین له آخرادک
محکم دوردو مشه بیی.

آى میرزه دای!

عاشق میرزه بايرام اووا

من بشیکدە ایکن تللی سازینلا
لا یلامی سن چالدین، آى میرزه دای.

یئه دیلله ندیر دین "یانیق کرمی"
جانیما اود سالدین، آی میرزه دایی.

آغیر تویلار گۇردون، نیشانلار گۇردون،
ماحالدان - ماحالا آتىنى سوردون.
گلینلر گتىردىن، قىزلار كۆچوردون،
چوخ نەمرلر آلدین، آی میرزه دایی.

صنعت میدانىدا امتحان اوپور،
حسىنин احوالى پريشان اوپور.
سىسين تو تولاندا كۈنلۈم قان اوپور،
سن نىيە قوجالدىن، آی میرزه دایی؟

خالقدان سوروش

گۈل سارالار، چىچك سولار،
خزان ندیر؟ باغان سوروش
جىغير ايت، ايز يوخ اوپار،
قارى، بوزو داغдан سوروش.

غرييەدىر عۇمرون يولو،
دؤير ياغىش، تۆكۈر دۆلۈ.
بركە دۆزمىز الين سولو
آغیر يو كو ساغдан سوروش.

هر تور پاقدا جوشماز بولاق،
هر سینه ده یانماز او جاق،
عالیم کیمدیر؟ کتابا باخ،
شاعیر کیمدیر؟ خالقدان سوروش.

او دئیب، ائله دئیب ...

"عؤمور کئچدی، گون کئچدی
جاوان اولمام بیر ده من"
بیر سؤز مین دیله دوشدو
بیر شاعیرین دیليندن.

قوجالیب، غریسه ییب،
گندیب، او نه دئیم!
او دئیب، ائله دئیب،
من نیه ائله دئیم؟

آلوودور سینه مده کی ،
کول اولمارام یژده من.
قوجالان دئیلم کی ،
جاوان اولام بیر ده من.

قوجالان دئیلم

سو لسا دا تر چیچکلر
هچ واخت سولان دئیلم.

عەزىز خەن / ١٧٦

يوروولسا دا كولكىر
من يوروغان دئىلىم.

اوپلاغىمىدىر داغ - درە،
اۇتىرم عېت يېرىھ.
قىدىر بىلەين لەرە
 يولداش اولان دئىلىم.

فېيل اوژولوب قالسا دا،
قارتال قاناد سالسا دا،
ھر پالىد قوجالسا دا
من قوجالان دئىلىم.

بەدل اولمارام

بىرىنин آياغى اوچاردى گۈيىدە،
بىرىنин آرخاسى يېرە دىرىدى.
قان - تەۋە باتاردىق "دىرىھ دؤیىمە" دە،
دوست دوستو قايىشلا دؤيىجە يېرىدى.

ايىتى دن، سو يوقدان تو تمازدىق خبر،
بىر قلىين بىر دونيا سئوينجى واردى.
"گىزلنقاچ" اویناردىق قارىشاندا شەر،
بىرى گىزلىنىدى، بىرى تاپاردى.

اولفت باغلامىشدىق ياللا، ياما جلا،
قايدان سىچرايسىب، چايدان كېچرىدىك،

"توب - توب" لا، "قوو - تو تلا"، "چیلینگ - آغاج" لا،
چؤللرده، دوزلرده متین له شردیک.

باتیب بولاناردیق توزا، پالچیغا،
نچجه یاز، نچجه یای، نچجه ده پاییز.
ائله کی باشلاردیق "قاچاق - قاچاغ" ا
کندی گۇتوردى های - هارايمیز.

- من گىزىر اوغلو يام، كىم مىندن؟ - دئىه.
بىرى قىلىنجىنى داشا چىكىرىدى.
- من قوچ كورا اوغلو يام، كىم مىندن؟ - دئىه.
بىرى تىز اۋزو نو باشا چىكىرىدى.

- من قاچاق كرمە، كىم مىندن؟ - دئىه
بىرى آت بىئىنەدە جوشوب - داشاردى،
بىر بىدل دە واردى - من كىمىدىن؟ - دئىه
گاه اونا، گاه بونا ياخىنلاشاردى.

بىدل، يازىق بىدل "من كىمىدىن؟" - دئىه
گاه گىزىر اوغلۇنا پناھلاناردى.
بىدل، يازىق بىدل "من كىمىدىن؟" دئىه
گاه دا كورا اوغلۇنو آرخا ساناردى.

هردىن من اونلارى سالىرام يادا
اۆتوب دولاندېچجا آيىلار، فصىللر.
اوشاقلۇق ايللىرى قالدى آرخادا،
اوشاقلۇق ايللىرى... غربىيە ايللىر.

عېت ئىنه يېب ساچلارىما دن،
توققوشور فيكىرلر، عمللىرىشە.
بىر خالقىن آدیندان "من كىمدىن؟" دىئىن
بدىللر تاپىلىر، بىدللىرىشە.

بىلىرم يېرىمى بورىياتدا من،
ائىلەمە، او باما انگل اولمارام.
دۇنوب تورپاق اوللام تورپاق آلتدا من،
قالىب تورپاق اوستە بىدل اولمارام.

تلىسىرم

بو بولاقدان سو اىچىمەميش،
او بولاغا تلهسىرم.
يورددان - يوردا، ائلدن - ائله،
داغدان - داغا تلهسىرم.

گۈزىلدن - گۈزە نظر سالىب،
چايدان - چايا تلهسىرم.
قىشدا يازى فيكىرلەشىب،
يازدا - يايما تلهسىرم.

جىشان كىمى آياق آچىب،
دوزىن - دوزە تلهسىرم.
الدە قلم آخشام - صباح
سۈزىن - سۈزە تلهسىرم.

گوندن - گونه، آیدان - آیا،
ایلدن - ایله تله سیرم.
بیر دئین یوخ، بو دونیادان
هارا بئله تله سیر ...

حرام اولسون

عاشق دوستوم، باشلا زیله،
قویما ال - الدن او زوله.
ائله دیلن بیر سؤزونله
مین کتونول ده بایرام اولسون.

کچج "جنگی" يه، ساری تئل "ه"
کو کدن - کو که، تتلدن - تله.
آیدان - آیا، ایلدن - ایله،
صنعته احترام اولسون.

بولبول او خور، فاز و اختیمی،
ساز دانیشیر، جاز و اختیمی،
سانختا عشه - ناز و اختیمی
بونلا نشجه آرام اولسون.

جاوانلیغیم ایندی هانی،
آغري - آجي تا پسا جانی،
تئیلم داعوا - درمانی،
"قاراچی" چال، چارام اولسون.

حسین عارف، داها نه غم،
الده قلم، دیلده دیلقم.
اوندولسا یانیق کرم،
نسیللره حرام اولسون.

ایسته میرم

گنجه یاری ...
گؤز قویورام طبیعته،
نه حرکت، نه دانیشیق، نه چال - چاغیر،
نه سوز دئیسم، نه آد و تریم بو محنته.
گئیدن یئره بولود - بولود یوخو ییغیر.

یاتاغیندا نفسینی دریر دنیز،
طمنطراقلی قاغایيلار مور گوده‌می؟
سامحیل سس سیز، کوچه سس سیز، حیط سس سیز،
نهنگ بینا، قالین دیوار مور گوده‌می؟

خیال منی چکیب گئدیر اوولاقلارا،
آنا مارال، بالا جئیران یوخودادیر.
تارلا هارا، زمی هارا، سوکوت هارا،
بئیوک - کیچیک، قوجا - جاوان یوخودادیر.

اووقلرین سئیرینه‌می دالیر چمن،
بیر شفقدن قویوب گلن نعمت اوچون.
داغین قایا قولاغیمی او دیکله‌نن،
ایشیق اوچون، نغمه اوچون، صحبت اوچون.

کسیب دومان بورویندە ذیروه لری،
الیکلرمى کۆکس اوئوروب يازىقلاشان.
اوزاناندا قارانلىغىن کۆلگە لری،
آرزولارمى، عمللرمى اوزاقلاشان؟

هانى صوبىحون شە قوخولۇ، شە نفسى،
بئله واختىدا قول بوشالىر، گۈز قاماشير.
بىر جە آنلىق اوپوياندا يېر كورەسى،
بىر عصرلىك گوجدن دوشوب آغىرلاشير.

گئچەلرین کس ئۇمرۇندىن، گۇندۇزە قات،
سسىز - كويىسوز دئوران سورمك اىستەمیرم.
اويان گونش، آچىل سحر، چاغلا حيات،
من دونيانى ياتمىش گۇرمك اىستەمیرم.

بىرى من

داغا چىخىدىم، يانىلماديم ساغ - سولومو،
بوز گئينىتدى آياغىمى، قولومو،
بىر نفسم اوچو كىسى يولومو،
بىرى دومان، بىرى چىشكىن، بىرى چن.

دده يوردون چىلچىراغى كسىلدى،
دوست ائۋىنندىن دوست آياغى كسىلدى.

عۇمۇزمۇزه اوچو ياغى كىسىلدى،
بىرى حسرت، بىرى نىسگىل، بىرى غم.

نە موۇۋۇام، نە موۇغۇزام، نە قۇشقار،
ندن بىلە يوروش ائىدى باشا قار!
ائويىمىزدە اوچ دىل بىلمىز اوشاق وار،
بىرى نۇوه، بىرى نته، بىرى من.

واختىدىر

چىراقلار قارالىر، اولدوزلار سۈنور،
درەيە چىن دولوب چىشكى واختىدىر.
طېبىت ڈىشىر، روziيگار دۇنور،
چۈلدە قارالىر، كولك واختىدىر.

چالىنير داغلاردا شىمشىگىن زىنگى،
اڭلە بىل هارداسا باشلانىر جىنگى.
ياشىل يارپاقلارين سارالىب رىنگى،
قالىن مئشەلرین سېرىك واختىدىر.

فيكىرىلى قايالار بىلمىرم ندىر؟
سولار قولاغىما نسە نقل ائدىر.
گىچە اوزاندىقجا اوزانىب گىنىدیر،
گوندوزون عۇمۇنون گۇدك واختىدىر.

گىتىدى آنام، آنام، گىتىدى تو تاريم،
سوۇوشدو چىمنىم، سولدو باهاريم.

دیمهین خطریمه، آی بالالاریم،
یارالی کؤنلومون کئورک واختیدیر.

دئیبلر

او اوچاق دا، بو اوچاق دا عینی دیر،
ساز - صحبت ده، سس - سوراق دا عینی دیر.
بو دیل او دیل بیر دوداقدا عینی دیر،
او طرفه، بو طرفه آییلر.

او دفتره، بو دفتره بئولوندوک،
باخا - باخا، گۇرە - گۇرە بئولوندوک.
بیر اور كدیك، نېچە يېرە بئولوندوک،
نېچە يېردن داغلايىللار، دئیوبىلر.

آنا تورپاق نه اوغوللار يېتىرىدى،
حاق دانىشدى، حاق امرىنى بىتىرىدى.
اولو كركوك مەھ عطرينى گتىرىدى،
چۈللەر، دوزلەر الوان - الوان گتىلىلر.

من نه دئىسم بو دونيانىن صىرىنه،
آزمى دۆزدۇك عذايانا، جىرىنه.
توخونمايمىن فضولى نين قېرىنه،
عۇمور كۈچر، قىير كۈچمىز دئىبلر.

ائیله‌دی

طیعت بیرینی کوبوددان کوبود،
بیرینی ظریفدن ظریف ائیله‌دی.
بیرینی جاماللا چکدی ذیروه‌یه،
بیرینی کاماللا تلطیف ائیله‌دی.

هره بو دونیادا گزدی عینینی،
ایشتلدی باشینی، یوردو بئینینی.
بايقوش بوز قانقالا سالدی مئیلینی،
بولبول قیزیل قوشو تعریف ائیله‌دی.

سئوینجه ده باخدیم، غمه ده باخدیم،
سئوینج ده باختیمده، کدر ده باختیم،
تک سئوینج او لسایدی، کیم او لا جاقدیم،
غم منی حسین عارف ائیله‌دی.

دئیه - دئیه

چایلار داشیر، داشلار آشیر،
بیر - بیرینی دئیه - دئیه.
شاه بولاقلار شاققیلداشیر،
بیر - بیرینه دَیه - دَیه.

بو ذیروه‌ده پاریلیتیلار،
قارالی دؤشده خاریلیتیلار.
شیمشک چاخدی گورولتووار،
سیغیشماڈی یئرہ - گئیه.

سونا کئچوب، گولدن گئدیر،
عطیر اوچوب گولدن گئدیر.
ساغلیغیمیز الدن گئدیر.
- ساغلیق اولسون، - دئیه - دئیه.

قویماین

مئشه‌لر، قویماین ایتسین بولاقلار،
چشمەلر پوزولسون، چایلار پوزولسون.
نغمەلر، قویماین سوسسون دوداقلار،
قايلار، قویماین قارتال يورولسون.

لاله‌لر، قویماین دوزلر بوش قالا،
بولودلار، قویماین گوبلر بوشالسین.
چچکلر، قویماین بولبول لال اولا،
گوزللر، قویماین شاعیر قوجالسین.

یئتیشمه میش

کولک قالخیب هارای سالیر،
مارال گئله یئتیشمه میش.

گون داریخیر، قاش قارالیر،
کوچ منزیله یئیشمه میش.

جان آلیشیب قارا دئونور،
یاش یاناغا یئیشمه میش.
قارا تللر، قارا دئونور،
ال داراغا یئیشینه میش.

يوللار، ایزلر بوز باغلاییر،
واخت چیلله یه یئیشمه میش.
هشتاد بیزی یاخالاییر،
یاش اللی یه یئیشمه میش.

دئمک اولماز

یوز ایل عؤمر ائله سه قارتال دونیاد،
او نوت بیر دفعه لیک، او نو آنما سن.
واحتسیز یورو ولماسا داشدا، قایادا،
هئچ واخت پلنگی ده پلنگ سانما سن.

شیمشک تئز سؤنمese، او شیمشک دئیل،
قیش قارسیز کئچنده، قیش دئمک اولماز.
اور ک آلیشماسا، او اور ک دئیل،
آغاریمایان باشا باش دئمک اولماز.

اُزوم ده بیلمیرم

با هاریم ترسینه، قیشیم ترسینه،
کیمین صحبتینی کیمه دئیم من؟
سحر "جنگی" اوسته کوکله نن سینه،
آخشم غملی - غملی اوتن نئیم من.

خثیر یتیشمده میش یولو کسیر شر،
شربیت دادیلما میش حاضیر دیر زهر.
بیر آنیم حسر تدیر، بیر آنیم کدر،
اُزوم ده بیلمیرم، کیم، نهیم من.

نه فرقی او جالیب اولدو زا چاتسام،
تعربیفه بورونوب، تبریکه با تسام.
عارفین آیاغی آلتیندا یاتسام،
او زامان ذیروهه دن ذیروهه دیم من.

آختارار سنی

آغ گُلُون قاشیندان ائندین گُويچه يه،
زوددا قارشیلا دی آغا يار سنی.
دو غما بالاسی تک با سدی با غرینا،
ساز - صحبت قوخولو بیر دیار سنی.

گئتدىن قوللۇغونا قول علسگىرىن،
اوستا عبداللاتىن، ميرزە يېلىرىن.
محمد حسین تك سينه دفترىن،
 يولوندا يورمادى روزىيگار سنى.

چاتدىن قىزيلوئىگە سۇ كولىدە دان،
آغلادى گۈزۈنە قدىم قېرىستان.
عالى دان، هجردن سۈز دوشۇن زامان،
بوغدو حسرت سنى، انتظار سنى.

قوربانىن، عباسىن دوشدون اىزىنە،
امراھىن، فاسىمەن گلدىن سۈزۈنە.
خىلى وار، جذب ائدیب سنى اۆزۈنە،
ناكام دىلەم كىمى صىنعتكار سنى.

نه قدر جانىندا جان وار، حسین،
حياتا بورجونو قايatar، حسین.
آختار بابالارى، آختار، حسین،
بىر گون دە نۆملر آختارار سنى.

وعدەسىنندە

آغرى جانا هوپوب دىزە ائتمەميش،
آغىرى، يونگىلو اۋلۇج وعدەسىنندە.
ساچا قىروٰ و قوتۇب، قار النەمەميش،
بىر كۈنۈل ھەمدەمى سەچ وعدەسىنندە.

اور کده ساخلاما اور ک سؤزونو،
بوغما کول آلتىندا، بوغما کۆزونو.
شىھىن آچىقىدا گۈستەر اۋۇزونو،
سېناتق ميدانىندان كىچ وعدەسىنە.

فرحيم، حوسنۇنۇ گۇرۇن خوشلانتىر،
بوخاق عطىرلەنير، تىل ناخىشلانتىر.
سېنن گول مۇرسومون تزه باشلانتىر،
منىم چىمنىمىن كۆچ وعدەسىنە.

قلبىيم اوردا دئيىونوب، فيكريم اوردا دولانىب

هاردا شفق پارلايس،
هاردا گۈنش بوليانىر.
قلبىيم اوردا دئيىونوب،
فيكريم اوردا دولانىر.

هاردا بىر ائو يو كىسلەپ،
هاردا بىر او جاق يانىر.
قلبىيم اوردا دئيىونوب،
فيكريم اوردا دولانىر.

هاردا تزه باغ دوشوب،
تزه آغاچ سولانىر.
قلبىيم اوردا دئيىونوب،
فيكريم اوردا دولانىر.

هاردا تورپاچ اویانیب،
هاردا حیات جانلاتیر.
قلیم اوردا دؤیونوب،
فیکریم اوردا دولانیر.

آغريما، اور گیم

عُمرتون نه و اختدیر تیتره یه قلم،
یازیب - پوزمالیام من ایندن بثله.
دواایا، درمانا دوزه بیلمرم،
آغريما، اور گیم، آغريما هله.

حیاتم نه قدر امتحانی وار،
سیغماییر کاغذدا، سیغماییر دیله.
نشچه قوهوم تویو، دوست نیشانی وار،
آغريما، اور گیم، آغريما هله.

کئچسین آییم، گونوم مبارزه ده،
گردیکجه سینه می، طوفانا، سئله.
روحوما دوغمادیر مئی ده، مزه ده،
آغريما، اور گیم، آغريما هله.

داغیتماق ایسترم دومانی، چنی،
اویانیب او باشدان باهار یتلیله.
داغلارین ذیروه سی گوزله بیر منی،
آغريما، اور گیم، آغريما هله.

گۈرۈنۈز

گۈبۈ بولۇد آلار، او فوق دارالار،
باڭى خزان دالار، يارپاق سارالار.
يېرده چۈپ آلیشار، تورپاق قارالار،
سینىدە داغ يانار، كۆزو گۈرۈنۈز.

ذىروه بوز باغلايار، دؤشە قىش دوشى،
درەنى سو اوْوار، دوزە داش دوزر.
اوژە يىل تۇخونار، گۈزە ياش دوشى،
قلبىدە طوفان قوپار، اىزى گۈرۈنۈز!

حسين، سن هارا، راحاتلىق هارا؟!
دىنىزدە دالغالار وئرمە بىر آرا.
فيكىر قارالى يىر قارا ساچلارا،
عملى گۈرۈنر، اۋزو گۈرۈنۈز!

آيرىلىق

گاه سىللر، سولارتىك جوشوب- چاغلايار،
گاه دۇنور آلووا، اودا آيرىلىق.
ائىشلى - يوخوشلو ئۇمرون يولوندا،
دوشىر واختلى - واختسىز يادا آيرىلىق.

چىخماق آسان دئیل امتحانىندان،
حسرت دونياسىنین غم مىشانىندان.
بعضاً يوز چىركىنин اوپوب يانىندان،
ۋئر بىر گۈزلى بادا آيرىلىق.

آزمى قىمت اوپوب ياخشىلار پىسە،
آچمايىب سىررىنى زامان هېچ كىسە.
قانانى قانمازدان آپراپىلسە،
قوى وار اولسون بو دونيادا آيرىلىق.

ساخلايا بىلمۇز

سۇيوددن بىر پايا دوزلتىدى باغان،
چىرىن ئۇمرۇنۇ اوزانىماق اوچون.
بىر اوجو گوج آلدى گوندىن، هاودان،
بىر اوجو تورپاغا ايشلەدى هر گون.

اوپدو باهار فصلى سو آياغىنى،
عطرىنى سحرىن عطرىنە قاتدى.
تىكىنلار دىدسى دە گۇئى يارپاگىنى،
قالخىب هر طرفه قول - قاناد آتدى.

نهايت، اىچىندن پوزدو چىرى،
اونون قوللارىنى باغلاماق اولماز.
آغاج تك بئيوومك اىستەينلىرى،
پايا تك چىرده ساخلاماق اولماز.

غزل

کئچیرمه واختینی، ای دوست، معرفیت اولمايان يژده،
رذالت حؤكمو فرماندیر، حقیقت اولمايان يژده.

دالینجا مین نفر گلسه، او زونو آرخالی سانما،
دیانت اولمايان يژده، متانت اولمايان يژده.

کولکدن بیر اثر يوخسا، کئچیب گشتمز دومان، چیسکین،
او میدلر، آرزولار پوچدور جسارت اولمايان يژده.

يالانمیش سوادابی - عالم، زهر داددیم گول اللردن،
شکر، شربت ده بوش شنیدیر، محبت اولمايان يژده.

اوزوم ده ايسته مزديم بيل، اي تيرديم عهده او ميدي،
حسين، بر كه چوخ دوشدوm صداقت اولمايان يژده.

ياخشى کى

ياخشى کى، قارتالىن فсадى يو خدور،
قايالار ذيروه ده قانا با تاردى.
ياخشى کى، دوهنىن قانادى يو خدور،
داخمالار اوچولوب، داملا رياتاردى.

ياخشى کى، بايقوشون زيل سسى يو خدور،
سىلر بوغولا ردى جىلىز سىسيندە.

یاخشی کی، حسرتین توستوسو یو خدور،
گؤز - گؤزو گئرمزدی بئر کوره سینده.

چئرك

چئرك مقدس دیر ائلده، او بادا،
عصرلر بویونجا اونودولما يېب.
اودو آياقلالىيېب اۇتن او لسا دا،
چئركىن اوستوندن كىچىن او لمایېب.

او دور سو فەرمىزە ياراشىق، بىز كك،
آچمىش قاپىمېزى نە قدر قوناق.
بىز چئرك وئرمەدىك چئرك اىستەيىك،
بىز چئرك وئرىدىك كى، چئركلى اولاق.

شعير

دئ كىمە لازىمىدىر، نە يە گۈركىدىر،
دوستلارين كۇنلونە ياتمايان شعير؟
فەله نين روحونو قانادلاندىرىب،
عالىمەن عاغلىينا ياتمايان شعير.

يايسىن داغ عطرينى، دىنiz عطرينى،
قىزىل گول، گئى سونبول، نرگىز عطرينى.
ياشارمى تورپاگىن تميز عطرينى،
گۈيلرinen عطرينىه قاتمايان شعير.

ياخيندا آليشىب، او زاقدا يانسىن،
تو ستد بوجولوب، او جاقدا يانسىن.
كتابدا آليشىب، واراقدا يانسىن،
بو ائون او ائوه چاتمايان شعير!

بنزرا

نه قدر قىز قىزدىر آتا ائويىنده،
او مغور دايالان بير داغا بنزرا.
لاكين گلين اولوب گئرى دئوننده،
هر شىيدن سيخيلان قوناغا بنزرا.

عئمره دارلىق ائدر عؤمۇر قىسى،
اۋتۇرر كۈكسۈنۈ گۈرسە هر كسى.
تو كىن سئوينجي، سۇرە هوسى،
ايستى سىز، تو ستسوز او جاغا بنزرا.

دولاشار دىليلىنده صحبتى، سۈزو،
چىلە قىرۇۇ تك آغارار او زو.
خلىتى، آشكارا ياشارار گۈزو،
گۈزۈندىن بولانان بولاغا بنزرا.

دئىرسىن، چىچكدىر سولوب باهاردان،
دئىرسىن، جىئراندىر دوشوب تو تاردان.
دئىرسىن، دورنادىر قالىپ قاطاردان،
دئىرسىن، انساندىر يوماغا بنزرا.

عبدت باشلامادیم بو گیلشی لری،
دونیانین دونیادان یو خدور خبری.
عارفسیز حسین آیلاردان بری،
نه خسته یه او خشار، نه ساغا بتزر.

خبر یوخ

نچه ایل تورپاگی یارالاییب بئل،
تورپاک او تورپاقدیر، بئلدن خبر یوخ.
نچه یول ذیروهونی پارالاییب سئل،
داغدا دا همن داغدیر، سئلدن خبر یوخ.

قورباغا گۆلو ده جوشوب، چاغلاییب،
چۆر - چۆپ ده بیغیلیب یولو باغلاییب.
نچه یول قایانی بئل آیاقلاییب،
قايا یئریندەدیر، بئلدن خبر یوخ.

آزمى واختلى - واختسیز تو تولدوم داشا،
دۆزدوم اذىته، دوشدومن ساواشا.
حسینى ائل سئوب، ائى چكیر باشا، -
قوروغان فیتنەدن، فعلدن خبر یوخ.

بیلندە کى ...

ائله دیکمە اولدوزلارا گۈزونو،
اولدوز سىندن، سىن اولدوزدان او زاقسان.

مئشه بیلیب، مئشه سانما اوزونو،
صباح قالخیب، آخشم قویان بوداقسان.

نور الیب هر گدیگه، هر قاشا،
میلیون ناخیش ووژولوب دور داغ، داشا.
دونیا انوی یارانیشدان تاماشا،
بیرجه شئی او نوتما کی، قوناقسان.

آی حسین، دئمه ندیر بو یوخوش،
بو یوللاردا نچه عؤمور یورولموش.
آیریلیدان داهای چتین اولورموش،
بیلنده کی، بیر گون آیریلا جاقسان.

آمان، آغري!

آمان، آغري، اور گیمند یا پیشما،
اوردا شر قاریشیر، اوردا دان آتیر.
سٹوینجی حسابسیز، کدری سونسوز،
بیری حسرت چکیر، بیری ناز ساتیر.

آرزو دور، عملدیر، قولدور، قاناددیر،
کوکره بیب چاغلايان جانلى حیاتدیر.
گنجه لی - گوندو زلو بیر کایناتدیر،
گاهدان گونش دوغور، گاهدان آی با تیر.

اوردا قرار توتوب حسینین اؤزو،
آرانی، یاپلاغى، درەسى، دوزو.
زال قىزى گولنازىن يىتمەميش سۇزو،
دېلىقىمىن يارالى داستانى ياتىر.

سوروش

دئدىم: - يول، نه او زاندىن؟
او زانىب، نه قازاندىن؟
دئدى: - اينجىمە مندن،
بونو يوخوشدان سوروش.

دئدىم: - يوخوش، نه او لدو؟
آياقلارىم يورولدو.
دئدى: - منه نه وار كى،
تورپاقدان، داشدان سوروش.

دئدىم: - تورپاق، ندىر سن
بىلە ترسلىك ائدىرسن؟..
دئدى: -- بو آغىرلىغى
قاردان، ياغىشدان سوروش.

دئدىم: - قار، دىنجل بىر آز،
يولو باغلاماق او لماز.
دئدى: - بو وضعىتى
قىش گلىپ، قىشدان سوروش.

يول گولدو، يوخوش گولدو،
قار گولدو، ياغيش گولدو.
اوستومه بيردن - بيره
پايز گولدو، قيش گولدو،

دئديلر: - آى حسین،
قيناما طبعتى،
بو سيررى، بو حىكمتى
ياش اوتوب، ياشدان سوروش.

بابالار

بير سويون باشيندا مسكن سالاراق،
بير يوردا مين اوچاق چاتدى بابالار.
ستللر كوكره ينده، مغورو سسينى
چايلارين سسينه قاتدى بابالار.

بير اولوب حياتدا كۆنول همدمى،
بير بؤلوب سئوينجى، بير بؤلوب غمى.
دوست دئديلر اۇلنه كىمى،
يادلارا ابدى ياددى بابالار.

ائىشى - يوخوشو، دوزو بير اولوب،
مرامى، مقصدى، اوزو بير اولوب.
بركىدە دە، بوشدا دا سئزو بير اولوب،
شرفلى، شهرتلى، آدلى بابالار.

آلیشدی ایستی یه، دؤزدو سازاغا،
با غلادی مئیلینی سویا، تورپاغا.
دو شمن های سالاندا قالخندي آياغا،
قیلینجلى، قالخانلى، آتلی بابالار.

گولشده بوغانين بوینونو بوروب،
هاودا ککلیگى گۈزۈندن ووروب.
اور كك اليكلرى پيادا يوروب،
جىشيرانلار دالىندان چاتدى بابالار.

ذيروهده آلنېنى او خشادي كولك،
درهده او ستونه النى چىشك.
آرايىر قايادا دير سكله نر كك،
قار تاللا باش - باشا ياتدى بابالار.

بولدلا در دىني بېلەن داغلارا،
شوقله شادلانىب، گولن داغلارا.
يېھلى، يوېنلى كۆھلن داغلارا،
جيغىر كەندىنى آتدى بابالار.

سنگرگە دوغولوب، كىشىكىدە دوروب،
بىر كمۇ قاشينا او ناخىش ووروب.
واختىندا ياردىب، واختىندا قوروب،
واختىندا يېغيشىب گىتدى بابالار.

قوربانى، عباسى، امراھى آتىب،
كرم لە آلشىب، دىلقم لە يانىب.

تونکله اویویوب، سازلا اویانیب،
کامانلا دیل آچیب اۇتدۇ بابالارى.

خیالین، کامالین قدرتىنە باخ:
انگىن اوفوقلەرن گىتىرير سوراق.
گون كىمى عالىمە شعلە ساچاراق،
آى كىمى گىزلەنیب، باتدى بابالار.

ياش آلتىمىشدىرى

اوشاقلىق قوش كىمى اوچدو اليمدن،
جاوانلىق جار چكىب، كۆچدو ائليمدن.
نه دئىيم، نه يازىم اۋز طالعىمدن،
بو نه قوو ها قوودور، بو نه قاچىشدىرى.
ساچلارا باخىرام، هانى او ساچلار؟
ايللەرە باخىرام، ياش آلتىمىشدىرى!

اوتوزدا، تىلەدە كى دن ندىر؟ بىلدىم.
قىرخدا، چىسكىن ندىر؟ چن ندىر؟ بىلدىم.
اللى دە، يورغۇنلوق من ندىر، بىلدىم،
گىنديرم، دوز قاچىر، دؤش او زاقلاشىر.
مئشە او مئشەمى، گۈل او گۈلدۈمۇ؟
طېيىعە ئىليلە سىن، ياش آلتىمىشدىرى!

آمارال، قانریلیپ، بولیلاتما گشدن،
آجویور، گوزومون قاچما اوئوندن.
داغ کلی، یانیندا خجالتم من،
یو خونو پوزاندا یوخوم قاریشدی،
گلین حالاللاشاق اووچو دوستلاريم.
من اووچو دیسلیم، یاش آلتیشیدیر!

واختین حؤکمو بئله، سۈزو بئله دیر.
صفتى بئله دیر، اوزو بئله دیر.
عۇمرۇن يولو بئله، ایزى بئله دیر،
آرخادا يازدیسا، قارشیدا قىشیدير.
ائىشىدە، یو خوشدا گۈزلە اوزونو.
یەردىن بىر ك يايپىش، یاش آلتیشیدیر!

هاوا صباح اىستى، آخشام سرىندىر،
دونن داياز اولان بو گون درىندىر.
يئە آياغىنى آستا باس ايندى،
ساغىندا تىكاندىر، سولوندا داشدىر.
قاچما هر مجليسە، اويمى ياد كىسە،
چوخ دوشۇن، آز دانىش، یاش آلتیشیدیر!

كىمسە سىنه سىنه دئىمز حياتدا،
باشا تك بختىنى اويمز حياتدا.
تاپىلان ايتە دىمز حياتدا،
سۋىنچ بىر ناخىشىدیر، غم بىر ناخىشىدیر،
گونەمى گووئىم؟ گون گونون ئىئىنى،
ياشامى سىغىنیم؟ یاش آلتیشىدیر!

هره بیر پىشەنى سىچىدى دونيادان،
سۇاللار سورغولار كىچىدى دونيادان،
ئىچە دوست چىينىمە كۆچدو دونيادان.
آلین آيرىليقدان قىريش - قىرىشدىر،
تۈكۈر يارپاگىنى ذىروھە پالىد،
اسىر خزان يىلى، ياش آلتىمىشىرى!

عارضە اولدوزوم قارالدى، گىتىدى،
چىنیم، چىچىگىم سارالدى گىتىدى.
اوستومو ابدى قار آلدى، گىتىدى،
بو باشقۇا اضطراب، باشقۇا تلاشىرى،
آى اوغۇل هارداسان، باشىنا دۇنۇم،
خبرىن وارمى كى، ياش آلتىمىشىرى؟

دلى چايلاڭ كىمى طبىعىم داشاردى،
خىالىم آشىلماز داغلار آشاردى.
بىر گۈز گۈزلىرىمە باخىب ياشاردى،
اۋزومدە دېيلم، بو نە باخىشىرى.
عزىزىم، او ياشى گۈتور او گۈزدن،
منىم نە گوناھىم، ياش آلتىمىشىرى!

كاروانىم اۇتمەدى سىسىز - سميرسىز
هارايم بىر عمان، او نوم بىر دىزى.
آى آتا، آى آنا باش قالدىرىن سىز،
قوھوملار يېغىشىر، دوستلار قايناشىر.
گۈرن عاشقىڭىز ئىلە لەنگىدى؟
بىر جىنگى اىسترم، "ياش آلتىمىشىرى!"

اور کله سازیمی چالدیم از لدن،
اور کله دیلیمده دیل آچدی وطن.
اور کله یورد سالدیم اور کلرده من،
یوز سؤزوم، صحبتیم ائله تائیشیدیر.
قوپوب میلیون قلبدن، میلیون دوداقدان،
بیر سس قولاغیما آخدی او زاقدان.
همیشه باهار دیر حسین عارف،
آشاعیر، دئمه کی، یاش آلتیشیدیر!

قاییت، اوشاقلیغیم

قاییت، اوشاقلیغیم، قاییت بیر آنلیق،
ایتن گونلریمی تاپماق ایسترم.
مینیم آخشم اوستو قارغى آتیمی،
 يوللاردان يوللارا چاپماق ایسترم.

قاییت، اوشاقلیغیم، قاییت بیر آنلیق،
یئریسب، بیخیلیب، قاچماق ایسترم.
سحرلر چینیمده مکتب چانتاسی،
صینیف او تاغینی آچماق ایسترم.

قاییت، اوشاقلیغیم، قاییت، بیر آنلیق،
من سنی باغریما باسماق ایسترم.
نه نه مین ساخلانجی آلا چاتیلا،
آغاجدان يئللنجک آسماق ایسترم.

قاییت، اوشاقلیغیم، قاییت، بیر آنلیق،
سن نیه تئز کىچدین؟ بىلمك اىسترم.
حیات شیرین ايمیش، من بو دونیا با،
يىشىدن دوغولوب گلىمك اىسترم.

آى اۇتن گونلريم

قۇور ائدىر سىنه مەن يارا يېرى،
آى اۇتن گونلريم، اۇتن گونلريم.
بىر دوشەجىكمى يۈنۈنۈز گڭىرى.
آى اۇتن گونلريم، اۇتن گونلريم.

گۈزىل اوشاقلیغیم گۈزۈمدىن ايتدى،
اونون آرخاسىنجا گنجلىك دە گىشتدى.
دن دوشدو ساچىما، قوجالىق يېتدى،
آى اۇتن گونلريم، اۇتن گونلريم.

داها كۈنۈل وئرمىر نازلى يار منه،
- عمى، دائىي، - دئىير اوشاقلار منه.
سانكى گىتىش دونيا گلىر دار منه،
آى اۇتن گونلريم، اۇتن گونلريم.

اوشاقلیق

دوغما کند ائویندە، کند حَيَطِيندە،
بېرىدى، بىخىلدى، سوزدو اوشاقلیق.
آنا قوجاغىندا، آتا قولوندا
قايغىلار گُولۇندو اوزدو اوشاقلیق.

اينجە طبىعتى، اينجە اورگى
آندىرير چمندە گولو، چىچگى.
آزجا گئچىكىنده چاىي، چۈرگى
كوسوب، دوداغىنى بوزدو اوشاقلیق.

ياز فصلى تورپاقدان قالخاندا يونجا
دوزلرىن عطرىنە باتدى دويونجا.
چۈللەرە دوشننە قوزو دالىنجا
ياغيشا، ياغمورا دؤزدو اوشاقلیق.

ازىزلىن باشقادىر اوونون عالمى،
شىرىنىدىر گولوشو، خوشدور قدمى.
قارپىزىدان آرابا، كاغىزدان گىمى
اويدوروب دونيانى گزدى اوشاقلیق.

ائىله كى، سينىلە اوز - اوزە گىلدىم
عئەرمۇمەدە ايلك دفعە او گون آيىلدىم...
قوللارىم يانىما دوشننە بىلدىم
الينى اليمدن اوزدو اوشاقلیق.

گونلر اولايدى

باغلار آراسىندان جىغىرلا، اىزله
مكتبه گشتدىكىم گونلر اولايدى.
سيخىلا - سىخىلا بىر قاراڭۇزلە
او صحبت ائتدىكىم گونلر اولايدى.

حيات موڭتى، عۆمۇر كۈچرى،
آلىنما يوخوشۇن، ائتىشىن ترى
مهمازدان كېچىنە بىلدىرچىنلىرى
قوووب، هور كوتىدو گوم گونلر اولايدى.

داملالار آلىشدى چىمن گۈلنە،
سونالار دىل آچدى ياغىش گۈلۈنە.
تىزه گۈزى اوتلارا جىشان چۈلۈنە
اوزومو سورىدو گوم گونلر اولايدى.

فيكير هارالاردا گىزدىرىرى منى،
هر كىسين ايلك يوردو، ازىز مىكىنى.
قازادىدان چىخاندا داغ كىسىتى
يىش كىمى اۋىتىدو گوم گونلر اولايدى.

قوخلاديم تورپاغىن رايىھىسىنى،
صوبىحون كۇنول آچان گول نەفسىنى.
چوبان تو تىگى نىن حىزىن سىسىنى
داغدا اشىتىدىكىم گونلر اولايدى.

اوچدوم آت بئلیندە باخماندان گڭرى،
قایادان سىچراتدىم خاللى كھرى.
ذىروه يە قالخاندا، گۈموش يەھرى
دؤشىدە بر كىتىدىگىم گۈنلر اولايدى.

دېھل بۇيروندە قارىم قازدىغىم،
سىنه مى او جاغا وئریب قىزدىغىم،
چىشكىدە اىسلامىب، چندە آزدىغىم،
دوماندا ايتىدىگىم گۈنلر اولايدى.

خوشلادىم شىلىكى، عشقى، مزهنى،
سۇمەدىم صنعتە آغىز بوزنى.
آشكارا دىللەنib عاشقىق مىززەنى،
خلوتى اۋىتىدو گۈم گۈنلر اولايدى.

حسين نەلرى گتىر يادا...
گۈزۈمۈن ايشىغى آغستافادا
يىشىجە اون دئوردو قويوب آرخادا،
اونبىشە يشتىدىگىم گۈنلر اولايدى.

او گۈنلر

واخت وار ايدى، قار اوستوندە ياتاردىم،
صاباح شىھە، آخشام چەنە باتاردىم.
داغى، داشى بىر - بىرىنە قاتاردىم،
نه واريمىش، نە يو خوموش او گۈنلر!..

باباداغدان شاه داغينا کىچدىگىم،
قايلارين سول - ساغينا کىچدىگىم،
قارتاللارين اوولاغينا کىچدىگىم،
نه ائيشمىش، نه يوخوشوش او گونلر!

بىر ده گۈرۈم لەلندى گۈل - چىچك،
بىر قىزىل قولۇ سوزوب قالخدى گوللە تك.
باش قارىشىدى، ياددان چىخدى چاي - چۈرك
نه آجىمىش، نه توخوموش او گونلر!

دوداقلاريم بوز باغلادى بولاقدا،
ياناقلاتم پول - پول اولدو سازاقدا،
آردىش كۆزو گۈل آچدى او جاقدا
نه ايستىميش، نه سوپقىوش او گونلر!

ذىروه - ذىروه داياماديم، دورماديم،
دره - تې، چتىن، آسان سورماديم.
آجى، شىرىن، حسابىنا وارماديم،
نه آزايىميش، نه چوخوموش او گونلر!

مودتدى كى، هئچ اوزومە گلمىرم،
او يىتلرسىز دانىشميرام، گولمورم.
ياخىن، - دىئىم، - او Zack، - دىئىم يىلىمىرم،
نه ياخىمىش، نه اوراقمىش او گونلر!

گۆز دویمادى نه آرازدان، نه کوردن،
ساھيل بويو آيريلماديم فيکيردن.
حسین عارف، ائله بیل کى، عؤموردن،
گلیب - گئدن بير يوخىمۇش او گۈنلر.

دونيائين

بىر الى خلوتى دىدىپ سؤكىسى دە،
بىر الى بزەيىب تىكىر دونيائين.
بىر الى قانقلا سىغال چىكسە دە،
بىر الى گول - چىچىك اكىر دونيائين.

بىرى بولبول كىمى دوشمور هوىدىن،
بىرى بايقوش كىمى او لا يېر پىدىن.
بىرى كۈرپو سالىر چايىلارين اوستىدىن،
بىرى كېپىجىنى سؤكۈر دونيائين.

سحرلى گولنە گۈنشىن اوزو
شىقلە يوپولور درەسى، دوزو.
بىردىن طېيىتىن دۇننە اوزو
اوستونە چىن، چىسکىن چۈڭۈر دونيائين.

بىرىنин آرزو سو، دىلگى يىتى،
بىرى عؤمرو بويو يورماز بېئىنى،
بىرى يو كە آلتنا وئرر چىسىنى،
او بىرى چىسىنە يو كە دور دونيائين.

یاخشی کی وارمیش

بیر یاشیل چمندە آچدیم سحرى،
چىچىكلر قىزاردى ياناقلاريمدا.
دېنله دىم چايلارى، شلالەلىرى،
سۇئىنېب دېنجلدى قولاقلاريم دا.

درەلر، تېلر او زومە گولدو،
بىلمە دىم هارادان، هارا ييا گىلدىم.
ائلە بىل چىنىمىدىن يو ك گۇتۇرولدو،
ائلە بىل يېنى دن دونيا ييا گىلدىم.

اور كدو داغ كىچىسى شىمشك چاخاندا،
تورپاق ناخىش - ناخىش، گۇئى ناخىش - ناخىش.
اور ك يورولاندا، جان دارىيغاندا
دده - بابا داغلار ياخشى کى، وارمیش.

من نه گۈرم

ارضورومون گىديگىنه
قارالدى بىرم - بىرم.
يىش اينلەدى، گۇئى آغلادى
كىسىلەندە بىندىم، بىرەم.

طوفان قوپیدو نشجه کرە،
قرارینى وئرە - وئرە.
یاس ساخلاادى بابکلره
چىسىكىن دولو داغيم، درەم.

درد عباسا نەلر ائىدى،
"جان" سۇيىله يىب، "چور" ائشىتىدى
خسته قاسىم خسته گىتىدى،
آمان آغرى، آمان ورم.

سۇندو گۈزلىرىن ايشىغى،
پوزولدو يات - ياراشىغى.
نالە چىكدى ائىل عاشىغى
هاراي اصلى، هاراي كرم.

حسین عارف، يوخ توتاريم،
كۆزكىن دوشوب سازيم، تاريم.
نه گۈردو كى، بابالاريم
بو دونيادا من نه گۈرم.

ھلە

قالخدىم شاهين ذىروه سىنە،
او اىستكدىر، اىستك ھلە.
ذرەجە گلەز عىنىمە،
ياغىش، ياغمور، كولك ھلە.

داغ کلی نین داغ قاطارى
اوز گئورکمی، اوز وقارى
آییلیب يالاديم قارس،
او اوركدير، اورك هله.

حسین عارف يانماز اودا،
بورغونلوغو سالماز يادا.
ياش يتشمیشه يان آلسادا،
او شیمشکدیر، شیمشک هله.

دوراسی يام من

هله چوخ گئجهنى قاتىب گوندوزه،
واختى قاباقلايىب يوراسى يام من.
دلى دالغالارلا دوروب اوز - اوزه،
دایازى، درينى سوراسى يام من.

يارادان كىمسە يە نە قىش، نە پايىز،
بىر قلم گر كدیر، بىر دە آغ كاغىذ.
ايىجىلە سىنە مە سايسىز - حسابسىز،
هله چوخ ناخىشلار ووراسى يام من.

بو سودە، سومو گە، قانا آند ايچىم،
ناموسا، غيرتە، سانا آند ايچىم.
نە دئيرسىنiz، اوナ آند ايچىم،
بو دونيا دوردو قجا دوراسى يام من.

شاعرین

عبدت یارانما مایر یاراناندا او،
سیلینمز تاریخ خدن ایزی شاعرین
آلولا یوغرولوب، نورلا بزه نیب،
تورپاقلا بر کیسب دیزی شاعرین.

چوخ یالان ائشیدیب، چوخ بؤهتان گڭرلوب،
چات ها چات، وور ها وور، قاج ها قاج گڭرلوب.
نئچە سلطان گڭرلوب، نئچە خان گڭرلوب،
بیر اولوب صفتى، اوزو شاعرین.

سۇئینجى ایشىقلى سحر اولوب دور،
کدرى ئولمەندن بئتر اولوب دور.
دېلىلە دىللەر دە ازىز اولوب دور،
درەسى، تېھسى، دوزو شاعرین.

یاراسى وطنىن آغىر یاراسى،
چاراسى حیاتدا حاققىن چاراسى.
جىيىنده توکنر پولو، پاراسى،
اور كىدىن تو كىنمز سۆزو شاعرین.

دئىيلدى

كۈنۈل اىستر هئى دانىشا، هئى دىتە،
بو واراقدىر، بو قىلمىدەر، بو دا دىل.

بیر ده چیخدیم یوردو موزون سئیرینه
بو شیرواندیر، بو موغاندیر، بو دا میل.

گۆزوم قالدى قیزیل یاناق او فوق ده،
قیزیل گونش، قیزیل چیراق او فوقدە،
بولودلارین صفینه باخ او فوقدا،
بیری دوه، بیری مارال، بیری فیل.

یارانیشدان یاراشیدیر داغ - داغا،
مشه - مشه دوشدومن سسه، سوراغا،
قارایازى! .. فيکریم او چدو اوزاغا،
آياغیندان آسیلمیشىدی آتا دیل.

بو يولاردا دومان ندیر، چن ندیر،
ساچقا قونان قیروو ندیر، دن ندیر؟
طیبته ساعات ندیر، گون ندیر،
کىچە هفتە، دولانا آى، اۋۇتە ایل.

عازىزله يېپ شىرىن لا يلا چالانا،
قوللارىنى بويۇمۇزا سالانا،
آنا كىمى قايغىمۇزا قالانا،
آناتورپاڭ، آنا وطن! - دئىيلدى.

بلکە

دئ، ھانسى چىشمەنин گۆزۈندەن ایچدیم،
بلکە بیر ده ایچدیم، بلکە ایچمەدیم؟

دئ، هانسى چمنىن گولوندن سېچىم،
بلکه بىر ده سېچدىم، بلکه سېچمەدىم؟

حسرتى قارشىدا گۆزۈ يول چىكىن،
بولۇدمۇ بولانىب، بىلە ياش تۈركىن.
بو ياشىل تالادان كىچىم واخت اىكىن
بلکه بىر ده كىچىدىم، بلکه كىچمەدىم.

گىتمىز خىالىمدان او داش، او قايا،
گىچە گۆز قويىدوغۇم اوللۇزا، آيا،
ازل قوندوغۇمۇز يوردا، يووايا،
بلکه بىر ده كۆچدوم، بلکه كۆچمەدىم؟

عۇمور بلکه چاتدى، بلکه چاتمادى

تىزه بىر آغاج دا اكدىم تورپاغا،
ايلىشىپ تورپاغا اليم قانادى.
شىرىن مىشۇھىسىنى كىسىپ دادماغا،
عۇمور بلکه چاتدى، بلکه چاتمادى.

قارىشىپ اوئۇمده واراق - واراغا،
دىلىمەدە يارالى دىلقمىن آدى.
زال قىزى گولنازى تاماملا ماغا،
عۇمور بلکه چاتدى، بلکه چاتمادى.

قايانىشىپ قارىشىدىم ياخشىلارلا من،
مجلىسلر اوزاندى كىمسە ياتمادى.

چىخماغا دوستلارين خجالتىندن،
عۇمۇر بلکە چاتدى، بلکە چاتمادى.

يىشلىرىن، گۆيلىرىن دالدىم سېرىرىنه،
فيكىرلىر، دويغۇلار منى آتمادى،
كۈنۈلدۈن كىچەنىن يوزدن بىرىنە
عۇمۇر بلکە چاتدى، بلکە چاتمادى.

هر تميز اولقىين، هر خوش گلامىن،
هله دە فيكىرمىدە لذتى، دادى.
نه دئىيم، توپونا تورال بالانىن،
عۇمۇر بلکە چاتدى، بلکە چاتمادى.

عاشىق علسگەرە

گۈزىب اوپا - اوپا، دولاشىپ كند - كند،
بىر عصىر ئۇمۇر ائتمىك گۇر نە دئمكدىر.
دۈزۈپ اوپا - اوپا، او دلاپ كند - كند،
گۈزوپىلە آلوولار گۇرمىك دئمكدىر.

عالىمى كۈنلۈنۈن ھەممى بىلدى،
چىكىدى خىالينى داغلار، آرانلار.
"گۈچە قار ئىندىن زارا گلىدىر،
موغان حسرت چىكىر آياغا قار - قار".

دردىنى ئىللەرە سازلا دانىشدى،
گۈچە ماحالىنىن، گۈچە گۈلۈنۈن

عشقیله نئچه يول یانیب آلیشدی،
"گوچه گۆزلىنین"، "گوچه گولونون".

اکینچى یانیندان گلیب - کىچىنده،
یادينا نه دوشدو - یاغىش بولودو.
خالقىن طالعىنى فىكىرلىشندە
دردى تورپاق دردى، سو دردى اولدو.

گىرىدى قاراباغدا، مىلدە، موغاندا،
جاماعات باشىنا دۇندۇ، نه دۇندۇ.
اوستادلار اوستادى سايىلاتدا دا
اوستادى یانىندا شاگىرددە دۇندۇ.

تمكىنى دوروشو، اوجا قامتى،
ايگىد بابالارى خاطىرلادردى.
اوندا دە قورقۇد عقلى، حكمتى،
هم دە قوج كوراوغلو وقارى واردى.

عئەمرون اولىيندن آخرىيناد ك
سازا باغلاسا دا اوز اور گىنى،
يىش اكىب، سو چكىب، توخوم سېرك
زىحتمەلە قازاندى دوز - چۈر گىنى.

اللر ترپىمەدى اونون سسىلە،
آغاچلار اوينايىب، داشلار قىزاندا،
قىرغىنلار دايىندى بىر كلمەسىلە
بىشىنلە قودوروب، باشلار قىزاندا.

قییمادی یاخشی یا، قییمادی مرد،
بیر دوست آرخاسیندا بیر ماحال اولدو.
یئری بیلیندیکچه خئیردە، شردە
گچ ایکن معتبر آغ ساققال اولدو.

ظالیملار اۇنوندە تىتەردى زاغ - زاغ،
آتىدېنى ھر گوللە ھدفە ڈیدى.
او، واقىفدىن سوررا، وورغۇندان قاباق
ائەلە بىل ساز تو توب، سۆز دئەللىسىدی.

چاتىديم، قايىتىديم

ساكىت آددىملاڭ لاقالخىب يوخارى،
بىر قالا ذىروه يە چاتىديم، قايىتىديم.
الىمەد اوخشاسىپ تر يارپاقلارى،
او تلارىن عطرىينە باتىديم، قايىتىديم.

تاغ تاغا سۈيکەنیب، بوداق بوداغا،
اطراف بورونبىدو ياشىلا، آغا.
йورغۇنلوق يو كونو بىر جە آتلىغا،
چىنيمىدىن بوسبوتون آتىديم قايىتىديم.

بىر ياندا دىنچەلن، بىر ياندا كۈچن،
بىر ياندا بولاقلار گۈزۈندن اىچن.
سىسىمى دىستىلە شىغىسېب كېچن،
قوشلارىن سىسىنە قاتىديم، قايىتىديم.

یو خوم عرشه چیخیب یورغان - دؤشكده،
یاش دا یاش حؤكمونو وئیر اور کده
بیر دلبر گوشەدە، بیر سرین لیکدە،
دونيادان خبرسىز ياتديم، قايىتىم.

بىردىن چنه دوشوب يول آزان اولدو،
يا چوبان، يا حكيم، يا اوزان اولدو.
بلکە مندن سونرا قىزىنان اولدو،
داغلارا بير اوچاق چاتديم، قايىتىم.

تاپارسان

نه ديليم ايکى دى، نه او زوم ايکى،
ائلىمدن، او بامدان او زاق دوشىدەيم.
حياتدا بير شىئە سۈينىرم كى،
نه دئىيم، هامسىنى اور كدن دئىيم.

جاينىدا وارلىغىن عطرى، نفسى،
دونيانى دولاشدىم، عالمى گزدىم.
قولاقدا قوربانىن، عباسىن سىسى،
كرمى آرادىم، ديلقىمى گزدىم.

سيغماز كتابلارا سۈزۈم، صحبتىم،
يولومدا هم شفق، هم چىشك اولدو،
گئجهلى، گوندوزلۇ فيكريم، نىتىم،
سو يومو، كۆكому اوئىرنىمك اولدو.

قاسیمدا امراهین طراوتی وار،
عالی عبدوللانی گتیریر يادا.
نیمه بیر - بیرینه او خشاماسینلار،
سوموک بیر او لاندا، سود بیر او لاندا!

تو کنمز آرزو سو، بیتمز عملی،
تورپاق شاعیرینین، وطن او غلونون.
حسین عارفم، یونیس ایمره‌لی،
قانیدا قانیدان تا پارسان او نون.

وارییدی

دو شونورم دده - بابا کندیمی،
دونیا گورموش قوجالاری وارییدی.
قدیر بیلن آغ بیرچکلی نهملر
قارداشلاری، با جیلاری وارییدی.

فرهاد کیمی قایا چاپیب، داش یاران،
شوخ او تورو ب، شوخ یئریسب، شوخ دوران،
بد آیاقدا قولدان تو توب، قالدیران
بئیو کلری، او جالاری وارییدی.

قوهوم قونشو "جان" دئیسب، "جان" ائشیدر،
تعصیب چکر، اولفت قیلار، عار گودر.
بايرام گونو ائودن - ائوه پای گندر
نوغول دولو خونچالاری وارییدی.

نازينا باخ اوئردىكلىرىن، قازلارين،
عاشىق چالىر، سىسى قالخىر سازلارين.
چيا اتنىڭ گىلىنلىرىن، قىزلارىن
سەنكلرى، دولچالارى وارىيىدى.

چىنارلارلا چېرلەنېب ساغ - سولو،
ماشىن يولو، فايطون يولو، آت يولو.
يىمىش، قارپىز، آلما، آرمود قوخولو
بوستانلارى، باغچالارى وارىيىدى.

كىشىلرى بير - بىرىندىن اوركلى،
قادىنلارى سخاوتلى، چۈركلى.
ايلىك باهاردا الوان گوللو - چىچكلى
قاپىلارى، باجالارى وارىيىدى.

آخشام - صباح هاوا آچىق، مئە سرین،
تورپاق گىتىش، مئشە قالىن، گۇئى درىن.
داغ دۇشوندە مجليس قوران گنجىرىن
چىمن آدلى خالچالارى وارىيىدى.

اۋزوم گىتىديم، گۈزۈم قالدى او يىرده
نىچە دۇزۇم بولۇدابا، بولۇ دىرىدە؟
حسين عارف، نە تاپمىسان شەرەد
اۋتن ئۇرمۇن نە چاغلارى وارىيىدى.

یاشاییر

ائله‌سی وار، نه آراییر، نه آنیر،
ائله‌سی وار، آنا – آنا یاشاییر.
ائله‌سی وار، نه قاندیریر، نه قانیر،
ائله‌سی وار، قانا – قانا یاشاییر.

ائله‌سی وار، عُز مرو وئریب یتلله‌ه،
ائله‌سی وار، آدی دوشوب دیللره،
ائله‌سی وار، اوغول اولوب ائللره،
آتا – آتا، آنا – آنا یاشاییر.

غفیل اولما، زامانا باخ، واختا باخ،
او جاغا باخ، سو فره یه باخ، تاختا باخ.
حسین عارف، عاشیداکی باختا باخ،
یانیق کرم یانا – یانا یاشاییر.

واختی گئتدی...

سو بوق دوشدو آرایا،
گوللرین واختی گئتدی.
گوی چمن تر لاله‌نی
دؤشونه تاخدی گئتدی.

داغ سولوب، آران سولوب،
دره‌لر چنله دولوب.

یارپاقلار خزل اولوب
سوЛАРДА آخدى گىتىدى.

دوما هانى، قاز هانى ...
اوشوتمە توتدو جانى،
پايىز سارى خىنانى
چۈللرە ياخدى گىتىدى.

گئرجىك نىطقىم اولدۇ لال،
فيكىريمىدە مىن بىر سؤال،
خومار گۈزلى بىر مارال
اۋزو مە ياخدى گىتىدى.

عەمرە - گۈنە نە دېسىم.
بۇ خدور اصلا دىنجلىگىم.
منىم اودلۇ گىجلىگىم
شىمشك تك چاخدى گىتىدى.

قوجالىق

عەمرون باهارىندان گۈزۈن دوييمايش
قىش كىمى اوستۇنو آلار قوجالىق.
قاپيدان ايچرى بوراخماسان دا،
باجادان اۆزۈنونو سالار قوجالىق.

چکر آغ الینی قارا ساچلارا،
اینچى تک دیشلره تاپیلماز چارا.
چو خلاڭلارى الیندن گىلسە دە زارا،
از لىكى حؤكموندە قالار قوجالىق.

چكىلر انسانىن نورو گۈزۈندە؛
گوج قولۇندان گىندر، طاقت دىزىندەن.
حسىن، ساز تو توب، دئەمە اوزۇندەن،
سەنە دە الینى چالار قوجالىق.

ياشايىا بىلسىم

يېل دۇبور، ساحىلە يان آلىر قايىق،
من دە گىنده جىگم، گىنجى - تىزى وار.
بىزىم دە قاپنى آچار آرىيلقىق،
نە فرقى، هارادا باسىرىجا جاقلار...

شاعيرى كىدرلە يادا سالماين،
نامىرمۇم، بىر آن دا دردە آيىلسىم.
منى بوز تورپاقدان خېر آلمائىن،
بىر انسان قلىينىدە ياشايىا بىلسىم.

حئىيف دئىرلر

كولك يىشى، گۈيو آياقلاندا،
قوپان بوداقلارا حئىيف دئىرلر.

قاپینی قیش کسیب، قار با غلایاندا
پوزولان باهارا حئیف دئیرلر.

يول وار، يو خا چیخار، ایز وار، سیلینمز،
دورنالار اوتنده حئیف دئیرلر.
 ذیروهده ذیروهنه قدری بیلینمز،
 او گؤزدن ایتنده حئیف دئیرلر.

ساغینی - سولونو ایسیدر او جاق،
 قارالیب سؤننده حئیف دئیرلر.
 يېرین گئورونه جك، حسین، بیر واخت،
 او زامان سنه ده، حئیف دئیرلر.

بیر آرزوم وار

بیر آرزوم وار، چیچک آچا، گول بیته،
 تر ياسمن دوستدان - دوستا پای او لا.
 بولود باتا، دومان ياتا، چن اوته،
 گونش او لا، اولدوز او لا، آى او لا.

اينصادغيرمی ياخشى آتا ياخشيني،
 ياخشى گرك ياخشى تو تا ياخشيني،
 بير آرزوم وار، ياخشى تاپا ياخشيني،
 ايکى كۈنول بير - بيرىنه تاي او لا.

اسان اوغلو محبتدن گوچ آلار،
ای گۆزوندە او جالدىقجا او جالا.
بىر آرزوم وار، ياللى گىنده قوجالار،
بىر آرزوم وار، بالالارا توى اولا.

دئيردىم

قانىم دامارىمدا چاغلاماسايدى،
ظالىيملار قانىمىي ايچدى، دئيردىم.
حضى لرى يادلارى داغلاماسايدى،
فلك كرملىرى يىچدى، دئيردىم.

های ووروب، قىي ووروب، او نله مەسەيدىم،
درە يە بورولوب، چىنلە مەسەيدىم،
قا يادا قارتالى دينلە مەسەيدىم،
کورا اوغلو داغلاردان كۈچدو، دئيردىم.

آى دوغوب، حؤكموندە داياماسايدى،
اولدوزلار گۆز آچىب، او يانmasايدى،
گونش او فوقلدن بويلانmasايدى،
بابكىن چيراغى كىچدى، دئيردىم.

نهنم لا يلاسىنى او خشاماسايدى،
كىيم ايدىم، او منى او خشاماسايدى.
او غول آتاسينا او خشاماسايدى.
دونيا باشدان - باشا هېچدى، دئيردىم.

آرزو

میلیون کؤنوللرده بیر آرزو گولور،
یاشاماق، یاراتماق، آرتماق آرزوسو.
پشلری، گؤیلری باسیب باغزینا،
گئیلری پشلره قاتماق آرزوسو.

دنیزدن - دنیزه قول - قاناد آچماق،
آيا قوناق گئدیب، گونشه اوچماق،
مشنهنى اوخشاپىب، چمنى قوجماق،
اولدوز لار ائلیندە ياتماق آرزوسو.

منزيله يېتىنده تمامالنير ايش،
چكىلر او سرعت، او گوج، او پېرىش.
بلکە ده ذىروهەن داها شىرىنىمىش.
ذىروهە يە جان آتىب، چاتماق آرزوسو.

صاباحا ساخلاياق

منىم وظيفەمى خېر آلىرسان،
نه رئيس، نه كاتب، نه ده ناظرم.
نه قرار يازانام، نه مؤھور باسان،
نه شهرت آختارىر، نه شان گۈزىرم.

سولارىن سسىدىر قولاغىمداكى،
خيالىم تىرانلار اوپلاغىندادىر.

حیات نغمه‌سی دیر، دوداغیمداکی،
فیکریم گله‌جگین سوراغیندادیر.

یومسا دا گئزوونو گئویده اولدوزلار،
منیم اوز ایشیغیم، اوز سحریم وار.
بیر واخت کتچ طبیلی چالسا دا روزگار،
ابدی قالاجاق نغمه‌لریم وار.

قایالی داغلاری آشیرام يئه،
باشقادیر تورپاغین هاواسی، ای دوست.
بو گون آنا يوردون چیخاقد سئیرینه،
صاباحا ساخلاپاق اجلاسی، آی دوست.

تورالیم

دونیایا گئز آچدین آغستافادا،
بئله بیر تاریخ ده دوشەجک يادا.
عؤمرون بیر ایلینى قويیدون آرخادا،
يوز ايل ايندن بئله ياشار تورالیم.

گول ياناق، گول دوداق، گول اوز، گول سینه،
دaha بوندان باشقانه دئیم سنه.
باخیر حیران - حیران گلیب - گندنه،
آتیلیب - دوشمگى خوشلار تورالیم.

بیر ده گۇرۇرسن کى، دالىپ خىالا
ايستەبىر اۋۇزۇنۇ اوستومە سالا
ساچىلارى سارىيدىر، گۈزلىرى آلا،
جوپۇر بالاسىنا اوخشار تورالىم.

مېثالدېر ھەرنىن اۇز كۆكۈ، ذاتى
سۇئىنجى، كدرى، توپۇ، بوساطى.
حسین عارف تك دوييار حىاتى
يازىپ - ياراتماغا باشلار تورالىم.

ايىشاللاھ

ايستى يە تابلايىب، سوپۇغا دۆزۈپ
آتىمى دۇرد نالا سوررم اينشاللاھ.
هاوادا شىغىيىب، دريادا اوزوب،
كۆكسومو ايرەلى گىرم اينشاللاھ.

تو تورام اۇزومو اولدوزا، آيا،
آياغىم آلتىندا اسر داش، قايانا،
يا غىشى، ياغمورو سالمايىب سايانا،
دۇيوشدن دۇيوشە گىرم اينشاللاھ.

حسین عارفم قوى دىئىم سنه،
قويمارام طالعىن اولدوزو سۇئەنە.
بىر ياش دا گىتىرىپ ياشىم اوستونە،
تورالىن توپۇنۇ گۇرم اينشاللاھ.

تورپاغيندا

يوقوسلاویا داغلاريندا پوزولموش ياد ائللى قىيرستانىندا آغاران تىنا باشداشى اوونوندە دوشونجهلى.

اي تىنا باشداشى، اي ايتكىن انسان،
واختىندا هر شىئى بىل تورپاغيندا.
اۆزگە سئوينجىنە شرىك اولما سىن،
سئوين تورپاغيندا، گول تورپاغيندا.

ياشىل خالىسىنى آچاندا يونجا،
قوشلار نغمه دئىير ساحيل يو يونجا،
درەنى، تېھنى قوخلا دويونجا،
چىچىك تورپاغيندا، گول تورپاغيندا.

دولان زحمتىنلە، دولان وارىنلا،
اۆز يابىن، اۆز قىشىن، اۆز باهارىنلا،
قوهوم - قارداشىنلا، تاي - توشلارىنلا،
آجيىنى، شىرىنى بؤل تورپاغيندا.

قاپىلار آچىقىمى هر يېتن اوچون؟
مiliyonlار جان وئر بىر وطن اوچون،
آتىلدىن او دلارا چۈل - چمن اوچون،
چمن تورپاغيندا، چۈل تورپاغيندا.

اۆزوم ده بىلمىرم نه دئىيم سنه،
فيكىرلر باشىمدا چاخناشىر يىنە،

سومو آزليق اندىر، "سو وئر" - دئىنه،
دنىز تورپاغىندا، گۈل تورپاغىندا.

ايندى نه آنانىن، نه يانانىن وار،
باشقادىر زامانىن وئردىگى قرار.
ايستەسن قېرىنى تاپداما سىنلار
ياشا تورپاغىندا، اۇل تورپاغىندا.

من صولحە سىن وئريرم

من صولحە سىن وئريرم،
مېلىونلاردان بىرى تك
قوى بىر داها او ردولار
اوز - او زە دايانتاسىن.

من صولحە سىن وئريرم،
بومبالارىن سىيىندىن
بېشىكىدە كى ڭۈرۈھەلر
ھىچقىرىپ اويانتماسىن.

من صولحە سىن وئريرم،
بؤيوك كىندرلر، شەھەلر
ویران اولوب قالماسىن
توستۇ - دومان اىچىنده.

من صولحه سس وئيريم،
قدیم عایيدهلری
يشله يکسان ائتمەسىن
توبلاز بير آن ايچىنده.

من صولحه سس وئيريم،
آغ ساچلى آنالارين
گۈزلى ياشلا دولوب.
قلبى داردا قالماسىن.

من صولحه سس وئيريم،
جاوان قىزلار، گلینلر
باخىب - باخىب يوللارا
انتىظاردا قالماسىن.

من صولحه سس وئيريم،
صلحون فيرتىنالاردان
هر زامان غالب چىخان
ظفر بايراغى واردىر.

كۈنۈل دئىير ياشا ھله

سفردەيم، سفريمى
ورمامىشام باشا ھله.
آرزولارىم، عمل لرىم
توخونمايسىپ داشا ھله.

دولانیب کندی، شهری،
داغلاردا آچدیم سحری.
فیکریم گزیر او فوقلری
دؤنوب قیزیل قوشاده.

ایللری يولاسالمیشام،
شیعیر یازیب، ساز چالمیشام
عؤمور دئیر: - قوجالمیشام،
کؤنول دئیر: - یاشا هله.

قارتال کیمی

واخت اولور، اطرافی بورویوب سیسم
مین سازلی - صحبتلی بیر ماحال کیمی.
واخت اولور، چکیلیر عشقیم - هوسيم،
دینیب - دانیشمیرام نیطقی لال کیمی.

اور ڪ دیله گلیر ائلی گزنده،
یارین بارماقلاری تلی گزنده،
سیم اوستده عاشیغین الی گزنده
اوچورام گؤیلرده بیر خیال کیمی.

حسین، عشق ایله آلیش، سؤنمە سن،
او جال عؤمرون بويو، او جال، ائنمە سن.
قارغا تک اوچ يوز ایل ائشەلمەسن،
کؤچسن ده دونیادان، کوچ، قارتال کیمی!

ابدی بورج

قالخدیم بیر نفسه اسماعیلی دان،
دئکابر سازاغی یاناقلاریمدا.
چىلغىن داغ چايمى هاراي قوبىاران،
قارتالارمى دىنن قولاقلارىمدا؟..

موروق، بئپىورتكن كوللارى بىز - بىز،
جۇكەملر، ولسلر، قارا آغا جلالار ...
قايا وار، اوستونه يېرىيَن آيى،
قايا وار، آغزىنى آچمىش جاناوار.

توخونوب گۇزومون تۈركور ياشىنى،
زو غال بوداغى نىن او جلالرى هردن.
سرت، قالين او تىلاردان يا پىشىرام كى،
آياغىم سوروشوب قاچماسىن بىردى.

جاوانشىر قالاسى آدلانان قالا،
دولايىب ذىروه يە داش كمر كىمى.
اوزانىر كرېيجى قوپموش حاشارلار،
كلمەسى پوزولموش سطىرلر كىمى.

داشلار كوغوشوندا پالىد تو خومو،
تىكان دا بويلاتير، كول - كوس دا قالخىر.
كۈكلەر قىورىلدىقجا گورزەلر كىمى،
بىر ديوار ايکى يە بئولونوب آخر.

باشیما دولانیر گویلر، ائله بیل،
بیر آنین ایچیندە تتگیسیر نفس.
بیر سس قولا غیما گلیر او زاقدان،
بابام جاواشیرین سسیدیر بو سس.

"اوغول، او قالایا بیر ده نظر سال،
نه کتچید، نه جیغیر، نه بیر ایز قالیب.
داغیلیب قاپیسی، با تیب با جاسی،
دومانلار قوینوندا کیمسه سیز قالیب.

قالا دا قوجالار و اختنیدان اوّل،
آختاران او لماسا، آنان او لماسا.
قایا دا اینجهملر، داش دا او زولر،
ایسته ین او لماسا، یانان او لماسا.

یاشایین، آی اوغول، فیروزان، آزاد،
گزین او لکه لری، ائللری بیر - بیر.
آنحاق او نوتماین قالالاری دا،
قالالار، سنگرلر تاریخیمیزدیر.

داغلاردا اویویان سر کرده ملر دیر،
بو کریپچ هور گولر، داش یادیگارلار.
قورویان وطنی قورویانلاری،
ایندیدن قورویون... صاباح گنج او لار".

دینله دیم نه قدر گوجلودور بو سس.
ترپنه بیلمه دیم دوردو غوم یئردن،
فیکیرلر ایچینده آیدیم باشیمی،
بو قالا بابامین قارشیسیندا من.

تک سنی آندیم

قولاقدا نه قدر دوست - تانیش سسی،
یوللا را قوشولوب ئومرمون يولو.
داغلى بابالارین گئیش سینه سی،
ناغىلا، داستانلا، حكمته دولو.

يارپاقلار سير غالى، چىچكىلر ترلى،
يئىجه كؤچونو چكىب چن - چىشك.
بالدىرغان قوخولو، يارپيز عطىرىلى،
بىر كولك اوياندى، سرين بىر كولك.

بىر قارتال شىغىدى باخmadan گىرى،
دىكىسىنib قاتىنى آچدى بولودلار.
بىر داغلى قوجايلا او ياي سحرى،
بىر قايا بىلەننده توتموشدوq قرار.

سئللار، سولار كىمى انسان خىالى،
راحاتلىق بىلمه بىر تارىخ بويونجا.
ھىجان ایچينده سوزوب قارتالى،
ماراقلى بىر صحبت باشلادى قوجا.

- آتاملا چوخ دوروب - او تورموشام من،
او نهله دانیشار، نهله دئیردى.
آخشاملار گۆزونو چىكمەيىب گۈيدن،
اوچاردا قارتالى تعريفلەيردى.

آتام دئيردى: - اوغول،
غرييە دىر بو قوشلار.
سئويملى بالاسينا.
هر قوشون اۋز درسى وار،
بالا قارتال گۆزونو.
ييوادا آچان زامان،
آنا قارتال ايلك دفعە.
ياپىشىپ بوغازىندان،
تورپاغا چىڭر اونو.
يىرىش گۈيرتمك اوچون،
قاياalar آراسىندا.
يوروش اوپىرتمك اوچون،
آياغىنى بركىدر،
قاناد - قويروف آچمامىش.
يىرده سينار اۋزونو،
گۈيه قالخىب اوچمامىش.
بىر دفعە اوافقىردىن،
گىرى دۇئىنده قارتال.
أونا وئردىلە سؤال:
- ان شرفلى، ان چتىن،

سُئیله، ندیر دونیادا؟

نفسینی درَّک.

بالالارا وئردىگى

ایلک درسى سالدى يادا.

بوی آتیر قایانىن سرین كۆلگەسى،

باخىشلار آلوولا، حىرتله دولو.

DAGLى با بالارين گىنىش سينهسى،

ناغىلا، داستانلا، حكىمته دولو.

سانكى دوغمالاشدى دوماندا دا، چن ده،

مشىھنى دوشونوب، چىمنى آندىم.

ذىروهده قارتالدان صحبت دوشىنده،

اي ايلك معلمىم، تك سنى آندىم!

ساز

ائىشلى، يوخوشلو ئۇمرۇن يولوندا،

سۇينجىلە، كدرلە يوكىلەنمىش من.

قارلى ذىروهلىرىن دالىپ سېرىيە،

باشىمى دىك تو توب دىكىلەنمىش من.

مغۇر داغ كليلە او لفت با غلايىب،

قارتاللا بىر سوسوب، بىر دىنمىش من.

واخت او لووب سىيمە چوخۇ سىن وئيرىب،

واخت او لووب ميداندا تكىلەنمىش من.

ساز دئىب، سۈز دئىب يارانمىشلاردان،

ساز اوسته، سوز اوسته کۆکله نمیشم من.
 ساز، دئدیم، سوز، دئدیم بیر گونش کیمی
 انگین او فیقلردن بويلاتان سازیم.
 گنجه يله باشینی یاستیغا قویوب،
 صاباحا گۆز آچیب او بیانان سازیم.
 حققین، عدالین چاتیب دادینا،
 سونگویله یاناشی دایانان سازیم.
 ایگىدلر کۆكسوندە نعرە چىرك،
 کۆھلن لر قانینا بويانان سازیم.
 ظالیملا، ظولومله باش - باشا گلیب،
 گاه آلىشان سازیم، گاه یانان سازیم.

ساز دئدیم، سوز دئدیم، دده قورقودون
 محتشم گۇرکمی یادیما دوشدو.
 گلدی او زان بابا دیلی نغمەلی،
 مبارك قدمى یادیما دوشدو.
 او لقمان کاماللى مۇدریک انسانین،
 داعواسى، ملحمى یادیما دوشدو،
 کؤنۈل روبابى نىن اينجه تىلىنەدە
 مىن زىلى، مىن بىي یادیما دوشدو.
 دونيادا دونيایا سىغا بىلەمەين،
 سەحيرلى عالمى یادیما دوشدو.
 ساز دئدیم، سوز دئدیم، دده قوريانى
 عصردن - عصرە سىسلەدى منى.
 بىر ائله آه چىكىدى، آھىم قورودو،
 ساچىمى گۈينتىدى، ساچىمین دنى.

ندیر داغ باشیندا قالاق - قالاق قار،
اور ک حسرت یوردو، محنت مسکنی.
آسامی بیر خالقین دردینی چکمک،
سارالیش گژرنده گولو - گولشنی.
"اللرین قوروسون بد اصیل خوریاد،
اٹله‌می دررلر یاز بئوشنه‌نی "

ساز دئدیم، سؤز دئدیم، عباسی آندیم
چن - چیسکین النیر قاش قاباغیندان،
"نه گولورسن، منیم کیمی گولونجه؟"
گژر نهلر سوزولور دیل - دوداغیندان.
توستومو، دومانمی سوورولان گؤیه،
آت دیمیش قالائین داش تورپاغیندان؟
گشتدى گولگىز، پرى، گشتدى توى - بوساط،
يارالار ياراندى يار اوپرازیندان،
 Abbasی گتىردى دار آياغیندا.
درد باشیندان تو توب، غم آياغیندان.
ساز دئدیم، سؤز دئدیم، اوستادنامەلر! ..
عاقیل بابالارین عاقیل سؤزونو،
جالا ییب ئۇمرۇنۇ سۇزۇن ئۇمرۇنە.
ياشایير اۋىزلىرى، دويور اۋىزلىرى،
انسان يادداشینىن خزىنەسىنە.
انسان كامالىينىن ايتمز اېزلىرى،
سقّره چىخاندا يادىندا ساخلا،
"كىچەنин خىئىيندن گوندۇزۇن شرى"
"قوٰتلۇ اولسان دا يوخسولو دئىيمە"

فاسیم، خسته فاسیم، دیللر ازبری.

ساز دئدیم، سۆز دئدیم، قىزىشىپ عالى
اۋزو نو مئىدانا سالدى، نه سالدى.
های ووروب، قىيى ووروب بىر آن اىچىنده،
"كۇراوغلو" چاغىرىدى، "كۇراوغلو" چالدى.
قىلينجلار، قالخانلار دوردو اوز - اوزه،
بو نه وور ها ووردو، نه چال ه اچالدى.

سىسى نين آهنگى دېيىشدى بىردن،
كۈنۈلدۈن غربىيە بىر سىن اوجالدى.
"آيدىر، گوندور، گلىپ گىندىر عۇمۇردىن،
تله سىرىيىك، گۈرن يازا نه قالدى".

ساز دئدیم، سۆز دئدیم، هانى علسىگر؟
بىر ده اوستادىمى سلاملايم من.
گرايىلى لار شىرىن، قوشمالار درىن،
بىر ده خاطىرلايم، بىر ده دويوم من.
گۈچەنин قوناغا چوخدور حؤرمىتى،
ائىلين شهرتىنى ائلە يايىم من.
اسدەن، مىر زەنин زىنگولەسىنەن،
نچە اوراق دوشوم، نچە دويوم من.
كرملر، دىلقمىر كىمەدە وار دئسىن،
اليىن دالىنى يئرە قويوم من.

ساز دئدیم، سۆز دئدیم، قالخىب ذىروه يە
باخدىغىم يىتلەرە من يىشە باخدىم.

کشچیب آستا - آستا کور ساحلیندن،
شمکیرده شمکیرلی حسینه باخدیم.
دینله دیم حیرتله کشیش اوغلونو،
اور کدن "قارداشیم" دئنه باخدیم.
بر کده بیر - بیرینین توتوب قولوندان،
دؤزوم پالتارینى گئینه باخدیم.
بو گونون گۆزولە آچیب صاباحى،
صاباحین گۆزولە دوشمنه باخدیم.
آییلمز باشىمى حاضيرام، آيىم،
ددەلر اۇنوندە صنعت عشقىنى،
حاضریرام سىخماغا او مرد الينى،
ديانت عشقىنى، غىرت عشقىنى.
دوزه دوز دئىلیر، آيرىيە آيرى،
حقىقت عشقىنى، ملت عشقىنى.
دوز - چۈركى كىسىيىكىه تمىز سوفىدە،
محبت، صداقت، اولفت عشقىنى.
ساز دئىيم، سۆز دئىيم آذربايچانا
ابدى احترام، حۇرمەت عشقىنى!

دونيادا

من يوخ ايديم،
آتام واردى،
بابام واردى
اجدادلارىيم ياشاياردى
مندن سونراكى دونيادا.

یئنه تورپاق عطیر ساچار،
آغاجلار گول - چیچک آچار...
جوشان چایلار داشان سئللر
سال داشلارى ذىروه لردن
اتكلerde داشیساردى
مندن قاباقكى دونيادا.

گونش،
اولدوز،
آى نشجه وار
ائله واردى...
اولو ددهم، اولو ننهم
اوددان كىچىر، سودان كىچىر
اوز السيله اكىر،
بىچىر
او خويياردى،
او خشاياردى.
مندن قاباقكى دونيادا

اوزوم جاوان،
ياشىم قدىم
اجدادلاريم دورا - دورا
نشجه دئىيم من يوخ ايديم
مندن قاباقكى دونيادا؟

بو گونومدن نه دانیشیم،
 بو گونون گؤز اوئوندەدیر
 ایلین بیرى بىلە گلیر
 ایلین بیرى ائله گئدیر
 ياشایيرام
 اور گىمده عارف داغى.
 يوخ قرارىم واختلى - واختسىز
 من كۈچىسم ده بو دونيادان.
 بالالارىم، نوھلىرىم
 ياشاياجاق يارادا جاق
 سىندن سونراكى دونيادا
 گونش يىنه همن گونش،
 همن اولدوز،
 همن ده آى
 همن چىشمە،
 همن ده چاي
 پاييز يىنه همن پاييز
 باهار يىنه همن باهار
 سۇينچ، كدر گۇرۇش، قوبار
 شن نىشانلار، شىرىن توپلار
 بئش - اوج سۆزۈم
 دوشىر يادا حىسىنى دە،
 عارفى دە
 بىر گە آنان نىتىجهلر،
 كۆتۈجەلر ائل - اوپادا.
 من بو ائلە اينانيرام،

بۇنا ائلە اینانىرما،
قدىرىپىلن كىسلر منى.
عصرلىرىن آرخاسىندان
هارا يلايىپ سىسىلر منى
فرقى ندىر، غمى ندىر
منسىز بىلە منىمە دىر
مندىن سونراكى دونيا دا.

حسین عارف

بابام آد قازاندى، ائلده، اوپادا،
"قاچاق" چاغرىلىسا دا، قاچاق اولمادى.
زىندانلار كونجۇننە دوستاق اولسا دا،
آياقلار آلتىندا تاپداق اولمادى.

كۈچوب لياقتله گىتىدى دونيادان،
اوندان ھونزى، غىرت قالدى يادىگار.
حياتا گۈزۈمو آچدىغىم زامان
باپامىن آدینى منه قويىدولار.

او شاقدىيم... قاچار كن يىخىلدىيم يشە،
آغرييدان آغلاماڭ ايستەدىم، بودم.
- گۆر كىمىن آدینى قويوبىلار سنه،
حسين آغلاماڭ! - باغىردى نەنم.

"گۆر کیمین آدینى قويوبلار سنه".
بو سس قولاغىمدا قالدى نه واختدان
بو آدلا يشىپ دوشمن اوستونه،
- ۴۵ جى ايلده چىخدىم سيناقدان.

قورودوم ننه مين اعتمادىنى،
قورخوب آيىلمەدىم فاشىست اۇتوندە
قورودوم بابامىن اىكىد آدینى،
وطن دؤيوشونون آغىر گونوندە.

بىر اوغول ايتىرىدىم بو ياشىمدا من،
باشىما فيرلاندى عالم بىر آندا.
بىر اوغول ايتىرىدىم قورخو بىلەين،
بىر اوغول ايتىرىدىم عارف آدیندا.

عۇمۇرلو ك آيرىليق چىتىن اولورموش،
نه يىشە سىغيشىدىم، نه گۆزىه دوشىدوم.
ائلە بىل، يېئىدىن باشلادى ووروش
ائلە بىل، يېئىدىن جبهە يە دوشىدوم.

خبردار ائىلەدىم ياخىنى، يادى،
تکجه حسین يوخ، حسین عارفم.
ياشاتماق اىسترم بو اىكى آدى،
بابا حسىنم، بالا عارفم.

عمانىن قدرتى چاغلار اىچىمىدە،
داغلارا قوشولوب، قارلى داغ اولدوم.

دونن بیر داغ ایدیم داغلار ایچینده،
بو گون ایکی ذیروه، ایکی داغ اولدو.

داغا داغ دئیلیب، دره یه دره،
تیترمه، ای کاغیز، اسمه، ای قلم.
من سوینچ جلالدی فاشیست کدره
حسین عارفی آیه بیلمرم.

آختاریرام

اوچاق چاتدیم، اودو، کۆزو
نفسیله آلیشدیریب

بابک اوچاق چاتان يئرده،
قارا باتدیم، داعوا گونو،
مرد جاوانشیر دیزه قدر
قارا، بوزا باتان يئرده.

آی اوزومه باخیب کئچدی،
اولدوزلار دا آخیب کئچدی -
اویومادیم، تک دان آتدیم
گیزیر اوغلو شئشپرینین آتان يئرده.

آت اویناتدیم،
آغزى کۆهلن آغزى کیمی

قارتاللارین قىي ووردوغو
قوچ كوراوغلو سيناق اوچون
قيرآتى اوينادان يئرده،

سۇينجى غضبە قاتدىم،
الى قانلى ياغىلارى
كرم، نبى
بىر - بىرىنە قاتان يئرده

اورك ساغلام، آياق مەحكم.
اوژ كۆ كومون اوستوندەيم،
ياتاندا دا ياتاجاغام
بابالارىم ياتان يئرده.

آچان گۈندە گۈزلىمى
كوردن، آرازدان اىچمىش.
مiele، موغانما بىلدە
آذرىيagan تورپاغىنى
چمن - چمن، چشمە - چشمە
تالا - تالا مەشه - مەشه ،
حاصار-حاصار،
قالا - قالا تانىسرا،
داغا، آرانا بىلدە.
باباداغى كىچىد - كىچىد،
شاه داغىنى بىرە - بىرە
يېر بىللە نىيالى دا،

گدیک - گدیک،
اطرافینی تپه - تپه،
دره - دره مندن سوروش.
ساقچاریمین قیرووونو
مورودوداکی، قوشقارداکی
بوز بولوددان
کپزده کی مورغوزداکی
چندن سوروش.

سوراقدایام،
عاشقی عالی سوراغیدا،
آیلار، ایللر بولا دوشوب.
آتلی - آتسیز واحتلی - واحتسیز
یؤنوم ساغا، سولا دوشوب،
خبر آلسان عنوانیمی -
 يوللاردایام:
بو گون بوردا، صباح اوردا،
یاخینلاردا، اوزالقلاردا
گاه شکی ده، گاه قاخدایام.
قوبادایام، شمکیردهیم.
قازاخدایام، گوچهدهیم،
قاراباغدا، کلبجرده
آختاریرام
سینه دفتر بابالاری
سینه لردہ آختاریرام.
بیر سینه ده نشچه - نشچه

سۆز ایزى وار،
جالاماساق ایزى ایزه
حافظه لر عمانى نىن
دېيىندە كى او اينجى لر
ئىشچە چىخار دئىن او زە؟
گرايدى لار، ديوانى لر،
باغلامالار، مخمەن لر...
"عصرلىرىن آرخاسىندان
گلن سىلر..."
زنجىرلەمە زنجىر سىسى
احتراسىلار، دوشۇنچەلر،
توقوشمالار زىنگولەسى.
بو كتابلار يېز دىئەنин
ھله يوزدن يېرى دىئيل.
زامان - زامان، نسىل - نسىل
اولماسا دا مكتىيمىز،
مدرسەمىز،
اولوب يىنه اۋز سازىمىز،
اۋز سۆزوموز، اۋز درسىمىز،
مكتىيمىز حىات اولوب
اوزوں مدت بىلمەسک دە
ندىر قلم، ندىر كاغىذ
كىلمەلرى، نفەلرى
دوذاق - دوذاق، آغىز - آغىز
گۈزى نىچە اوستاد اولوب.
خىليلى واختدىر،

من او نلاری آختاریرام.

عباسلاری، امرا هلا ری،

قاسیم لاری، قوریان لاری آختاریرام.

تاری خلری تاریخ کیمی

باز یلمامیش شکلی بله

باشد اشینا حک اولونوب

قا زیل مامیش نئچه - نئچه

او نودولموش صنعت کاری،

قاطاریندان آیری دوشموش

دورنا کیمی،

خان اسیندان قو پوب ایتن

میصر اعدا کی

ایستکلری، آرزو لاری،

واله لری، موسی لاری،

نوروز لاری آختاریرام.

کند - کند، ائو - ائو،

انسان - انسان.

کیم آختارار،

آختار ماسام، آختار ماسام؟

بابالاری سورا قلاییب،

سیرری درین

بیر عالمی آختاریرام.

نه مد تدیر

دیلقم منی بورا خماییر،

من دیلقمی آختاریرام.

ابدی بورج

اوغل، مقدسدیر بو مزار داشی،
اونون دا یانیندا دایاناق بیر آز.
غمدن آیلنه انسانین باشی،
یوز کیرپیک بیر داملا یاشی ساخلاماز.

کدر کاروانیدیر فیکریدن کچن،
ایللر یورغونو تک تؤوشومکده يم.
یشدە قار گۇرونمور، گۇئى اوزوندە چن،
بس ندن بو قدر اوشومکده يم؟

بیلیرم ایندیجه سوروشاجاقسان:
- آتا، بو قىيردە گۇرن كىم ياتير؟
- دوغما كندىمىزىدە منه بير زامان
درس دئين سئىملى معلم ياتير.

بىر پايىز آخشامى دونيادان كۈچدو،
او آغىرى هله ده يورد سالىب جاندا.
اليفباكتابى يادىما دوشدو،
هر دفعە من اونو خاطىرلاياندا.

اليفباكتابى! ياد اولان دئىيل،
يوخارى باشدادر بىل،
بو ساده كتابا مەتىدار دير بىل،
دونيانين ان بئيوك عاليملرى ده.

یاتسا دا گۆزومده اویاقدیر یئنه،
آدی یاشایاجاق نغمه لریده.
ای موقدس انسان، بورجلودور سنه
منیم ایلک شعیریم ده، سون اثیریم ده.

اوتن اوشاقلیغیم گڭرى يه دۇنسە
بىليرسن، هېچ نەلر ائدردیم، اوغول؟!
اور گىم بىر دستە چىچىگە دۇنسە،
بو قبرە بخش ائدیپ گڭدردیم، اوغول!

گلیب کەچنلر

آچىلان غنجەدیر، ياشىل گئىن باغ،
قىزاران اوفوقدور، دوغولان سحر.
ترتىمىز سمادىر، آل - الوان تورپاڭ،
بىر شاعير قلىينىن گلیب کەچنلر.

بويلانان مارالدىر، سىچرايان اليك،
گۆز ووران اولدوزدور، نور ياييان قمر،
شىغىيان قارتاللار، اوخويان كىلىك
بىر شاعير قلىينىن گلیب کەچنلر.

بىزىن موغاندىر، عطىرلەنن ميل،
سسىلى - كوييلو كوردور، دالغالى خزر.
تىتە بىن نر گىزدىر، اسەن قرنفىيل
بىر شاعير قلىينىن گلیب کەچنلر.

شادلیق مۇوسومودور، بايرام گۈنودور،
چاغلايان سئوينجدير، بوغولان كدر،
وطن تورپاغىنин باهار حوسنودور،
بىر شاعير قلىيىندن گلىب كىچنلر.

ياواش - ياواش

هفتە باشا وارىر، آى گلىب گىندىر.
ايتىرىر نورونو گۈز ياواش - ياواش.
سوپىبور مجليسىم چىشمە باشىندا،
قارالىر او جاقدا كۆز ياواش - ياواش.

غىم ياغىر گونشىن سولغۇن تېلىنىد،
داش قوپور داغلارىن سرخوش سئلىنىد،
پايىز يارپااغى تك خزان يېلىنىد،
داغىلىر سىنه مدن سۈز ياواش - ياواش.

فيكىير آغار تىناسا ساچدا دن اولماز،
جان يورغۇن دوشىنده اوركىشىن اولماز.
حسىن، همىشە سن دەتىن اولماز،
زامانىن حؤكمونە دۆز، ياواش - ياواش.

آيىل دئمىزسىن

ايلىرم، پالىدى
سيخان طوفانا بىلە،

هر دالغاسی داغ کیمی
قالخان عمانا بئله.
یوز یول باشیمین اوستده
قوپسا دا اودلو شیمشک،
یشنه ده آییلمرم
ایگید بابالاریم تک،
یالنیز سینین اوونوندە،
ای منیم بئیوک خالقیم،
باشیمی آیرم من،
لاکین امینم بونا،
سن اوژ شاعیر اوغلونا
هئچ واخت: - ایل! - دئمزسن.

وطن عشقی، بیر ده نیگار

کورا اوغلودان سؤز دوشندە
دئییرلر کی،
میصری قیلينج - اوونون گوجو،
میصری قیلينج ساغ الیندە
آلۇ او لوب،
شیمشک او لوب.
ائیواز گۆزونون ایشیغى،
دمیرچى او غلو
دلی حسن داردا
کۆمگى، آرخاسى،
بىللى احمد،

عیسیٰ بالی، هالای پوزان
دایاق اولوب، دیرک اولوب.
دئییرلر کی،
کوراوغلونو
برکدن، بوشدان،
هر دؤیوشدن، هر ساواشدان
خلاص ائدن
قیرآت اولوب.
هو جوم واختی يىله دئونوب،
اوچماق واختی قاناد اولوب!
دئییرلر کی، کوراوغلونون
هُنرینین سیرى بىر ده
چىلى بىلدە،
داغلاردادىر.
داغلار اوونون هاوادارى، قرارگاهى،
داغلار اوغا حاصار اولوب،
ديوار اولوب.
قايا - سنگر، چمن - خالى،
قارلى ذىروه - ووقار اولوب.
دئییرلر کی ...
دئییرم کی،
چتىن گوندە، آغىر آندا
کوراوغلوно كوراوغلو تك
تانيدان دا، او جالدان دا
وطن عشقى، تورپاق عشقى،
بىر ده، بىر ده آلا گۆزلو،

شیرین سوْزلو،
دوز ایلقارلی نیگار اولوب.

يئنى دن

بیر دفعه گلیر انسان،
بیر دفعه ده ابدى
کؤچوب گئدير دونيادان،
بو دوغرو،
لاكين منه
تمام باشقا بير حيات
حياتدا قسمت اولدو.
شعيرله نفس آليب،
شعيرله ياشا دولدوم.
هر يىنى كؤنول آچان
شعريمله تزهله نيب.
من يىنى دن دوغولدوم.
يىنى سوْز - يىنى فيكير.
يىنى سوْز - يىنى حيات.
هر كؤنول بولاندیران
شعريمله بوزا دؤنوب،
بوغولدوقجا بوغولدوم.
كؤهنه سوْز - كؤهنه قيير،
كؤهنه سوْز - واختسيز وفات.
بیر دفعه گلیر انسان
بیر دفعه ده ابدى

کۆچوب گئدیر دونیادان
بو دوغرو،
لاکین منه
دەخلى يوخ ذره قدر.
بىر شعرىم دوغولاندا
دوغولوب گولموشىم من.
بىر شعرىم بوغولاندا
بوغولوب اۇلموشىم من.
يوز دفعه كاروانىمى
چىكىپ يېر كورەسىتىندا،
يوز دفعه بو دونيايا
يئنى دن گلمىشىم من.

ايسترەم

ياز فصلى داشلارى سئللر آشاندا،
گۈللر چالخالانىب، چايلاڭ داشاندا،
يارپاق لار تىتەرىب پىچىلداشاندا،
سىيمى سىللە قاتماق ايسترەم.

اووقله او زانىب، بولودلا آخىب،
شفقلە قىزارىب، شىمشىكلە چاخىب،
جو يورلە بويلا نىب، مارالا باخىب،
جئيرانلا يورولوب ياتماق ايسترەم.

آیلەن دوماندا، سورونن چنده
چىچىكلىر اىسلامىب، گوللر چىمندە،
كېچىرىپ گىتجەنى بىر گۇئى چىمندە،
سەرىن شەھىنە با تماماق اىسترم.

يەغىلىسىن باشىما دئىپ گۈلنر،
ايىنسىن عشقىمەلە قدىر بىللىر،
بىر ئۆمرۇن او جاغى سۈننە قدر
حىاتدا مىن او جاق چاتماق اىسترم.

بىر گول آچدى، سارى گول

يازىچى دوستوم گول حىسە

آى بوزاردى او زاقدا -
كۆززو كوله قارىشان
بىر او جاغى دوشۇندۇم،
يارپاڭ اسىدى بوداقدا -
الى الدە تىتەرين
بىر قوناغى دوشۇندۇم.
بىر گول آچدى،
سارى گول -
اوچوب فيكريم، خىالىم
سون باهارلا گۇروشدو.
بىر آغاچ ياندى،

کۆچدو، یارى غنچە،
یارى گول -
موشفيق ياديمما دوشدو.

سحر نغمەسى

يئنه ده هاميدان تئز اويانىشام،
اوخشايير روحومو صوبىحون نفسى،
گلدىم، گلدىم، دئىر ائله بيل ايلهام،
سينه مده ديل آچىر سۆز كمنچەسى.

آلشىر، او د توتوب يانير دان يشى،
گۈزىدە اولدوزلارين قاماشير گۈزو.
قارانلىق كۈلگەلر چكىلىر گىرى،
سانكى طىعينىن گولور شن اوزو.

قوينوندا بوي آتديم، سينىن، اي وطن!
سىسمى مهربان ائللەر يايديم.
شاعيرلىك عشقينه دوشىدىمى من،
حو سونە بو قدر وورولماسايدىم؟!

نيكار دفى بىلى يە

گۈروشدون يارالى قارداشىنلا سن،
آراماق عشقىلە درمان كۈنلۈمە.

بیر داملا آلولو گؤز ياشينلا سن،
بیر چشمە باغلادىن يانان كۈنلۇمە.

آپرئىل بىشىدىرى... گونش، حرارت،
قىشلا توققوشورام باهار گۈرنىدە،
قانمازا نە فرقى گۈروش، يا حىرت.
شۇيرم قانانى آغلار گۈرنىدە.

يىرده يم؟ گۈيىدە يم؟ سئچە بىلمىرم،
بىلمىرم كىملرىن سىراسىندىايم.

بىلمىرم سينەمە يېر، گۈى قدر غم،
بىلمىرم دونيانىن هاراسىندىايم.

يوخلوغا تاپشىرىپ وارلىغىمىزى،
يانىب قارالىرىق حىرىتىمىزىدە.
گۈرونور بىلەدىرى يازىلان يازى،
گۈرونور بىلەدىرى قىسىتىمىز دە.

گۈرونور بىلە يمىش... گۈرونور بىلە،
دوننەدە انصاف يوخ، بو گون دە آمان.
گۈرونور بىلە يمىش ... گۈرونور ھله،
ازلەكى حۆكمونە دايانيپ زامان.

بىر دە نە سۇيىلەدەك گىزلى عالمى،
ياغىش دا، ياغمور دا، اواد دا ياشايىر.

عؤمور وار، تورپاغین اوستدە گول کیمی،
عؤمور وار، تورپاغین آلتدا ياشاییر.

کوچه ده آپرثلين ايليق گونشى،
تلەسيئن ده وار، تلسىمه يىن ده.
باھارين اوڭى، آپرثلين بىشنى،
آياق ساخلايدىنiz، دايىندىم من ده.

آياق ساخلايدىنiz، ساخلادى اورك،
دaiاندiiم اورگىم دايىنان يئرده.
ايستكلى آنا تك، دوغما باجى تك،
حالىما ياندىنiz، آلىشدiiم بىر ده.

آلېشدiiم، ياخشى كى، آلىشىر انسان،
آلېشماق سرىنلىك گتىرير بىزە.
اىلە كى، انسانلا دانىشىر انسان،
قىشдан يازا چىخىر، درەدن دوزە.

عاغىللى بىر سئۇز ده بئيوڭ تسللى،
دوغماسان بو دوغما طېيىتىنله.
انسان ياراندىغىن انسانا بلى،
دوز آندىن، دوز عەھدىن، دوز صحبتىنله.

تورپاغا، هاوايا، سويا وورولدون،
درىن اينامىنلا، اعتىقادىنلا.
قادىن دا، آنا دا، شاعير ده اولدون،
اصلىنه ياراشان تميز آدىنلا.

دوغولدوغون دیار دونیانین گۆزو،
دوشونور اصلینى، آنير كرمى.
دورو دويغولارين گۈي گۈلۈن اۇزو،
وقارىن كېزىن وقارى كىمى.

داغىتىسىن بولودو، قوشۇن چىسکىنى،
آران كولكىرى، داغ كولكىرى.
حوسنو يله بىزەسىن سۆز چىنكىنى،
"پايز چىچكلىرى، ياز چىچكلىرى".

غۇلى يېر صنعته كۈنلۈن وئردىن،
گىچەلى - گۈندۈزلى فيكىرە گىندرك.
واختىندا قىلينج دا ايتىلە يەردىن،
كوراوجلو عنانلى نىڭارىمۇز تك.

نه سىرلى، سِحرلى حقيقة تىرى بو،
داغلارى، داشلارى دىندىرر، باجىم.
بىر عمان سۇندوره بىلمەين اودو،
بىر داملا گۈز ياشى سۇندورر، باجىم.

گۈرددوم

گۈيە باخدىم،
گۈيون آلا گۈزلىنى

دولان گۇردوم.

یېرە باخدىم،

چىچكلىرىن لچىگىنى

سولان گۇردوم.

داغا باخدىم،

ايلىدىرىمدان ذىرۇھسىنى

تالان گۇردوم.

دوزە باخدىم،

واختىزىز خزان زمىسىنى

چالان گۇردوم.

چايا باخدىم،

او ساحىلده،

بو ساحىلده

گۈزو يولدا قالان گۇردوم.

قلبه باخدىم، بىر دونيالىق

آرزو، اوميد، ئۇمرە باخدىم،

بىر ناغىلىق

يالان گۇردوم.

قورويون منى

نه اوددان، نه سودان، نه فيرتىنادان،

نه ووروب - چاتاندان قورويون منى.

نه زهر دىلىنى ايشە سالاندان،

نه گوللە آتاندان قورويون منى.

نه يولوندان آزیب، ایزیندن چیخان،
ساختا عمللرین یوزوندن چیخان.
نه اوْزگه سؤزونه اوْزوْنون چیخان،
نه آرا چاتاندان قورویون منی.

سینادیم گوجومو داش دا، قایادا،
حسینی ذیروهر گتیر يادا.
من خالقین اوْغلویام، بيرجه دونیادا،
خالقینی ساتاندان قورویون منی.

عُّومور چشمەسى

سویویار جانیمین اودو بیر زامان،
بو بیر حقیقتدیر، سالیرام يادا.
او واخت گۈزلىريمدە سۇنۇن چيراقدان،
بیر اولدوز آليشىپ يانسىن سمادا.

گۈنلر دولاندىقجا ارىيير بدن،
قاچما آرخاسىنجا دوا - درمانين.
قولومون گوجو ده اىسترم کى، من،
گوجونه چئورىلسىن نىچە انسانىن.

آحسىن اور كىلدە قلىيىمین سىسى،
سۇزۇم ده ائللرین سۇزۇنده قالسىن.

بیز گلیب گتتسک ده، عۆمور چشمه سی،
ابدی حیاتین اۆزوندە فالسین.

ابدی عنوان

دیشیر ائو - ائشیک، دیشیر او تاق،
گۇرۇرسن دیشیر مرتبەلر ده.
اونوانلار دیشیدى دیشیدىكجه واخت،
گاه بۇ شهردە سن، گاه او شهردە.

درەلر، تېھلر چىخىمیر باشىمدان،
وارمى ذىرەملەر اونوتىدوغۇم گۈن؟!
وطن تورپاگىدىير يارانىشىمدان
ابدی عنوانى وورغۇن كۈنلۈمون،

سون باهار، يئە دە سفر اوستەيم،
كۈنلۈدە يوز ھوس، باشدادا يوز فيكىر.
گۈرمىگىن قىرىنى بىلەن انسانا،
ياز دا، ياي دا بىردىر، پايز دا بىردىر.

اور كىدىر سيناقدان چىخاران بىزى،
داغلاردا، داشلاردا مەتين لەشىرىيک،
وطىندىن ساز تو توب، سۆز دئىه - دئىه،
دئۇنوب اۆزومۇز ده وطن لەشىرىيک.

اینانیرام - اینانمیرام

عثمان ساریوللی نین آنادان اولماسینین ۱۶۰ ایلليگى مناسىتىله

اینانیرام صحبتىئە،
سندە يالان گۈرمە مىشىم.
اینانيرام خلقتىئە،
سندە بېتان گۈرمە مىشىم.

اینانيرام يوز ايلە دە،
سندە گوناھ گۈرمە مىشىم.
چۈرگىن دە حلال، تمىز،
سندە طاماح گۈرمە مىشىم.

اینانيرام: - كۆمك! - دىسم،
محكىم قولۇن قولومدادىر.
بالالارين بالام كىمى
ساغىمدادىر، سولومدادىر.

اینانسما دا هەر شئىه من،
تكجه ياشا اینانمیرام.
باخىب قارا ساچلارينا
آلتمىشىنا اینانمیرام.

هنچ واخت

گىندر كىن بىر گۈزەلە توش اوللۇم.
نه او زۇن دالدار، نە ياخا باغلار.

قوربانی

جمال گیزلمه یب هئچ زامان باجیم،
دانیشیب دریندن، گولوب دریندن.
یالیز عذایسی، اضطرابیسی
گیزله یب دار گونده اوز گلریندن.

یوز دوشمن اوونه ایگید قارداشیم
تک چیخیب، میداندا هئچ آیلمه یب.
بیر دوست قاباغینا چایسیز، چؤر کسیز،
عُمرونده بیر دفعه چیخا بیلمه یب.

چادر راتنیما یب آنام حیاتدا،
یولوندا نه قدر بوران، قار او لوپ.
داغدا آت بئلنه قالخاندا، آنجاق
باشیمین اوریگی بولودلار او لوپ.

چؤر گیمیز حلال، سودوموز تمیز،
آلنى آچیق گزدیک اولنه کیمی.
هئچ واخت منیم بابام قیسقانچ اولما یب،
نه نهم یاشادیقجا بیر ننه کیمی.

همیشه گولن

بیر دوستوموز واردی، گونش دوغاندان
گونش باتاناد ک گولومسه یردی.

هر سحر گُئزونو آچان زاماندان
گچه یاتاناد ک گولومسه یردی.

توكدو مو؟ آجديمى؟ تو تماز دين خبر.
پوللو مو؟ پولسوز مو؟ يوخ ايدي بىلن.
گاه دا آرخاسىنجا دئىنردىلر:
- يامانجا عارسىزدىر هميشە گولن.

بىر آخشام دايandىيم، باشىميم اوستىدە
آمانسيز حؤكمونو وئرىدى آيرىلىق.
گولدو، ائله گولدو آخر نفسدە،
يىلدىم عؤمر و بويو آغلابىپ، يازيق.

آچىلدى

بويانلىدى دان اولدوزو،
يىلمەدىم دان سۇكولدو،
يوخسا كۈنول آچىلدى.
نېچە دويون، نېچە باغ،
نېچە موشكول آچىلدى.
گون قالخدى ياتاغىندان،
او فوقون آيناسىندا
ايپىك، گوموشو پرده،
قىزىلى تول آچىلدى.
نه حكمتدى يىلمەدىم،
گشىچە بىر شعر يازدىم،
سحر بىر گول آچىلدى.

سُؤیلە، يادىندامى؟

سُؤیلە يادىندامى او آخشام چاغى؟..
دېمىنەين من اولدوم، دىن سن اولدون.
ايلك عشقىن او جاغى آلو ولا نامامىش
سۇئنەين من اولدوم، سۇئن سن اولدون.

دويمامىش صاباحىن تر نفسىندىن،
سۇodalى قوشلارىن ترانەسىنىدۇن،
سۇزۇندۇن، عەھدىنىدۇن، ارادەسىنىدۇن
دۇئنەين من اولدوم، دۇئن سن اولدون.

پوزولدو ايلقارىن، دېيىشدى آندىن.
تۇرپاقدا آلىشىب، هاوادا ياندىن.
آخىر گۈزلىنىله گۈرۈب ايناندىن
ائىنمەين من اولدوم، ائىن سن اولدون.

سەچىلمىز

آدام وار، بىلەرسن آغدىر، قارادىر؟
قارالار يانىندا قارادان قارا،
آغلار آراسىندا آغدان سەچىلمىز.
آدام وار، بىلەرسن سمتى هارادىر؟
ياشىل چمنە چك - ياشىلا دۇنسون،
داغ گۈردو قارالىب، داغدان سەچىلمىز.

آدام وار بیلمرسن دوستدور، دوشمندیر،
دوست الینه کئچسە دوستدور، دوشمندیر،
دوست الینه کئچسە دوستوندون سنین،
دوشمن قولتوغوندا - قاتى دوشمنىن.

آدام وار، بیلمرسن هاردا نىچەدىر؟
نه زامان آغلايير، نه زامان گولور.

آدام وار، بیلرسن طېيىتىندن
نه زامان دانىشىر، نه زامان سوسور.
هاردارسا ووروشور مردى - مردانا،
هاردارسا ياشايير، هاردارسا اۇلور،

او، يئە آدام وار، رنگىزىز، قوخوسوز،
تىكانلار اىچىنده تىكانىن ئىنى،
گوللەرە قارىشسا گولدىن سېچىلمىز.
يانىيمى؟ سۇنۇبىمو؟ هاردان بىلەسىن؟
كولونو كۈزۈنەن آيرماق اولمور،
آختارسان كۈزۈنۇ كولدىن سېچىلمىز.

نىيلەسىن

ياغيشىن حؤكموندن، سئلىن گوجوندن
قارا اوينياندا تورپاق نىيلەسىن؟
داغ ذىروهەن يانار، انسان اىچىندين،
باش سۆزە باخىناسا، آياق نىيلەسىن؟

گۈزۈ اوْوۇلماسا بولانماز بولاق،
كۈزۈ داغىلماسا قارالماز اوچاق.
بۇھتان اشىتىمەسە تو تولماز قولاق،
كۈكە قورد دوشىنده بوداق نىلەسىن؟

حسين دينزمى كۈنول دىئننە؟
اوستونە غم چۈكوب، حىرت ائننە.
مېن ايللىك دۇنياين اوزو دئىننە
حیاتدا بىش گۈنلوڭ قوناق نىلەسىن!

كىمم من

بىر بىنایام، كرييجلرى سۇكولموش،
بىر چلنگم، چىچكلىرى بو كولموش،
بىر آغاجام، مىيۇھلىرى تۈركولموش،
يارانىشدان بىلە بختى كمم من.

بىر چىنم ساغى، سولو سارالمىش،
بىر ذىروهيم كىچىدىنى قارآلدىش،
بىر انسانام، يىرى، يوردو دارالمىش،
دونيا بويدا محتم من، غم من.

بىر پالىدام، گۈودەسىندىن يارىلدىش،
بىر قارتalam، قانادىندان وورولموش.
بىر اورگم، شاه دامارى قىرىلدىش،
ايىندان بىلە نىچە دئىسم كىمم من.

اوزدوم الیمی

قایالار قانیندان قیزاراندا دا،
 - یازیق قارتال! - دئیه قهرله نمه دیم.
 طبیعت قورودوب، بوزاراندا دا،
 - قارتال قارتالدیسا کؤممشما! - دئدیم.

یاریب بولودلاری کنچدی او د کیمی،
 قورخمادیم، ذیروهدن بویلاندا او.
 - یازیق قارتال! - دئیه اوزدوم الیمی،
 قارغانی دوست بیلیب، ایناناندا او.

حئیيف سنه سرین مئشه، بوز بولاق ...

کور قیراغی، قارایازی، گزوی چمن
 قوشما پالید، توستوله نن او د، او جاق.
 ساج آغاردی، اونوتعادیم سیزی من،
 هانسی شاعیر بیر ده سیزی یازاجاق؟..
 صمد وورغون

اور گینده تورپاق عشقی، سو عشقی.
 چایلار کیمی آخشم - صباح چاغلادی.
 کیم اونودار بو اولفتی، بو عشقی،
 گزوون گولدو، دیلین داستان با غلادی.

قارايانىزى، واقيفلىرين اوولاغى،
اۋز حوسىنۇ وار هر چىچىگىن، يارپاڭىن.
نۇمە - نۇمە گىزدى سىسى - سوراغى،
قارايانىزى. ياشىل تاجى قازاغىن.

ئىچەلرى نىچە يېردى، دىياردا
دلى كورون قىراڭىنى آناردى.
چۈل قوشلارى دسته - دسته باهاردا
خان چىنارىن سىنه سىنه قوناردى.

هله اۆزۈم شاهىدى يېم نەلرىن،
يوز بولبولو بىر مکاندا گۇرمۇش.
اور كىك جو يور بالاسىنин دالىنجا
قىزىل قوشۇ شىغىساندا گۇرمۇش.

عۇرمۇم، گۇنوم بوردا كىچىپ بىر زامان،
او شاقىلىقى كىم چىخارار يادىندان؟
گۇرى او تىلارى سۇ كولىنده قىزىل دان
آل شىققە بويياندا گۇرمۇش.

تانيش سىلىر مىسكن سالىپ قولاقدا،
شىرىن سۇزلىر شعرە دۇنوب واراقدا.
آنا دىلى اۇتن واختى بوداقدا
قومو لارى او يياناندا گۇرمۇش.

نه وار، نه يوخ؟ خبر آلماق اىستەسن.
سال يئۇنۇنۇ گۈزلىرىنلە گۈر ايندى.
آنا كوردن حالى اولماق اىستەسن،
دلى دئىيل، يازىقلاشىپ كور ايندى.

قارايانىزى... يارالارى درىيندە،
مارال گىتىدى، قىرقۇوللار چككىلدى.
وڭىزلىرىن، جۇكەلرىن يېرىنىدە
تالا - تالا سوپۇرگەلر اكىلدى.

بىرمى، بېشمى اوڭىج دىللى بالتالار،
جىر آرموددان كال مئيۇھلە تۆكۈلدۈ.
جامىش اوتلار، اوڭوز اوتلار، آت اوتلار،
كولك قوپىدو، چال - چېرلىر سۋەكۈلدۈ.

اود آليشىدى، توستۇ - دومان يېرىدى،
اولان اولدۇ، ائشىدىنجه، بىلىنجە.
نهنگ قۇواق اۇز اىچىنندى ارىدى،
موروق نىچە؟ زوغال نىچە؟ توت نىچە؟

كۈتوكلرىن دوداغى يوخ، دىلى يوخ،
ائله بىل كى، يېرلىر، گۈيلەر كارلاشىپ.
بوداقلارين ساچاغى يوخ، تىلى يوخ،
آغاجا باخ، آغاچلاردا كارلاشىپ.

سو سوزلوقدان قورو یانیر، یاش یانیر
اوزو دئونوب پاییزین دا، یایین دا.
مشه بیی "زیقولی" دن بویلاتیر،
مُدیر "قاگا" اوزر جیسین هایندا.

دئیر منه

گیزله یه بیلمزسن یاشی گؤزدە سن،
بولود دئیر منه، چن دئیر منه.
هارداسا یاغیشا، یاغمورا دوشىن
ساچىمدا اوشويں دن دئیر منه.

گیزلى عذابىنى گیزله مه هدر،
هارداسا قلبىنى ياخديسا كدر،
گئچه اولدوزلاردان تو تارام خبر
گوندوزلر هامسىنى گون دئير منه.

يوروشده سئللرى، سولارى يېنسن،
ذىروه يه قالخارام ذىروه يه دئنسن.
هاردا قانادىندان وورولوب ائنسن
سازيمدا اينله يىن بىم دئير منه.

حسین عارفه عياندى نەلر،
هارا نور الن، هارا قار گلر...
هاردا اوزون گولسە گولوشوم بىلر،
هاردا غمه باتسان غم دئير منه.

دؤزومدور منیم

حیاتدا نه قدر گۆزل اوغول، قىز،
هر بىرى جانىمير، گۆزومدور منیم.
قىزىل ياناقلاردا گولن چىلچيراق
قبلە كى آلوووم، كۆزومدور منیم.
اونلارين دىلىنده، دوداغىنداكى
طىبىي صحبتىم، سۆزومدور منیم.
بىر نوھ گۆزونو آچسا دونيايا
باخىرام، ائله بىل، اوزومدور منیم.
دىلگىم قىزلا را وفا، اعتبار
آرزوم اوغوللارا دؤزومدور منیم.

زلىمخان يعقوبا

منه اينام كىمى باخ
سينه گرىم چتىنه.

زلىمخان يعقوب

من سنه ايناملا باخدىم، آ دوستوم،
اينام اولان يشىدە چتىن دە آسان.
بو سىرلى - سىحيرلى حيأتدا، دوستوم،
ايناملا بوى آتىب، بئيوپىور انسان.

ایناملا باخمیشام، ایناملا، آنجاق
یازدیغین اثرلر گوز قباغیندا.
مومکونمو اینامسیز ذبروهر آشماق،
صنعت دونیاسیندا، سوز او جاغیندا.

چوخونا تانیشسان، چوخونا عزیز،
خیالیم همیشه واراق - واراقدیر،
آنا بورچالی دان آچیلان ایلک ایز،
او زاق اولکلهره او زانا جاقدیر.

تورپاق نه سئوینجلی، تورپاق نه دادلی،
نه شیمشک گورلاسین، نه کولک اسسین.
بیر کتاب دا باغلا بورچالی آدلی،
اللرده دولاشسین، دیللرده گزسین.

بیر ائله نعره چک هر یانا یشسین،
"کوراوغلو" کۆکوندە تىللرى دىندىر.
یاخین خبر توتسون، او زاق ائشىتىسین،
او یووا کىمېندير، او یورد کىمېندير؟

بابالار قورویوب چتىن آياقدا،
بو گئىش وطنى، اولو مسكنى.
او شانلى، شرفلى كىشىلر حاقدا،
بیر داستان گۆزلە بیر، بیر داستان سنى.

بیر اوغول میداندا باتماسین ياسا،
هُنرله، غيرتله او ياشا دولسوـن.
اصلینه، نسلینه او خشاما بيرسا،
اونا آنا سودو قوى حرام اولسوـن.

مراـمـى، مقصدـى باـشـقادـىـرـ عـؤـمـروـنـ،
چـالـيشـ آـخـشـامـ صـابـاحـ گـورـلاـسـينـ سـسـينـ.
بيـزـيمـ تـارـيخـ دـولـوـ اوـ دونـتكـىـ گـونـ،
دونـنـلـهـ كـۆـكـلهـ نـيـبـ دونـنـ لـهـ شـمـهـ سـينـ.

آرا تاريـخـلـرىـ، آرا درـينـدنـ،
بـيرـ اليـنـدـهـ چـيرـاقـ، بـيرـ اليـنـدـهـ شـامـ،
شـاعـيرـ، آـرابـيرـ يـانـيلـسـامـ دـاـ منـ،
منـ بوـ اـيـنـامـيـمـداـ يـانـيلـمـامـيـشـامـ.

باسـيلـماـزـ، آـيلـنـماـزـ بـيرـ قـالـاـ كـيمـىـ،
ياـشاـ طـوقـانـلـارـاـ سـينـهـ گـورـكـ.
سنـهـ اـيـنـامـيـشـامـ، بـيرـ بالـاـ كـيمـىـ،
منـ آـتاـ وـورـغـونـاـ اـيـنـانـديـغـيمـ تـكـ.

ايـنـامـينـ شـهـرتـىـ اـثـلـلـرـهـ دـوشـدوـ،
ايـنـامـ ايـشـدـهـ هـنـرـ، دـؤـيوـشـدـهـ ظـفـرـ.
ايـنـامـلاـ دـيلـلـرـدـنـ دـيلـلـرـهـ دـوشـدوـ،
ايـگـيـدـ كـورـاـوـغـلـوـلـارـ، جـسـورـ كـرمـلـرـ.

اینام بابکلرین بو کولمز دیزی
خیالاً نه لرین سئیرینه واردیم.
اینامسیز عُمر ائدن مین غیر تیزی،
زیبل یئشیگینه تؤکوب آتاردیم.

عېث یاپلمايېب بو سىن، بو سوراق،
ای اوپلار يوردونون اود - آلوو اوغلو.
حاققاً اینامقادىر سنه ایناماق،
حاققاً ایناماماق، رذالتى بولو.

چاتماز اوزاقلارا هر آتىلان اوخ،
هر ناشى اوزوونو ماھير سانماسىن.
خسیسلر ده چو خدور، دار گۆزىر ده چوخ،
بىر ده ایناممايان قوى ایناماسىن.

سۈز يوخ ايلهايمينا، سۈز يوخ طبعىئە،
سيخاندا الينى ایناملا سىخىدیم.
شاعير وجدانىانا، شاعير قلىئە،
ایناملا وورولدوم، ایناملا باخدىم.

بىلمز

قارتالى دوستلارى ساخلايېب بىر آن،
دئدىلر: - غرييە گل ها گلدى بولو.
سرچەكتاب يازىب كور ياپالاقدان،
بىر آين اىچىنە نامىزد اولدو.

آنقوت ياراسانى وئيرير قاباغا،
قوزولار قوزغونون كېچىر دىشىندن.
علملىر دوكتورو ساغساغان قاغا،
راضىدىر قارغانىن علمى ايشىندن.

لېلىك تعرىيفينى يايىب ئىللەر،
اوردك فاشقالدالاگىن دىلىنده داستان.
تومىلار باغلابىيدىر هيئىنە چىل فره،
تاردا بۇز بئچەنин بانلاماسىندان.

نوواتۇر جوللوته آغىز بوزمه سن،
دېلى ايتى، چنه ساز، باش آىرى باشدى.
سونرا لار دوشونوب درك ائدەجىكسن،
او نىچە دوهادى، نىچە يولداشدى.

گلىر باشدان آشير، وار باشدان آشير،
بوغا اتك - اتك، دن قوجاق - قوجاق.
خوروزلار باج وئريب، باجاناقلاشىب،
باليىن گتىرنە بالدى باجاناق.

عالىمدىر دۇوداغىن تزه اثرى،
اونو دا بئيىودوب، قالدىرا جاقلار.
سن ائله سوزورىن توتوب گۈيلرى،
ھەرنىن بىر آدى، بىر روتېسى وار.

قارتال گولومسه ییب، سویله‌دی بو دم،
اوجماق ایلک عشقیدیر، سون نیتیمدیر.
اوز قارتال آدیمی ساخلايا بیلسیم
بو منیم ادبی سعادتیمدیر.

یاشایرام

چک - چؤیورلو، کشمکشلى،
بیر زاماندا یاشایرام.
چمن سولور، باغ قارالیر،
بیر خزاندا یاشایرام.

دینچلمه میش بیرجه آن دا،
بابالارین اودو جاندا.
هم فاسیمدا، هم قورباندا،
هم اوراندا یاشایرام.

حسین عارف، بو اورک،
سونسوز آرزو، سونسوز دیلک.
قلم یوخسا، یو خام دئمک،
من یازاندا یاشایرام.

منیمدیر

ستار بھلولزاده‌نین "فضولى" تابلوسو اوئونوندە

چاتیلان قاشینلا قاشیمی چاتدین،
قارشیندا آییلن قامت منیمدیر.

- اویانمازمی؟ - دئیه کیمی اویاتدین؟
اویانان درد منیم محنت منیمدیر.

بیر آه قویدو، گۆپلر قانا بویاندی،
بیر سس گلدى، دلى چایلار دایاندی.
هارايمدان اوچاق سؤندو، سو ياندی،
گەنەن فرصن، گلن حسرت منیمدیر.

آتان آتدی حسینین داشینى،
غم تیترەدى، هېیجران آيدى باشىمى.
ای فضولى، سیل گۈزۈنۈن ياشىنى،
سن آغلادىن، ايندى نوبت منیمدیر.

بوداقدان

بیر اوشاق ساللانىر ياشىل بولاقدان،
عادى اوشاق كىمى چىلغىن بختور.
بیر قوجا سئير ائدير اونو قيراقدان،
عادى قوجا كىمى دالغىن، مۇكىدر.

يئنه قىزىل قوروب، يئنه قىزىلدان،
زامان اۋز حۆكموندە، ھاواسىندا دىر.
بیر اوشاق ساللانىر ياشىل بوداقدان،
بیر قوجا اوشاقلىق دونياسىندا دىر.

قورخ

قورخما باشین اوسته قیلینج چکنندن،
جرأتیسیز جرأتدن دانیشاندا قورخ.
عؤمروندہ فرصتی الدن وئرمەین،
کم فرصت فرصتدن دانیشاندا قورخ.

نه قوهوما همدم، نه دوستا حیان،
اوزونو دوشونوب، اوزونو یایان.
ناموسو اونودوب، عاری تاپدایان،
غیرتسیز غیرتدن دانیشاندا قورخ.

اوندا کی منلیگه، صفتە بیر باخ،
بیرینه قویر وقدور، بیرینه تو خماق.
حیاتدا ائلیندن، گونوندن ایراق،
کورسوده ملتدن دانیشاندا قورخ.

آی قاغا، نشیله یک بو وور ها وورا،
هاردا کیم بیخیلا، هاردا کیم دورا.
اوغلول دورا - دورا، قیز دورا - دورا،
قاج سیاستدن دانیشاندا قورخ.

حیاتدا اور کدن قوجالیبر انسان

بیر دفعه یارادیب یارادان بیزى،
بیر گىدن بیر داها قاییدان دئیل.

گلین عزیزله یک بیر - بیریمیزی،
حیف او کسلره مهربان دئیل.

یاخشینی، یامانی در ک ائت دریندن،
نجه کی، آد باتیب، او ز قارالمایب.
ایستی نفسینی ایستی یه قات سن،
نه قدر او جاقدا کوز قارالمایب.

باگین باغ، چمنین چمن ایستگی،
هر قیزیل چیچک ده بیر قیزیل اور ک.
دادغا داشا دؤنموش داغلی اور گی،
داشا دا یینی احتیاطلا چک.

اولو بابالاری یادا سالین بیر،
سیناقلاردان کنچیب نسیل لریمیز.
توخونان اولمايا قله، یاش گلیر،
یوزده ده دیز چؤکوب آیلمریک بیز.

بیر سویوق باغیشلا، بیر آیری گوزله،
باشینا قار - قیروو النیب گندر.
بیر شیرین صحبته، بیر دادلی سؤزله،
جاندان جان آغرسی سیلینیب گندر.

یاشاریق ابدی قایغی یا محتاج،
سوینجله، فرحله او جالیر انسان.

تورپاقدا کۆکوندن قورویور آغاج،
حیاتدا اور کدن قوجالیر انسان.

اینشاللاه

گۇردو گۇنۇز او مەحتشم قالالار،
بىلە قالخىب، بىلە قالار اينشاللاه!
ذاتى قىريق دىغالارىن توپو ايلە،
اوچان دئىيل بو قالالار اينشاللاه!

ايىتىرسم دە نېچە دوستو، سىرداشى،
توستو - دومان بورو سە دە داغ - داشى.
بىلە آخىماز آنالارىن گۈز ياشى،
ياسدان چىخار گول بالالار اينشاللاه!

بىر واختى وار باهارىن دا، قىشىن دا،
او زو گولر تورپاغىن دا، داشىن دا.
تك دئىليلك دىلىلى باشىندا،
قوچ كوراوغلو اۋزۇن سالار اينشاللاه!

قوشلار يىنە وعدەسىننە او بىانار،
جىئىران، جو يور بىرەسىننە دايىانار.
آل - قىرمىزى شەقلەر بويانار،
او مئشەلر، او تالالار اينشاللاه!

یامان دوشدو آرالیغا قان - قادا،
یاندی لاقین، یاندی آغدام آرادا.
قاراباغ دا، قوبادلى دا، شوشادا،
بیزیم اولوب، بیزیم اولار، اینشاللاه!

حسین عارف زامان چتین، واخت آغیر،
ساغدان - سولدان قار النیر، قار یاغیر.
روحدان دوشمه، ازلکى تک چال - چاغیر،
حاق - عدالت ظفر چالار اینشاللاه!

بیلرسن

قایادان آتیلان قوردون پلنگینی،
لپیریندن تانیسیب، اوزدن بیلرسن.
قوواقمی، پالیدمی او جاقدا یانان،
غیریلتادان دویوب، کۆزدن بیلرسن.

چیچکمی، قانقالمی، سارالیب کئچن.
درەدن، تې دن، دوزدن بیلرسن،
او زوندە گۆزلرین گۆزللىگی.
کیرپیکدن آنلاییب، گۆزدن بیلرسن.

شاعیر قوجالیبمی، قوجالما بیسمی،
کلامدان دوشونوب، سۆزدن بیلرسن.
اولوم یاشاسا دا حیات دایانمیر.